

Briselē, 2023. gada 19. aprīlī
(OR. en)

7980/23

**Starpiestāžu lieta:
2021/0211/A(COD)**

**CODEC 531
CLIMA 169
ENV 324
ENER 167
TRANS 121
COMPET 291
ECOFIN 302
PE 31**

INFORMATĪVA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību un Regulu (ES) 2015/757* – Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma iznākums (Strasbūra, 2023.gada 17.–20. aprīlis)

I. IEVADS

Saskaņā ar LESD 294. pantu un Kopīgo deklarāciju par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem ¹ Padome, Eiropas Parlaments un Komisija vairākkārt ir neoficiāli sazinājušies, lai vienotos par šo lietu pirmajā lasījumā.

* Šai piezīmei pievienotais teksts atbilst Eiropas Parlamenta nostājai pirmajā lasījumā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2023/..., ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību.

¹ OV C 145, 30.6.2007., 5. lpp.

Šajā sakarā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas (ENVI) priekšsēdētājs *Pascal CANFIN* (RE, FR) komitejas vārdā iesniedza vienu kompromisa grozījumu (grozījums Nr. 680) minētajā regulas priekšlikumā, par ko *Peter Liese* (EPP, DE) bija sagatavojis ziņojuma projektu, un vienu grozījumu (grozījums Nr. 681) normatīvajā rezolūcijā, kurā ietverti paziņojumi. Par šiem grozījumiem bija panākta vienošanās minētajā neoficiālajā saziņā.

Papildus tam *ID* grupa iesniedza vienu grozījumu (grozījums Nr. 682).

II. BALSĒJUMS

Plenārsēdes balsojumā 2023. gada 18. aprīlī tika pieņemts kompromisa grozījums (grozījums Nr. 680) iepriekšminētajā direktīvas priekšlikumā, kā arī grozījums Nr. 681 normatīvajā rezolūcijā. Citi grozījumi netika pieņemti. Komisijas priekšlikums, kas ir tādējādi grozīts, ir Parlamenta nostāja pirmajā lasījumā, kura ir ietverta šā dokumenta pielikumā izklāstītajā normatīvajā rezolūcijā ².

Parlamenta nostāja atbilst tam, par ko iestādes iepriekš bija vienojušās. Tāpēc Padomei vajadzētu spēt apstiprināt Parlamenta nostāju.

Pēc tam leģislatīvo aktu pieņemtu tādā redakcijā, kas atbilst Parlamenta nostājai.

² Parlamenta nostājas versija normatīvajā rezolūcijā ir iezīmēta, norādot ar grozījumiem izdarītās izmaiņas Komisijas priekšlikumā. Papildinājumi Komisijas tekstā ir izcelti *treknā slīprakstā*. Ar simbolu "■" ir norādīti svītrojumi.

Eiropas Parlaments

2019-2024

PIEŅEMTIE TEKSTI

P9_TA(2023)0098

ES emisiju tirdzniecības sistēmas pārskatīšana

Eiropas Parlamenta 2023. gada 18. aprīļa normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību un Regulu (ES) 2015/757 (COM(2021)0551 – C9-0318/2021 – 2021/0211A(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2021)0551),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 192. panta 1. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C9-0318/2021),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
- ņemot vērā pamatoto atzinumu, kuru saskaņā ar 2. protokolu par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu iesniedzis Čehijas parlamenta Senāts un kurā norādīts, ka leģislatīvā akta projekts neatbilst subsidiaritātes principam,
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2021. gada 8. decembra atzinumu³,
- ņemot vērā Reģionu komitejas 2022. gada 28. aprīļa atzinumu⁴,
- ņemot vērā provizorisko vienošanos, ko atbildīgā komiteja apstiprināja saskaņā ar Reglamenta 74. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2023. gada 8. februāra vēstulē

³ OV C 152, 6.4.2022., 175. lpp.

⁴ OV C 301, 5.8.2022., 116. lpp.

pausto apņemšanos apstiprināt Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,

- ņemot vērā Priekšsēdētāju konferences 2023. gada 9. marta lēmumu pilnvarot Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteju sadalīt likumdošanas procedūru un turpināt divu atsevišķu konsolidētu tekstu iesniegšanu izskatīšanai plenārsēdē,
 - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
 - ņemot vērā Budžeta komitejas, Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas, Attīstības komitejas un Transporta un tūrisma komitejas atzinumus,
 - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas ziņojumu (A9-0162/2022),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju⁵;
 2. pieņem zināšanai Komisijas paziņojumus, kas pievienoti šai rezolūcijai;
 3. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
 4. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

⁵ Ar šo nostāju aizstāj 2022. gada 22. jūnijā pieņemtos grozījumus (OV C 32, 27.1.2023., 108. lpp.).

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2023. gada 18. aprīlī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2023/..., ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību ■

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru³,

¹ OV C 152, 6.4.2022., 175. lpp.

² OV C 301, 5.8.2022., 116. lpp.

³ *Eiropas Parlamenta 2023. gada 18. aprīļa nostāja.*

tā kā:

- (1) Parīzes nolīgums, kas 2015. gada decembrī pieņemts saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*), stājās spēkā 2016. gada novembrī (“Parīzes nolīgums”)⁴. Tā Puses ir vienojušās ierobežot globālo vidējās temperatūras pieaugumu krietni zem 2 °C atzīmes salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni un tiekties temperatūras kāpumu iegrožot līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni. *Minētās saistības tika nostiprinātas Glāzgovas klimata paktā, ko saskaņā ar UNFCCC pieņēma 2021. gada 13. novembrī, un šajā paktā UNFCCC Pušu konference, kas ir Parīzes nolīguma pušu sanāksme, atzīst, ka klimata pārmaiņu ietekme būs daudz mazāka, ja temperatūras kāpums būs 1,5°C, nevis 2°C, un apņemas arī turpmāk censties temperatūras pieaugumu iegrožot līdz 1,5°C.*
- (2) *Parīzes nolīgumā noteiktā 1,5°C mērķuzdevuma steidzama īstenošana vēl jo aktuālāka kļuvusi pēc Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes sestā izvērtējuma ziņojuma, kurā konstatēts, ka globālo sasilšanu līdz 1,5°C var iegrožot vienīgi tad, ja šajā desmitgadē nekavējoties panāk globālo siltumnīcefekta gāzu emisiju pamatīgu un noturīgu samazinājumu.*

⁴ OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.

- (3) Ar klimatu un vidi saistīto problēmu risināšana un Parīzes nolīguma mērķu sasniegšana ir Komisijas 2019. gada 11. decembrī pieņemtā paziņojuma “Eiropas zaļais kurss” (“Eiropas zaļais kurss”) stūrakmens.
- (4) Eiropas zaļais kurss vienlaikus ir visaptverošu, savstarpēji pastiprinošu pasākumu un iniciatīvu kopums, kuru mērķis ir līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti Savienībā, un jauna izaugsmes stratēģija, kuras mērķis ir padarīt Savienību par taisnīgu un pārtikušu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurencei atvērtu ekonomiku, kur ekonomiskā izaugsme ir iesaistīta no resursu patēriņa. Tā mērķis ir arī aizsargāt, saglabāt un stiprināt Savienības dabas kapitālu un aizsargāt iedzīvotāju veselību un labbūtību no vidiskiem apdraudējumiem un ietekmes. ***Šāda pārkārtošanās atšķirīgi ietekmē dažādu nozaru darba ņēmējus.*** Tajā pašā laikā ***minētajam pārkārtošanās procesam ir zināmi dzimumu līdztiesības aspekti***, tāpat ***tas*** sevišķi smagi ietekmē dažas nelabvēlīgā situācijā esošas cilvēku grupas un ***mazaizsargātas personas***, piemēram, gados vecākus ļaudis, cilvēkus ar invaliditāti un personas, kas pieder pie rasu vai etniskām minoritātēm, ***kā arī personas un mājsaimniecības ar zemiem un vidēji zemiem ienākumiem.*** Turklāt ***pārkārtošanās ir problemātiskāka atsevišķos reģionos, jo īpaši strukturāli nelabvēlīgos un perifēros reģionos, kā arī salās.*** Tāpēc ir jānodrošina, ka pārkārtošanās ir taisnīga un iekļaujoša un ka neviens netiek atstāts novārtā.

(5) *Savienība 2020. gada 17. decembrī UNFCCC iesniedza Savienības nacionāli noteikto devumu (NND), ko pirms tam apstiprināja Padome. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK⁵, kurā grozījumi izdarīti inter alia ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/410⁶, ir viens no instrumentiem, uz kuru atsaucas un kurš ir jāpārskata, ņemot vērā paaugstināto 2030. gada mērķrādītāju, kas iekļauts minētā dokumenta pielikumā sniegtajā vispārējā aprakstā. Padome 2022. gada 24. oktobra secinājumos norādīja, ka tā ir gatava, cik vien drīz iespējams pēc sarunu noslēgšanas par paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” pamata elementiem, attiecīgi atjaunināt Savienības un tās dalībvalstu NND saskaņā ar Glāzgovas klimata pakta 29. punktu, lai atspoguļotu, kā paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” pamata elementu galarezultāts palīdz īstenot Savienības būtisko mērķuzdevumu, par ko Eiropadome vienojās 2020. gada decembrī. Tā kā ar Direktīvu 2003/87/EK izveidotā ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ES ETS) ir Savienības klimata politikas stūrakmens un galvenais instruments izmaksefektīvai siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai, grozījumi Direktīvā 2003/87/EK, tostarp attiecībā uz darbības jomu, kuri pieņemti ar šo direktīvu, ir daļa no paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” pamata elementiem.*

⁵ *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/E (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).*

⁶ *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/410 (2018. gada 14. marts), ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai sekmētu emisiju izmaksefektīvu samazināšanu un investīcijas mazoglekļa risinājumos, un Lēmumu (ES) 2015/18144 (OV L 76, 19.3.2018., 3. lpp.).*

- (6) Tas, cik vajadzīgi un vērtīgi ir *sasniegt* Eiropas zaļā kursa *mērķus*, kļuva jo skaidrāks, ņemot vērā, cik smagi Savienības iedzīvotāju veselību, dzīves un darba apstākļus un labbūtību ir ietekmējusi Covid-19 pandēmija. Kļuva skaidrs, ka jāstiprina mūsu sabiedrības un ekonomikas noturība pret ārējiem satricinājumiem un ka jārīkojas laikus, lai šādus satricinājumus novērstu vai vismaz mīkstinātu to sekas, ***turklāt tā, lai nevienu neatstātu novārtā, arī enerģētiskās nabadzības riskam pakļautās personas.*** Eiropas iedzīvotāji joprojām ir cieši pārliecināti, ka šāda pieeja ir sevišķi aktuāla klimata pārmaiņu jautājumā.
- (7) Atjauninātajā NND, ko Savienība iesniedza UNFCCC sekretariātam 2020.gada 17.decembrī, tā apņēmas līdz 2030.gadam neto siltumnīcefekta gāzu emisijas visas ekonomikas mērogā samazināt vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.

- (8) Pieņemot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1119⁷, Savienība ir nostiprinājusi tiesību aktos uzdevumu panākt klimatneitralitāti visas ekonomikas mērogā **ne vēlāk kā** līdz 2050. gadam **un pēc tam panākt negatīvu emisiju bilanci**. Ar minēto regulu ir noteikta arī saistoša Savienības apņemšanās iekšzemes neto siltumnīcefekta gāzu emisijas (emisijas pēc piesaistījumu atskaitīšanas) līdz 2030. gadam samazināt par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni **un ir paredzēts, ka visus turpmākos pasākumu projektus vai legislatīvo aktu priekšlikumus, arī budžeta priekšlikumus, Komisijai jācenšas sagatavot atbilstīgi minētās regulas mērķiem, un gadījumā, ja konstatēta neatbilstība, Komisijai jāizklāsta neatbilstības iemesli attiecīgajiem priekšlikumiem pievienotajos ietekmes novērtējumos.**
- (9) Visām ekonomikas nozarēm jāsniedz ieguldījums, lai panāktu ar Regulu (ES) 2021/1119 noteiktos emisiju samazinājumus. Tas nozīmē, ka ES ETS vārienīgās ieceres **būtu jāsaņem ar mērķi līdz 2030. gadam panākt** siltumnīcefekta gāzu neto emisiju samazinājumu **visas ekonomikas mērogā, kā arī ar Savienības uzdevumu ne vēlāk kā līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti un pēc tam negatīvu emisiju bilanci, kā noteikts Regulā (ES) 2021/1119.**

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

- (10) ES ETS būtu jāstimulē ražošana tādās iekārtās, kas daļēji samazina vai pilnībā novērš siltumnīcefekta gāzu emisijas. Tāpēc dažu darbību kategoriju apraksts Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā būtu jāgroza, ***lai iekārtas, kas veic kādu no minētajā pielikumā uzskaitītajām darbībām un atbilst ar tādu pašu darbību saistītai jaudas robežvērtībai, taču neemitē nekādas siltumnīcefekta gāzes, iekļautu ES ETS darbības jomā un līdz ar to nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret iekārtām attiecīgajos sektoros. Turklāt, sadalot bezmaksas kvotas produkta ražošanai, būtu kā vadošie principi jāņem vērā izmantoto materiālu aprites potenciāls un tas, ka līmeņatzīmei vajadzētu būt neatkarīgai no izejvielām vai ražošanas procesa veida, ja ražošanas procesiem ir viens un tas pats mērķis.*** Tāpēc ir jāgroza dažu līmeņatzīmju aptverto produktu, procesu un emisiju definīcija, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ***iekārtām, kurās izmanto jaunās tehnoloģijas, ar ko daļēji samazina vai pilnībā novērš siltumnīcefekta gāzu emisijas, un iekārtām, kuras izmanto esošās tehnoloģijas. Neatkarīgi no minētajiem vadošajiem principiem ar pārskatītajām līmeņatzīmēm 2026.–2030. gadam arī turpmāk būtu jā saglabā nošķirums starp primāro un sekundāro tērauda un alumīnija ražošanu.*** Tāpat ir jāatsaista naftas rafinēšanas rūpnīcām noteikto līmeņatzīmju atjaunināšana no ūdeņradim noteikto līmeņatzīmju atjaunināšanas, lai atspoguļotu to, ka aizvien pieaug ūdeņraža, ***tostarp zaļā ūdeņraža,*** ražošana ārpus naftas rafinēšanas sektora.

- (11) *Pēc dažu līmeņatzīmju aptverto produktu, procesu un emisiju definīciju grozīšanas jānodrošina, ka ražotāji nesaņem divkārtu kompensāciju par vienām un tām pašām emisijām, kompensējot gan bezmaksas kvotas, gan netiešās izmaksas, un tāpēc attiecīgi jāpielāgo finansiālie pasākumi, lai kompensētu elektroenerģijas cenās iekļautās netiešās izmaksas.*
- (12) Padomes Direktīva 96/61/EK⁸ tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES⁹. Atsauces uz Direktīvu 96/61/EK Direktīvas 2003/87/EK 2.pantā un IV pielikumā būtu attiecīgi jāatjaunina. Ņemot vērā nepieciešamību steidzami samazināt emisijas visas ekonomikas mērogā, dalībvalstīm vajadzētu spēt rīkoties, lai samazinātu ES ETS aptvertās siltumnīcefekta gāzu emisijas, izmantojot arī citus mehānismus, ne tikai emisiju limitus, kas pieņemti saskaņā ar Direktīvu 2010/75/ES.

⁸ Padomes Direktīva 96/61/EK (1996. gada 24. septembris) par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (OV L 257, 10.10.1996., 26. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

- (13) Komisija savā 2021. gada 12. maija paziņojumā “Ceļš uz veselīgu planētu itin visiem. ES Gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plāns” pauž aicinājumu Savienībai virzīties uz nulles piesārņojumu 2050. gadā, proti, samazināt gaisa, saldūdeņu, jūras un augsnes piesārņojumu līdz tādām līmenim, kas vairs nebūtu kaitīgs veselībai un dabiskajām ekosistēmām. Pateicoties pasākumiem saskaņā ar Direktīvu 2010/75/ES, kas ir galvenais instruments, ar ko regulē gaisa, ūdens un augsnes piesārņotāju emisijas, bieži vien būs iespējams samazināt arī siltumnīcefekta gāzu emisijas. Saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 8. pantu dalībvalstīm būtu jānodrošina koordinācija starp Direktīvā 2003/87/EK un Direktīvā 2010/75/ES noteiktajiem atļauju piešķiršanas nosacījumiem un procedūrām.
- (14) Atzīstot, ka jaunas inovatīvas tehnoloģijas bieži vien ļaus samazināt gan siltumnīcefekta gāzu, gan piesārņotāju emisijas, ir svarīgi nodrošināt sinerģiju starp pasākumiem, kas veltīti gan siltumnīcefekta gāzu, gan piesārņotāju emisijām, jo īpaši Direktīvu 2010/75/ES, un pārskatīt to efektivitāti šajā jomā.

- (15) Lai noteiktu maksimālo rūpniecībai sadalāmo bezmaksas kvotu apjomu 2013.–2020. gada periodā, tika izmantota “elektroenerģijas ražošanas iekārtu” definīcija, taču tas noveda pie tā, ka koģenerācijas elektrostacijām piemēroja citādu režīmu nekā rūpnieciskajām iekārtām. Lai stimulētu augstas efektivitātes koģenerācijas izmantošanu un **izlīdzinātu konkurences apstākļus** visām iekārtām, kurām tiek sadalītas bezmaksas kvotas par siltuma ražošanu un centralizēto siltumapgādi, visas atsauces uz elektroenerģijas ražošanas iekārtām Direktīvā 2003/87/EK būtu jāsvītro. Turklāt Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2019/331¹⁰ ir precizēta informācija par to, ka visi rūpnieciskie procesi ir tiesīgi saņemt bezmaksas kvotas. Tas nozīmē, ka Direktīvas 2003/87/EK 10.a panta 3. punkta noteikumi par oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu ir novecojuši un būtu jāsvītro.

¹⁰ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/331 (2018. gada 19. decembris), ar ko nosaka Savienības mēroga pārejas noteikumus saskaņotai bezmaksas emisijas kvotu iedalei saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK 10.a pantu (OV L 59, 27.2.2019., 8. lpp.).

- (16) Siltumnīcefekta gāzes, kas netiek tieši emitētas atmosfērā, būtu jāuzskata par ES ETS aptvertām emisijām un par šīm emisijām būtu jānodod kvotas, izņemot gadījumus, kad šīs emisijas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK¹¹ tiek uzglabātas krātuvē vai kad tās ir ķīmiski saistītas produktā tā, ka normālas lietošanas gaitā ***un jebkuras normālas darbības laikā, ko veic pēc attiecīgā produkta kalpošanas laika beigām***, tās atmosfērā nenonāk. Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt ***deleģētos*** aktus, kuri paredz, saskaņā ar kādiem nosacījumiem siltumnīcefekta gāzes ir uzskatāmas par pastāvīgi ķīmiski saistītām produktā tā, ka normālas lietošanas gaitā ***un jebkuras normālas darbības laikā, ko veic pēc produkta kalpošanas laika beigām***, tās nenonāk atmosfērā, un, ņemot vērā regulatīvās norises saistībā ar oglekļa piesaistījumu sertificēšanu, kā attiecīgā gadījumā saņemt oglekļa piesaistījumu sertifikātu. ***Jēdziens “normāla darbība pēc produkta kalpošanas laika beigām” būtu jāinterpretē plaši, aptverot visas darbības, kas notiek pēc produkta kalpošanas laika beigām, tostarp atkārtota izmantošana, pārražošana, reciklēšana un likvidēšana, piemēram, sadedzināšana un apglabāšana poligonā.***

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un Regulā (EK) Nr. 1013/2006 (OV L 140, 5.6.2009., 114. lpp.).

- (17) Starptautiskais jūras transports, proti, reisi starp ostām, kas ir divu dažādu dalībvalstu jurisdikcijā, vai starp kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošu ostu un ostu, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, ir vienīgais transporta veids, uz ko līdz šim nav attiecinātas Savienības saistības samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas. Emisijas no Savienībā pārdotas degvielas, ko izmanto reisos, kas sākas vienā dalībvalstī un noslēdzas citā dalībvalstī vai trešā valstī, kopš 1990. gada ir pieaugušas aptuveni par 36 %. Minētās emisijas veido teju 90 % no visām Savienības kuģošanas emisijām, jo emisijas, kuras rada Savienībā pārdotā degviela, ko izmanto reisos, kas sākas un noslēdzas tajā pašā dalībvalstī, kopš 1990. gada ir sarukušas par 26 %. Prognozēts, ka *status quo* scenārijā starptautiskā jūras transporta radītās emisijas no 2015. līdz 2030. gadam pieaugs par 14 %, bet no 2015. līdz 2050. gadam — par 34 %. Ja, kā tiek prognozēts, jūras transporta ietekme uz klimata pārmaiņām pieaugs, tas lielā mērā padarīs veltus citos sektoros panāktos samazinājumus, kuru nolūks ir apkarot klimata pārmaiņas, ***un līdz ar to būs apdraudēts mērķis līdz 2030. gadam panākt siltumnīcefekta gāzu neto emisiju samazinājumu visas ekonomikas mērogā, Savienības mērķis ne vēlāk kā līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti un pēc tam negatīvu emisiju bilanci, kā noteikts Regulā (ES) 2021/1119, kā arī Parīzes nolīguma mērķos.***

- (18) Komisija 2013. gadā pieņēma stratēģiju, kā jūras transporta emisijas pakāpeniski integrēt Savienības siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanas rīcībpolitikā. Pirmais solis šajā pieejā bija Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/757¹², ar ko Savienība izveidoja jūras transporta emisiju monitoringa, ziņošanas un verifikācijas sistēmu; nākamie soļi ir nospraust samazināšanas mērķrādītājus jūras transportam un piemērot tirgus instrumentu. Saskaņā ar apņemšanos, ko likumdevēji pauduši Direktīvā (ES) 2018/410, Starptautiskajai Jūrniecības organizācijai (SJO) vai Savienībai no 2023. gada ir jāsāk rīkoties, tostarp jāsāk sagatavošanās darbs pie tāda pasākuma pieņemšanas un īstenošanas, kas nodrošina, ka sektors dod pienācīgu ieguldījumu pūlīnos, ko prasa saskaņā ar Parīzes nolīgumu nosprausto mērķu sasniegšana, un ka visas ieinteresētās personas tam velta pienācīgu ievērību.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/757 (2015. gada 29. aprīlis) par jūras transporta oglekļa dioksīda emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju un ar ko groza Direktīvu 2009/16/EK (OV L 123, 19.5.2015., 55. lpp.).

- (19) Saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/410 Komisijai vismaz reizi gadā ir jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par progresu, kas panākts SJO virzībā uz vērienīgu emisiju samazināšanas mērķi, un par papildu pasākumiem, lai nodrošinātu, ka jūras transports sniedz pienācīgu ieguldījumu centienos, kas nepieciešami, lai sasniegtu mērķus, par kuriem panākta vienošanās saskaņā ar Parīzes nolīgumu. Ir vērojami centieni ar SJO starpniecību samazināt globālās jūras transporta emisijas, un tie būtu jāveicina, ***tostarp centieni strauji īstenot 2018. gadā pieņemto sākotnējo SJO stratēģiju par kuģu radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, kas attiecas arī uz iespējamiem tirgus pasākumiem, ar ko stimulētu starptautiskās kuģošanas radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu.*** Tomēr, lai gan ***pēdējā laikā*** SJO satvarā ***panākts zināms progress, līdz šim ar to nav pieticis,*** lai sasniegtu Parīzes nolīguma mērķus. ***Nemot vērā kuģošanas starptautisko būtību, ir svarīgi, ka dalībvalstis un Savienība saskaņā ar savām attiecīgajām kompetencēm strādā ar trešām valstīm, lai daudzkārstotu diplomātiskos centienus nolūkā stiprināt globālos pasākumus un panākt progresu globāla tirgus pasākuma izstrādē SJO līmenī.***

- (20) ***Jūras transporta radītās oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas ir aptuveni 3 līdz 4% no Savienības emisijām.*** Paziņojumā par Eiropas zaļo kursu Komisija izklāstīja ieceri veikt papildu pasākumus, kas veltīti siltumnīcefekta gāzu emisijām jūras transporta sektorā, proti, īstenot pasākumu kopumu, kas ļautu Savienībai sasniegt savus emisijas samazināšanas mērķrādītājus. Šajā kontekstā Direktīva 2003/87/EK būtu jāgroza, lai ES ETS iekļautu arī jūras transporta sektoru un tā nodrošinātu, ka minētā sektora ***taisnīgais devums*** palīdz sasniegt gan Savienības paaugstinātos klimata mērķus, gan Parīzes nolīguma mērķus, kas 4. panta 4. punktā nosaka, ka attīstītajām valstīm būtu jāturpina rādīt priekšzīme un jānosprauž visu ekonomiku aptveroši emisijas samazināšanas mērķrādītāji, savukārt jaunattīstības valstis tiek mudinātas laika gaitā virzīties uz ekonomikas mēroga emisiju samazināšanas vai ierobežošanas mērķrādītājiem. Lai gan starptautiskās aviācijas radītās emisijas ārpus Eiropas no 2021. gada tika ierobežotas ar globālu tirgus instrumentu, vēl nav pasākumu, ar ko ierobežo jūras transporta emisijas vai nosaka to cenu. Tādēļ ir lietderīgi ES ETS iekļaut arī daļu no emisijām, kas rodas reisos starp dalībvalsts jurisdikcijā esošu ostu un trešās valsts jurisdikcijā esošu ostu, savukārt trešai valstij ir iespēja lemt par pienācīgiem pasākumiem attiecībā uz pārējo emisiju daļu.

Jūras transporta iekļaušana ES ETS tātad nozīmētu, ka ES ETS aptvers pusi no emisijām, ko rada kuģi, kuri kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā ostā ierodas no ostas, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, pusi no emisijām, ko rada kuģi, kuri iziet no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas ostas un ierodas ostā, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, visas emisijas no kuģiem, kas kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā ostā ierodas no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas ostas, un visas emisijas, kas rodas kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā ostā. Ir konstatēts, ka šī pieeja ir praktisks veids, kā atrisināt jautājumu par kopēju, bet diferencētu atbildību un spējām, kas *UNFCCC* kontekstā ir bijusi ilgstoša problēma. Tas, ka aptverta ir daļa to emisiju, kas rodas reisos gan no Savienības uz trešām valstīm, gan no trešām valstīm uz Savienību, nodrošina ES ETS efektivitāti, jo īpaši pasākuma vidiskā ietekme palielinās salīdzinājumā ar situāciju, kad ģeogrāfiskais aptvērums aprobežojas tikai ar reisiem Savienības iekšienē, un samazinās risku, ka kuģi ienāk kādās ostās izvairīšanās labad un ka pārkraušanas darbības pārvietojas aiz Savienības robežām. Lai nodrošinātu, ka sektora iekļaušana ES ETS notiek gludi, kuģošanas sabiedrību nodotais kvotu apjoms par **2024.** un **2025.** gada paziņotajām verificētajām emisijām būtu jāpalielina pakāpeniski.

Lai pasargātu sistēmas vidisko integritāti, gadījumos, ja nodotais kvotu skaits ir mazāks, salīdzinot ar jūras transporta verificētajām emisijām attiecīgajos gados, tad pēc tam, kad ir noskaidrota starpība starp verificētajām emisijām un nodotajām kvotām, katru gadu būtu jāanulē minētajai starpībai atbilstošs kvotu apjoms. No 2026. gada kuģošanas sabiedrībām būtu jānodod tāds kvotu daudzums, kas atbilst visām to verificētajām emisijām. ***Lai arī jūras transporta ietekme uz klimatu lielākoties saistīta ar CO₂ emisijām, liela daļa no kuģu radītajām emisijām ir tādas, kas ar CO₂ nav saistītas. SJO 2020. gada ceturtajā pētījumā par siltumnīcefekta gāzēm konstatēts, ka laikposmā no 2012. līdz 2018. gadam ievērojami palielinājies metāna emisiju daudzums. Metāna un slāpekļa oksīda emisijas laika gaitā, visticamāk, pieaugs, jo īpaši līdz ar tādu kuģu izstrādi, ko darbina ar sašķidrinātu dabasgāzi vai citiem energoresursiem. Metāna un slāpekļa oksīda emisiju iekļaušana labvēlīgi ietekmētu vidisko integritāti un stimulētu labu praksi. Vispirms minētās emisijas no 2024. gada būtu jāiekļauj Regulā (ES) 2015/757, savukārt no 2026. gada — ES ETS.***

(21) *Direktīvas 2003/87/EK darbības jomas paplašināšana, attiecinot to arī uz jūras transportu, izraisīs izmaiņas šāda transporta izmaksās. Minētā darbības jomas paplašināšana ietekmēs visas Savienības teritorijas, jo ar jūras transportu uz Savienības ostām un no tām pārvadāto preču izcelsme vai galamērķis ir dažādās dalībvalstīs, tostarp dalībvalstīs, kurām ir tikai sauszemes robeža. Tāpēc līdz ar jūras transporta darbību iekļaušanu dalībvalstu izolāmo kvotu sadalei principā mainīties nevajadzētu, un tajā būtu jāiekļauj visas dalībvalstis. Tomēr dalībvalstis tiks ietekmētas atšķirīgā mērogā. Jo īpaši paplašināšana visvairāk ietekmēs dalībvalstis, kurās kuģošanas īpatsvars ir ļoti augsts. ES ETS attiecināšana uz jūras transportu vairāk ietekmēs dalībvalstis, kuru kuģošanas sektors ir liels salīdzinājumā ar valsts ne tik lielo teritoriju. Tāpēc ir lietderīgi attiecīgajām dalībvalstīm sniegt laikā ierobežotu papildu palīdzību, proti, piešķirt papildu kvotas, lai atbalsētu kuģošanas darbību dekarbonizāciju un palīdzētu segt administratīvās izmaksas. Palīdzība būtu jāsniedz pakāpeniski, vienlaikus ieviešot pienākumu nodot kvotas un tādējādi palielinot ietekmi uz attiecīgajām dalībvalstīm. Saisībā ar Direktīvas 2003/87/EK pārskatīšanu Komisijai būtu jāizvērtē minētās papildu palīdzības atbilstība, jo īpaši ņemot vērā dažādu dalībvalstu pārziņā esošo kuģošanas sabiedrību skaita attīstību.*

- (22) *ES ETS būtu jāsniedz ievērojams ieguldījums kuģošanas darbību radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju mazināšanā un efektivitātes palielināšanā attiecībā uz šādām darbībām. ES ETS ieņēmumu izmantošanā saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 3. punktu inter alia būtu jāietver klimatam draudzīga transporta un sabiedriskā transporta popularizēšana visos sektoros.*
- (23) *Lai atjaunotu ledus klases kuģu flotes un izstrādātu inovatīvas tehnoloģijas, ar ko samazināt šādu kuģu emisijas, ir vajadzīgs laiks un finansiāls atbalsts. Pašlaik konstrukcijas dēļ, kas ļauj ledus klases kuģiem kuģot ledus apstākļos, šādi kuģi patērē vairāk degvielas un rada vairāk emisiju nekā līdzīga lieluma kuģi, kuri paredzēti kuģošanai tikai atklātā ūdenī. Tāpēc ar šo direktīvu būtu jāievieš ar kuģa karoga valsti nesaistīta metode, kas kuģošanas sabiedrībām, pamatojoties uz kuģu ledus klasi, ļautu samazināt līdz 2030. gada 31. decembrim nododamo kvotu daudzumu.*
- (24) *Salas, kurām nav autoceļu vai dzelzceļa savienojumu ar kontinentu, ir vairāk atkarīgas no jūras transporta nekā citi reģioni, un šo salu savienojamība ir atkarīga no jūras transporta savienojumiem. Lai salām ar mazāku iedzīvotāju skaitu palīdzētu saglabāt savienojamību pēc jūras transporta darbību iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā, ir lietderīgi paredzēt dalībvalstij iespēju pieprasīt uz laiku atkāpties no minētajā direktīvā noteiktā kvotu nodošanas pienākuma attiecībā uz atsevišķām jūras transporta darbībām ar salām, kurās pastāvīgo iedzīvotāju skaits ir mazāks kā 200 000.*

- (25) *Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pieprasīt, lai transnacionāls sabiedrisko pakalpojumu līgums vai transnacionālas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības starp divām dalībvalstīm uz laiku tiktu atbrīvotas no atsevišķiem Direktīvas 2003/87/EK pienākumiem. Minētā iespēja būtu jāattiecina vienīgi uz savienojumiem starp dalībvalsti, kurai nav sauszemes robežas ar citu dalībvalsti, un ģeogrāfiski tuvāko dalībvalsti, piemēram, jūras savienojumu starp Kipru un Grieķiju, kas nav darbojies vairāk nekā divdesmit gadus. Minētais pagaidu izņēmuma statuss palīdzētu risināt stingro vajadzību sniegt vispārējas nozīmes pakalpojumu un nodrošināt savienojamību, kā arī ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju.*
- (26) *Ņemot vērā Savienības tālāko reģionu īpašās iezīmes un pastāvīgos apgrūtinājumus, kā atzīts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 349. pantā, un tālāko reģionu milzīgo atkarību no jūras transporta, īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, kā saglabāt šādu reģionu pieklūstamību un efektīvu savienojamību, izmantojot jūras transportu. Tāpēc būtu jāparedz pagaidu atkāpe no atsevišķiem Direktīvas 2003/87/EK pienākumiem attiecībā uz emisijām no jūras transporta darbībām starp ostu, kura atrodas dalībvalsts tālākajā reģionā, un ostu, kas atrodas tajā pašā dalībvalstī, ietverot ostas, kuras atrodas tajā pašā tālākajā reģionā un citā tās pašas dalībvalsts tālākajā reģionā.*

- (27) Direktīvas 2003/87/EK noteikumi par jūras transporta darbībām būtu pastāvīgi jāpārskata, ņemot vērā nākotnes starptautiskās norises un centienus, ko īsteno, lai sasniegtu Parīzes nolīguma mērķus, tostarp otro globālo izsvēršanu 2028. gadā (un turpmāk katru nākamo globālo izsvēršanu reizi piecos gados) nolūkā nodrošināt informāciju, uz kuras pamata nospraudīs nākamos NND. ***Minētie noteikumi būtu jāpārskata arī gadījumā, ja SJO pieņem globālu tirgus pasākumu, ar ko samazināt jūras transporta radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas. Šajā nolūkā Komisijai 18 mēnešu laikā pēc šāda pasākuma pieņemšanas un pirms tas sācis darboties būtu jāiesniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei. Komisijai minētajā ziņojumā būtu jāizvērtē globālā tirgus pasākuma vērienīgums, ņemot vērā Parīzes nolīguma mērķus, un jāizvērtē tā vispārējā vidiskā integritāte, tostarp salīdzinājumā ar Direktīvas 2003/87/EK noteikumiem par jūras transportu, un jebkurš jautājums, kas saistīts ar ES ETS un minētā pasākuma saskaņotību. Jo īpaši, Komisijai savā ziņojumā būtu jāņem vērā dalības līmeni minētajā globālajā tirgus pasākumā, tā izpildāmību, pārredzamību, sodus par neatbilstību, publiskā ieguldījuma procesus, emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju, reģistrus un pārskatatbildību. Attiecīgā gadījumā ziņojumam būtu jāpievieno legislatīvā akta priekšlikums, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai tā atbilstu Savienības 2030. gada klimata mērķrādītājam, Regulā (ES) 2021/1119 noteiktajam klimatneitralitātes mērķuzdevumam un mērķim saglabāt Savienības klimatrīcības vidisko integritāti un efektivitāti, un lai nodrošinātu saskaņotību starp globālā tirgus pasākuma īstenošanu un ES ETS, vienlaikus izvairoties no liela divkārša sloga, un būtu jāatgādina par Savienības kompetenci regulēt savu starptautisko kuģošanas reisu emisiju daļu saskaņā ar Parīzes nolīguma saistībām.***

(28) *Tā kā līdz ar Direktīvas 2003/87/EK attiecināšanu uz jūras transporta darbībām pieaug pārvadājumu izmaksas, globāla tirgus pasākuma neesības gadījumā pastāv apiešanas risks. Piestāšana ostās ārpus Savienības izvairīšanās nolūkos un pārkraušanas darbību pārceļšana uz ostām ārpus Savienības ne tikai mazinās vidiskos ieguvumus, kas izriet no jūras transporta darbību radīto emisiju izmaksu internalizācijas, bet var novest pie lielāka emisiju daudzuma, ņemot vērā papildu attālumu, kāds veikts, lai izvairītos no Direktīvas 2003/87/EK prasībām. Tāpēc ir lietderīgi no piestāšanas ostas definīcijas izslēgt konkrētas piestāšanas ostās ārpus Savienības. Minētā izslēgšana būtu jāattiecina uz Savienības tuvumā esošām ostām, kurās ir vislielākais izvairīšanās risks. 300 jūras jūdžu robežas noteikšana no ostas, kas atrodas dalībvalsts jurisdikcijā, ir samērīga reakcija uz izvairīgu rīcību, un šāds ierobežojums nodrošina līdzsvaru starp papildu slogu un izvairīšanās risku. Turklāt izslēgšana no piestāšanas ostas definīcijas būtu jāpiemēro vienīgi uz konteinerkuģu piestāšanu konkrētās trešo valstu ostās, kurās konteineru pārkraušana aizņem lielāko daļu no konteineru kravām. Ja nepiemēro seku mazināšanas pasākumus, attiecībā uz šādiem pārvadājumiem izvairīšanās risks var novest arī pie ostu mezglā pārvirzīšanās uz ostām ārpus Savienības, kas izvairīšanās sekas padara vēl jo smagākas. Lai nodrošinātu pasākuma samērīgumu un to piemērotu vienādi, būtu jāņem vērā trešo valstu pasākumi, kuriem ir Direktīvai 2003/87/EK līdzvērtīga ietekme.*

- (29) Komisijai tas, kā Direktīva 2003/87/EK darbojas attiecībā uz jūras transporta darbību, būtu jāizskata, ņemot vērā minētās direktīvas piemērošanā gūto pieredzi, tostarp *jākonstatē izvairīga rīcība, lai šādu rīcību novērstu agrīnā posmā*, un tad būtu jāierosina pasākumi, kā nodrošināt minētās direktīvas efektivitāti. *Šādi pasākumi varētu ietvert lielākas kvotu nodošanas prasības reisiem, kuros izvairīšanās risks ir lielāks, piemēram, uz un no ostas, kas atrodas Savienības tuvumā trešā valstī, kura nav pieņēmusi pasākumus, kas būtu līdzīgi Direktīvā 2003/87/EK noteiktajiem.*
- (30) *Emisijas no kuģiem, kuru bruto tilpība nepārsniedz 5000 tonnas, ir zem 15 % no emisijām, ko rada kuģi, ņemot vērā šīs direktīvas piemērošanas jomu, taču šīs emisijas rada liels skaits kuģu. No administratīvās īstenojamības viedokļa ir pāragri iekļaut kuģus, kuru bruto tilpība nepārsniedz 5000 tonnas, ES ETS no jūras transporta iekļaušanas sākuma, taču to iekļaušana nākotnē uzlabotu ES ETS efektivitāti un varētu ierobežot izvairīgu rīcību, proti, kuģu izmantošanu, kuru bruto tilpība nepārsniedz 5000 tonnas. Tāpēc ne vēlāk kā 2026. gada 31. decembrī Komisijai būtu jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums, kurā būtu jāizpēta realizējamība un ekonomiskā, vidiskā un sociālā ietekme, ko radītu kuģu, kuru bruto tilpība nepārsniedz 5000 tonnas, tostarp atkrastes kuģu, emisiju iekļaušana Direktīvā 2003/87/EK.*

- (31) Personai vai organizācijai, kas atbildīga par ES ETS ievērošanu, vajadzētu būt vai nu kuģošanas sabiedrībai, kas definēta kā kuģa īpašnieks, vai jebkurai cita organizācijai vai personai, piemēram, berbouta fraktētājam, kas atbildību par kuģa ekspluatāciju pārņēmusi no kuģa īpašnieka un, šo atbildību uzņemdamās, ir piekritusi pārņemt visus pienākumus un atbildību, ko uzliek Drošas kuģu ekspluatācijas un piesārņojuma novēršanas vadības starptautiskais kodekss. Šīs definīcijas pamatā ir Regulas (ES) 2015/757 3. panta d) punktā dotā “uzņēmuma” definīcija, un tā ir saskaņā ar globālo datu vākšanas sistēmu, ko SJO izveidoja 2016. gadā.

(32) *Kuģa emisijas inter alia ir atkarīgas no kuģa īpašnieka veiktajiem energoefektivitātes pasākumiem, kā arī no izraudzītās degvielas, pārvadātās kravas un kuģa maršruta un ātruma, kas var būt cita subjekta, nevis kuģa īpašnieka kontrolē. Atbildību par degvielas iegādi vai operatīvās darbības lēmumu pieņemšanu, kuri ietekmē kuģa siltumnīcefekta gāzu emisijas, saskaņā ar līgumisku vienošanos var uzņemt cits subjekts, nevis kuģošanas sabiedrība. Līgumslēgšanas sarunu laikā nezināmi lielākoties varētu būt pēdējie minētie aspekti, un līdz ar nebūtu skaidrības par galīgajām kuģu emisijām, uz ko attiecas Direktīva 2003/87/EK. Tomēr, ja oglekļa izmaksas nepārlied uz kuģa ekspluatantu, tiktu ierobežoti stimuli īstenot ar degvielas patēriņa efektivitāti saistītus operatīvās darbības pasākumus. Tāpēc saskaņā ar principu “piesārņotājs maksā” un nolūkā veicināt efektivitātes pasākumu pieņemšanu un tīrāku degvielu izmantošanu, kuģošanas sabiedrībai saskaņā ar valsts tiesību aktiem vajadzētu būt tiesīgai no subjekta, kurš ir tieši atbildīgs par kuģa siltumnīcefekta gāzu emisijas ietekmējošiem lēmumiem, pieprasīt atlīdzību par izmaksām, kas saistītas ar kvotu nodošanu.*

Lai gan uz šādu kompensācijas mehānismu varētu attiekties līgumiska vienošanās, dalībvalstīm nolūkā samazināt administratīvās izmaksas nevis vajadzētu būt pienākumam nodrošināt vai pārbaudīt šādu līgumu esamību, bet gan valsts tiesību aktos būtu jāparedz ar likumu noteiktas tiesības kuģošanas sabiedrībai saņemt kompensāciju un attiecīga iespēja vērsties tiesā, lai šādas tiesības īstenotu. To pašu iemeslu dēļ minētajām tiesībām, tostarp jebkādiem iespējamiem ar kompensāciju saistītiem konfliktiem starp kuģošanas sabiedrību un subjektu, kas ekspluatē kuģi, nebūtu jāietekmē nedz kuģošanas sabiedrības pienākumi pret kuģošanas sabiedrību administrējošo iestādi, nedz izpildes pasākumi, kas pret attiecīgo sabiedrību varētu būt nepieciešami nolūkā nodrošināt minētās sabiedrības pilnīgu atbilstību Direktīvai 2003/87EK. Vienlaikus jāņem vērā, ka noteikuma par tiesībām uz kompensāciju mērķis ir cieši saistīts ar Savienību, jo īpaši ar to, kā kuģošanas sabiedrība pilda šajā direktīvā noteiktos pienākumus pret konkrētu dalībvalsti, un līdz ar to ir svarīgi, lai šīs tiesības tiktu ievērotas visā Savienībā un visās līgumattiecībās, ar ko citam subjektam, kurš nav kuģa īpašnieks, ļauj noteikt pārvadāto kravu vai kuģa maršrutu un ātrumu tā, lai saglabātu neizkropļotu konkurenci iekšējā tirgū, kas var ietvert noteikumus, ar ko liedz šādu līgumattiecību pusēm apiet tiesības uz kompensāciju, tostarp izvēloties tiesību akta klauzulu.

- (33) Lai samazinātu kuģošanas sabiedrībām uzlikto administratīvo slogu, par katru kuģošanas sabiedrību vajadzētu būt atbildīgai vienai dalībvalstij. Komisijai būtu jāpublicē to kuģošanas sabiedrību sākotnējais saraksts, kas veikušas jūras transporta darbību, kura ietilpst ES ETS darbības jomā, un sarakstā būtu jānorāda kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde. Saraksts būtu jāatjaunina **regulāri un** vismaz reizi divos gados, vajadzības gadījumā norādot jauno šādu administrējošo iestādi. Dalībvalstī reģistrētas kuģošanas sabiedrības kuģošanas sabiedrību administrējošai iestādei vajadzētu būt attiecīgajai dalībvalstij. Trešā valstī reģistrētas kuģošanas sabiedrības kuģošanas sabiedrību administrējošai iestādei vajadzētu būt tai dalībvalstij, kuras ostās iepriekšējos **četros** monitoringa gados kuģošanas sabiedrības kuģi visvairāk ienākuši reisos, kuri ietilpst Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā. Tādas trešā valstī reģistrētas kuģošanas sabiedrības kuģošanas sabiedrību administrējošai iestādei, kuras kuģi iepriekšējos **četros** monitoringa gados nav veikuši nevienu reisu, kas ietilpst Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā, vajadzētu būt tai dalībvalstij, kurā kuģošanas sabiedrības **kuģis** uzsācis vai pabeidzis savu pirmo reisu, kas ietilpst minētās direktīvas darbības jomā. Komisijai reizi divos gados būtu attiecīgi jāpublicē un jāatjaunina to kuģošanas sabiedrību saraksts, kuras ietilpst Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā, un jānorāda kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret kuģošanas sabiedrībām, dalībvalstīm būtu jāievēro saskaņoti noteikumi par to kuģošanas sabiedrību administrēšanu, par kurām tās ir atbildīgas, saskaņā ar Komisijas izstrādātiem detalizētiem noteikumiem.

- (34) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to administrētās kuģošanas sabiedrības atbilst Direktīvas 2003/87/EK prasībām. Ja kuģošanas sabiedrība nepilda minētās prasības un ja ar citiem kuģošanas sabiedrību administrējošās iestādes izpildes pasākumiem nav izdevies panākt to izpildi, dalībvalstīm būtu jārīkojas solidāri. Kā galēju līdzekli dalībvalstis, izņemot dalībvalsti, ar kuras karogu kuģis kuģo, varētu izmantot iespēju atteikt ienākšanu kuģiem, par kuriem atbild attiecīgā kuģošanas sabiedrība, un dalībvalstij, ar kuras karogu kuģis kuģo, vajadzētu būt iespējai kuģi aizturēt.
- (35) Kuģošanas sabiedrībām būtu jāuzrauga un jāpaziņo savu jūras transporta darbību agregēto emisiju dati uzņēmuma līmenī saskaņā ar Regulā (ES) 2015/757 paredzētajiem noteikumiem. Ziņojumi par kuģošanas sabiedrības līmeņa agregēto emisiju datiem būtu jāverificē saskaņā ar minētās regulas noteikumiem. Veicot verifikāciju sabiedrības līmenī, verificētajam nevajadzētu verificēt emisiju ziņojumus kuģa līmenī vai ziņojumus kuģa līmenī, ja tiek mainīts uzņēmums, jo minētie ziņojumi kuģa līmenī jau būs verificēti.

- (36) Pamatojoties uz pieredzi ar līdzīgiem uzdevumiem, kas saistīti ar dabas aizsardzību, Eiropas Jūras drošības aģentūrai (*EMSA*) vai citai relevantai organizācijai savu pilnvaru ietvaros būtu jāpalīdz Komisijai un kuģošanas sabiedrību administrējošām iestādēm saistībā ar Direktīvas 2003/87/EK īstenošanu. Ņemot vērā pieredzi, kas gūta ar Regulas (ES) 2015/757 īstenošanu un tās IT rīkiem, *EMSA būtu jāpalīdz* kuģošanas sabiedrību administrējošām iestādēm jo īpaši saistībā ar tādu emisiju monitoringu, ziņošanu un verificēšanu, ko radījušas Direktīvas 2003/87/EK aptvertās jūras transporta darbības, atvieglināt informācijas apmaiņu vai izstrādāt vadlīnijas un kritērijus. *Komisijai ar EMSA palīdzību būtu jācenšas izstrādāt piemērotus monitoringa rīkus, kā arī norādījumus, ar ko atvieglotu un koordinētu verificācijas un izpildes darbības, kas saistītas ar Direktīvas 2003/87/EK piemērošanu jūras transportam. Ja vien tas ir lietderīgi, šādi rīki būtu jā dara pieejami dalībvalstīm un verificētājiem, lai labāk nodrošinātu valstu pasākumus, ar ko transponē Direktīvu 2003/87/EK, stingru izpildi.*
- (37) *Vienlaikus ar šīs direktīvas pieņemšanu groza Regulu (ES) 2015/757, lai paredzētu monitoringa, ziņošanas un verificācijas noteikumus, kas nepieciešami ES ETS attiecināšanai uz jūras transporta darbībām, un lai ieviestu monitoringu, ziņošanu un verificāciju attiecībā uz papildu siltumnīcefekta gāzu emisijām un emisijām no papildu kuģu veidiem.*

- (38) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/2392¹³ tika grozīts Direktīvas 2003/87/EK 12. panta 3. punkts, lai atļautu visiem operatoriem izmantot visas izdotās kvotas. Attiecīgi būtu jāpielāgo arī minētās direktīvas 6. panta 2. punkta e) apakšpunktā minētā prasība, ka siltumnīcefekta gāzu atļaujās ir jāparedz saistības nodot kvotas.
- (39) Lai sasniegtu Savienības 2030. gada emisiju samazināšanas mērķrādītāju, ES ETS aptvertajās nozarēs emisijas būs jāsamazina par **62 %** salīdzinājumā ar 2005. gadu. Savienības mērogā pieejamais ES ETS kvotu daudzums ir jāsamazina, lai dotu nepieciešamo ilgtermiņa oglekļa cenas signālu un stimulu šādai dekarbonizācijai. ***Kopējais kvotu daudzums būtu jāsamazina 2024. un 2026. gadā, lai to lielākā mērā pieskaņotu faktiskajām emisijām. Turklāt lineārais samazinājuma koeficients būtu jāpalielina 2024. un 2028. gadā, ievērojot arī to, ka ES ETS tiks iekļautas jūras transporta radītās emisijas. Minēto izmaiņu rezultātā maksimālās robežvērtības trajektorija būs augšupejoša, kas ļaus līdz 2030. gadam panākt ievērojami lielākus kumulatīvos emisiju samazinājumus, nekā tas būtu iespējams saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/410. Ar jūras transporta iekļaušanu saistītie rādītāji būtu jāatvedina no to jūras transporta darbību emisijām, uz kurām attiecas Direktīvas 2003/87/EK 3.ga pants, par kurām Savienībā un Eiropas Ekonomikas zonas un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstīs saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 2015/757 ziņots 2018. un 2019. gadā un kuras no 2021. līdz 2024. gadam ir jākorģē, izmantojot lineāro samazinājuma koeficientu 2024. gadam. Savienības kvotu kopapjoma palielinājumam 2024. gadā būtu jāpiemēro lineārais samazinājuma koeficients attiecīgajā gadā.***

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2392 (2017. gada 13. decembris), ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai saglabātu pašreizējos darbības jomas ierobežojumus attiecībā uz aviācijas darbībām un sagatavotos globāla tirgus pasākuma īstenošanai no 2021. gada (OV L 350, 29.12.2017., 7. lpp.).

- (40) Šīs vērienīgākās klimatiskās ieceres realizēt izdosies tikai tad, ja klimatisko pārkārtošanos atbalstīs ar ievērojamiem publiskajiem **un privātajiem** resursiem gan no Savienības budžeta, gan **dalībvalstu** budžetiem. Lai papildinātu un palielinātu ievērojamos ar klimatu saistītos tēriņus no Savienības budžeta, visi izsoļu ieņēmumi, kas nav ieskaitāmi Savienības budžetā **kā pašu resursi, vai ekvivalenta finansiālā vērtība** no šādām izsolēm būtu jāizmanto ar klimatu saistītām vajadzībām, **izņemot ieņēmumus, ko izmanto netiešo oglekļa izmaksu kompensēšanai. Ar klimatu saistīto mērķu saraksts Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 3. punktā būtu jāpaplašina, lai iekļautu papildu mērķus, kuriem ir pozitīva ietekme uz vidi.** Tam būtu jāietver finansiālu atbalstu mājsaimniecību ar zemiem un vidējiem ienākumiem sociālo aspektu risināšanai, samazinot izkropļojošus nodokļus **un mērķēti pazeminot nodevas un maksas par atjaunīgo elektroenerģiju. Dalībvalstīm katru gadu būtu jāziņo par izsoļu ieņēmumu izlietojumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999¹⁴ 19. pantu, attiecīgā gadījumā norādot, kuri ieņēmumi tiek izmantoti, un darbības, kas tiek veiktas, lai īstenotu integrētos nacionālos enerģētikas un klimata plānus un taisnīgas pārkārtošanās teritoriālo plānus.**

¹⁴ **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).**

- (41) *Līdz ar jūras transporta iekļaušanu ES ETS palielināsies dalībvalstu ieņēmumi no izolēm. Tāpēc dalībvalstis tiek mudinātas palielināt ES ETS ieņēmumu izmantošanu saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 3. punktu, lai palīdzētu aizsargāt, atjaunot un labāk pārvaldīt jūras ekosistēmas, jo īpaši aizsargājamās jūras teritorijas.*
- (42) *Lai Parīzes nolīguma mērķus varētu īstenot jaunattīstības valstīs, ir vajadzīgi ievērojami finanšu resursi, un ar Glāzgovas klimata paktu attīstītās valstīs tiek mudinātas steidzami un ievērojami palielināt klimatfinansējumu. Padome savos secinājumos par gatavošanos UNFCCC Pušu konferences 27. sesijai (COP 27) atgādina, ka Savienība un tās dalībvalstis ir lielākās starptautiskā publiskā klimatfinansējuma devējas un nolūkā atbalsēt jaunattīstības valstis kopš 2013. gada vairāk nekā divas reizes palielinājušas savu ieguldījumu klimatfinansējumā. Minētajos secinājumos Padome arī atkārtoti pauž Savienības un tās dalībvalstu stingro apņemšanos arī turpmāk palielināt savu starptautisko klimatfinansējumu nolūkā sasniegt attīstīto valstu mērķi, proti, pēc iespējas drīzāk un līdz 2025. gadam no dažādiem avotiem piesaistīt finansējumu 100 miljardu USD gadā, un sagaida, ka šo mērķi sasniegs 2023. gadā.*

- (43) *Nolūkā risināt pārkārtošanās distribuīvo un sociālo ietekmi dalībvalstīs ar zemiem ienākumiem laikposmā no 2024. līdz 2030. gadam papildus būtu jāizmanto 2,5 % no Savienības kvotu kopapjoma, lai finansētu enerģētikas pārkārtošanu dalībvalstīs, kurās iekšzemes kopprodukts (IKP) uz vienu iedzīvotāju ir zem 75 % no Savienības vidējā rādītāja 2016.–2018. gadā, un šim nolūkam jāizmanto Direktīvas 2003/87/EK 10.d pantā minētais Modernizācijas fonds.*
- (44) *Saņēmējām dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izmantot Modernizācijas fondam piešķirtos resursus, lai finansētu ieguldījumus, kuros iesaistīti tuvējie Savienības pierobežas reģioni, ja tas ir svarīgi saņēmēju dalībvalstu enerģētikas pārkārtošanai.*

- (45) Būtu jānodrošina vēl citi stimuli siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ar izmaksefektīviem paņēmieniem. Tālab no 2026. gada bezmaksas emisijas kvotas stacionārām iekārtām vajadzētu piešķirt tikai ar nosacījumu, ka ir jāinvestē energoefektivitātes kāpināšanā un emisiju samazināšanā, *jo īpaši attiecībā uz lielajiem elektroenerģijas patērētājiem. Komisijai būtu jānodrošina, lai minētā nosacījuma piemērošana neapdraud vienlīdzīgus konkurences apstākļus, vides integritāti vai vienlīdzīgu attieksmi pret iekārtām visā Savienībā. Tāpēc Komisijai, neskarot saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2012/27/ES¹⁵ piemērojamos noteikumus, būtu jāpieņem deleģētie akti, ar ko papildina šo direktīvu, lai risinātu visas konstatētās problēmas, jo īpaši saistībā ar iepriekš minētajiem principiem, un jāparedz administratīvi vienkārši noteikumi nosacījumu sistēmas piemērošanai. Minētajiem noteikumiem vajadzētu būt daļai no vispārējiem noteikumiem par bezmaksas kvotu sadali, izmantojot ieviesto valsts īstenošanas pasākumu procedūru, un būtu jāparedz termiņi, kritēriji īstenoto energoefektivitātes pasākumu atzīšanai, kā arī alternatīvi pasākumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai. Turklāt vēl vairāk būtu jāstiprina stimuli, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas no iekārtām ar augstu siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāti. Šajā nolūkā no 2026. gada un turpmāk emisijas kvotu bezmaksas sadalei 20 % stacionāro iekārtu, kurām saskaņā ar attiecīgā produkta līmeņatzīmi emisiju intensitāte ir visaugstākā, arī vajadzētu būt atkarīgai no klimatneitralitātes plānu ieviešanas un īstenošanas.*

¹⁵ *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).*

- (46) Oglekļa ievēdkorekcijas mehānisms (OIM), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu *(ES) 2023/...*¹⁶⁺, tiek īstenots, lai aizstātu saskaņā ar *Direktīvu 2003/87/EK ieviestos mehānismus nolūkā* izvairīties no oglekļa emisiju pārvirzes riska. Ciktāl sektorus un apakšsektorus aptver šis pasākums, tie nedrīkstētu saņemt bezmaksas kvotas. Tomēr bezmaksas kvotas ir jāatceļ pakāpeniski, lai ražotāji, importētāji un tirgotāji varētu pielāgoties jaunajam režīmam. Bezmaksas kvotu sadales samazināšana būtu jāīsteno, OIM ieviešanas periodā OIM sektoriem sadalāmajām bezmaksas kvotām piemērojot noteiktu koeficientu. ■ Laikposmā no *minētās* regulas stāšanās spēkā līdz 2025. *gada beigām* ■ OIM koeficientam ■ vajadzētu būt 100 % *un tam būtu jāpiemēro minētās regulas 36. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētie noteikumi*, proti, 2026. gadā koeficientam vajadzētu būt 97,5 %, 2027. gadā — 95 %, 2028. gadā — 90 %, 2029. gadā — 77,5 %, 2030. gadā — 51,5 %, 2031. gadā — 39 %, 2032. gadā — 26,5 % un 2033. gadā — 14 %. No 2034. gada OIM koeficients vairs nebūtu jāpiemēro.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/..., ar ko izveido oglekļa ievēdkorekcijas mehānismu (OV ...).

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 7/23 (2021/0214(COD)) ietvertās regulas numuru un zemsvītras piezīmē ievietot minētās regulas numuru, datumu un OV publikācijas atsauci.

Relevantie deleģētie akti par bezmaksas sadali būtu attiecīgi jākoriģē attiecībā uz OIM aptvertajiem sektoriem un apakšsektoriem. Bezmaksas kvotas, kas, pamatojoties uz šo aprēķinu (OIM pieprasījums), OIM aptvertajiem sektoriem vairs netiek sadalītas, **jāiekļauj** Inovāciju fondā, no kā atbalsta tādas inovācijas mazoglekļa tehnoloģijās, oglekļa uztveršanā un izmantošanā (CCU), oglekļa uztveršanā, transportēšanā un ģeoloģiskajā uzglabāšanā (CCS), atjaunīgajā enerģijā un enerģijas uzkrāšanā, kas sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu. **Šajā kontekstā** īpaša uzmanība būtu jāvelta projektiem OIM sektoros. Lai ievērotu bezmaksas kvotu proporciju, kas pieejama OIM neaptvertajiem sektoriem, galīgais kvotu daudzums, **ko atskaita** no bezmaksas sadalei pieejamām kvotām **un dara pieejamu Inovāciju fondam**, būtu jāaprēķina, balstoties uz to, kāda ir OIM pieprasījuma proporcionālā daļa no visu bezmaksas kvotas saņemošo sektoru vajadzības pēc bezmaksas kvotām.

(47) *Lai mazinātu iespējamās oglekļa emisiju pārvirzes riskus, kas saistīti ar precēm, uz kurām attiecas OIM un kuras Savienībā ražotas eksportam uz trešām valstīm, kas nepiemēro ES ETS vai līdzīgu oglekļa cenas noteikšanas mehānismu, novērtējums būtu jāveic pirms Regulā (ES) 2023/...⁺ noteiktā pārejas perioda beigām. Ja minētajā novērtējumā konstatē, ka oglekļa pārvirzes risks pastāv, Komisijai attiecīgā gadījumā būtu jāiesniedz legislatīvā akta priekšlikums, ar ko šādu oglekļa pārvirzes risku mazinātu Pasaules Tirdzniecības organizācijas noteikumiem atbilstīgā veidā. Turklāt būtu jāļauj dalībvalstīm izsoļu ieņēmumus izmantot, lai novērstu jebkādu atlikušo oglekļa emisiju pārvirzes risku OIM aptvertajos sektoros un saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem. Ja līdz ar nosacījumu noteikumu piemērošanu samazinātais sadalīto bezmaksas kvotu daudzums nav pilnībā izmantots nolūkā no starpnozaru korekcijas atbrīvot iekārtas ar viszemāko siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāti, 50 % no minētajām pārpalikušajām kvotām būtu jāiekļauj Inovāciju fondā. Atlikušie 50 % kvotu būtu jāizsola dalībvalstu vārdā, un dalībvalstīm būtu jāizmanto ienākumi no tām, lai novērstu atlikušo oglekļa emisiju pārvirzes risku OIM aptvertajos sektoros.*

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 7/23 (2021/0214(COD)) ietvertās regulas numuru.

- (48) Lai labāk atspoguļotu tehnoloģisko progresu ■ , tajā pašā laikā nodrošinot stimulus emisiju samazināšanai un pienācīgi atalgojot inovāciju, ***līmeņatzīmju vērtību minimālā korekcija būtu jāpalielina no 0,2 % līdz 0,3 % gadā un ■ maksimālā korekcija būtu jāpalielina no 1,6 % līdz 2,5 % gadā. Tas nozīmē, ka no 2026. līdz 2030. gadam līmeņatzīmju vērtības būtu jākorrigē diapazonā no 6 % līdz 50 % salīdzinājumā ar 2013.–2020. gada periodā piemērojamo vērtību. ***Lai iekārtām nodrošinātu paredzamību, Komisijai būtu jāpieņem īstenošanas akti, ar ko noteiktu pārskatītās līmeņatzīmju vērtības bezmaksas kvotu sadalei, un tas būtu jā dara pēc iespējas drīzāk un pirms sācijas 2026. līdz 2030. gada laikposms.******
- (49) ***Lai stimulētu jaunas radikālas tehnoloģijas tērauda rūpniecībā un izvairītos no būtiski nesamērīga līmeņatzīmes vērtības samazinājuma, kā arī ņemot vērā tērauda rūpniecības īpašo situāciju, piemēram, emisiju augsto intensitāti un starptautisko un Savienības tirgus struktūru, no karstā metāla līmeņatzīmes vērtības aprēķina laikpompā no 2026. līdz 2030. gadam ir jāizslēdz iekārtas, kas darbojās 2021.–2022. gada atsaucē periodā un kas citādi tiktu iekļautas aprēķinā, jo tiktu pārskatīta karstā metāla produkta līmeņatzīmes definīcija.***

- (50) *Lai atalgotu par vislabākajiem rezultātiem un inovāciju, no starpnozaru korekcijas koeficienta piemērošanas būtu jāizslēdz iekārtas, kuru siltumnīcefekta gāzu emisiju līmenis saskaņā ar attiecīgo līmeņatzīmi ir zem efektīvāko iekārtu vidējā rādītāja 10 % atzīmes. Kvotas, kas līdz ar nosacījumu noteikumu piemērošanu nav sadalītas, jo samazināts sadalāmo bezmaksas kvotu daudzums, būtu jāizmanto, lai segtu bezmaksas kvotu samazinājuma radīto deficītu, kas ir rezultāts tam, ka no starpnozaru korekcijas koeficienta piemērošanas izslēgti vislabākā snieguma uzrādītāji.*
- (51) *Lai paātrinātu ekonomikas dekarbonizāciju un vienlaikus stiprinātu Savienības rūpniecības konkurētspēju, Inovāciju fondam papildus būtu jādara pieejami 20 miljoni kvotu no daudzuma, ko citādi varētu sadalīt bez maksas, un vēl 5 miljoni kvotu no daudzuma, ko citādi varētu pārdot izsolē. Pārskatot ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 1031/2010¹⁷ izveidoto Inovāciju fonda izsoļu grafiku un secību un ņemot vērā ar šo direktīvu ieviestās izmaiņas, Komisijai būtu jāapsver iespēja darīt pieejamus lielākus resursu apjomus pārskatītās Direktīvas 2003/87/EK īstenošanas pirmajos gados, lai veicinātu attiecīgo nozaru dekarbonizāciju.*

¹⁷ *Komisijas Regula (ES) Nr. 1031/2010 (2010. gada 12. novembris) par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu izsoļu laika grafiku, administrēšanu un citiem aspektiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā (OV L 302, 18.11.2010., 1. lpp.).*

- (52) ***Regulas (ES) Nr. 2021/1119*** mērķus sasniegt neizdosies bez visaptverošas pieejas inovācijai. Nepieciešamie pētniecības un inovācijas pūliņi tiek atbalstīti Savienības līmenī, tostarp no programmas “Apvārsnis Eiropa”, kas paredz ievērojamu finansējumu un jaunus instrumentus sektoriem, kas tiek iekļauti ES ETS. ***Līdz ar to Komisijai būtu jācenšas panākt sinerģiju ar pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” un attiecīgā gadījumā ar citām Savienības finansējuma programmām.***
- (53) ***No Inovāciju fonda būtu jāatbalsta inovātivi paņēmieni, procesi un tehnoloģijas, tostarp šādu paņēmieni, procesu un tehnoloģiju izvērsana, lai tos plaši ieviestu visā Savienībā. Dotēto projektu atlasē prioritāte būtu jāpiešķir radikālai inovācijai.***

- (54) Direktīvas 2003/87/EK 10.a panta 8.punktā minētais Inovāciju fonda tvērums būtu jāpaplašina tā, lai tas aptvertu inovācijas mazoglekļa **un bezoglekļa** tehnoloģijās un procesos, kas skar degvielu patēriņu ēku, autotransporta un papildu sektoros, **ietverot kolektīvos transporta veidus, piemēram, sabiedrisko transportu un autobusu pakalpojumus**. Tāpat Inovāciju fondam vajadzētu atbalstīt investīcijas jūras transporta dekarbonizācijā, tostarp investīcijas **kuģu, ostu, un tuvsatiksmes kuģošanas energoefektivitātē, sektora elektrifikācijā**, ilgtspējīgās alternatīvās degvielās, piemēram, ūdeņradī un amonjakā, ko ražo no atjaunīgiem resursiem, bezemisiju dzinēju tehnoloģijās, piemēram, vēja tehnoloģijās, **un ledus klases kuģu inovācijās**. **Īpaša uzmanība būtu jāpievērš inoatīviem projektiem, ar ko veicina jūras transporta sektora dekarbonizāciju un samazina sektora kopējo ietekmi uz klimatu, tostarp samazina melnā oglekļa emisijas**. Šajā sakarībā Komisijai būtu jāparedz atsevišķas tematiskās sadaļas Inovāciju fonda uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus. Minētajos uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus būtu jāņem vērā biodaudzveidības aizsardzības, trokšņa un ūdens piesārņojuma jautājumi. Attiecībā uz jūras transportu par atbilstīgiem būtu jāuzskata projekti ar skaidru Savienībai pievienoto vērtību.

- (55) Saskaņā ar Komisijas Deleģētās Regulas (ES) 2019/1122¹⁸ 9. pantu, ja gaisakuģu operatori vairs neveic ES ETS aptvertus lidojumus, to kontiem piešķir statusu “izslēgts” un no šiem kontiem vairs nevar iniciēt procesus. Lai saglabātu ES ETS vidisko integritāti, kvotas, kuras nav sadalītas gaisakuģa operatoriem to darbību izbeigšanas dēļ, vajadzētu izmantot, lai kompensētu jebkādu šo operatoru nodoto kvotu deficītu, un visas pārpalikušās kvotas vajadzētu iekļaut Inovāciju fondā, lai tā paātrinātu klimata pārmaiņu novēršanu.
- (56) *Komisijas tehniskā palīdzība, kas mērķēta uz dalībvalstīm, no kurām līdz šim saņemti tikai daži projekti vai tie nav iesniegti vispār, palīdzētu panākt, ka visas dalībvalstis lielā skaitā iesniedz projektu pieteikumus Inovāciju fonda finansējuma saņemšanai. Ar minēto palīdzību cita starpā būtu jāatbalsta darbības, kuru mērķis ir uzlabot projektu priekšlikumu kvalitāti minētajās dalībvalstīs, no kurām ir iesniegti tikai daži projekti vai to nav vispār, piemēram, apmainoties ar informāciju, gūto pieredzi un paraugpraksi un veicinot valstu kontaktpunktu darbības. Citi pasākumi ar tādu pašu mērķi iekļauj pasākumus, lai paaugstinātu informētību par finansēšanas iespējām un palielinātu attiecīgo dalībvalstu spējas apzināt un atbalsīt potenciālos projektu iesniedzējus. Būtu jāveicina arī projektu partnerības starp dalībvalstīm un partneru piemeklēšana no potenciālajiem pieteikumu iesniedzējiem, jo īpaši liela mēroga projektiem.*

¹⁸ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/1122 (2019. gada 12. marts), ar ko attiecībā uz Savienības reģistra darbību papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (OV L 177, 2.7.2019., 3. lpp.).

(57) *Lai uzlabotu dalībvalstu lomu Inovāciju fonda pārvaldībā un palielinātu pārredzamību, Komisijai būtu jāziņo Klimata pārmaiņu komitejai par Inovāciju fonda īstenošanu, sniedzot analīzi par piešķirto projektu paredzamo ietekmi katrā sektorā un katrā dalībvalstī. Komisijai būtu arī jāiesniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, un ziņojums būtu jāpublisko. Ja pieteikumu iesniedzēji piekrīt, pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus termiņa beigām Komisijai būtu jāinformē dalībvalstis par pieteikumiem projektu finansēšanai attiecīgajās dalībvalstu teritorijās un jāsniedz dalībvalstīm detalizēta informācija par attiecīgajiem pieteikumiem, lai dalībvalstīm vieglāk būtu koordinēt projektu atbalstu. Turklāt Komisijai pirms atbalsta piešķiršanas būtu jāpaziņo dalībvalstīm iepriekšēji atlasīto projektu saraksts. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka valsts transponēšanas noteikumi nekavē inovācijas un ir tehnoloģiski neitrāli, savukārt Komisijai būtu jāsniedz tehniskā palīdzība, jo īpaši dalībvalstīm ar zemu efektīvas dalības līmeni, lai uzlabotu efektīvu ģeogrāfisko dalību Inovāciju fondā un paaugstinātu iesniegto projektu vispārējo kvalitāti. Komisijai būtu arī jānodrošina visaptveroša uzraudzība un ziņošana, kas ietver informāciju par panākto virzību uz efektīvu, uz kvalitāti balstītu ģeogrāfisko tvērumu visā Savienībā un pienācīgus pēcpasākumus.*

- (58) *Lai pieskaņotos Eiropas zaļā kursa visaptverošajai būtībai, ar dotācijām atbalstāmo projektu atlases procesā prioritāte būtu jāpiešķir projektiem, kas pievēršas daudzējādai ietekmei uz vidi. Lai atbalsētu dotēto tehnoloģiju un risinājumu pārņemšanu un izplatīšanos tirgū, Inovāciju fonda finansēto projektu ietvaros būtu jānodrošina zināšanu apmaiņa starp citiem relevantajiem projektiem, kā arī Savienībā strādājošiem pētniekiem, kuriem ir leģitīmas intereses.*
- (59) *Cenu starpības līgumi (CD), oglekļa cenas starpības līgumi (CCD) un fiksētās prēmijas līgumi ir svarīgi elementi, ar ko rosināt emisiju samazināšanu industrijā, izvēršot jaunās tehnoloģijas, jo tā ir iespēja klimatdraudzīgās inovācijās investējošiem investoriem garantēt cenu, kas kompensē tādu CO₂ emisiju samazinājumus, kuri pārsniedz ES ETS izplatītākās oglekļa cenas līmeņa rosinātos. No Inovāciju fonda atbalstāmo pasākumu klāstu vajadzētu paplašināt tā, lai projektus varētu atbalstīt, izmantojot konkurējošu cenu izsoles, kuru rezultātā noslēdz CD, CCD vai fiksētās prēmijas līgumus. Konkurējošu cenu izsoles būtu nozīmīgs mehānisms, ar ko atbalstīt dekarbonizācijas tehnoloģiju izstrādi un optimizēt pieejamos resursus. Bez tam šādi tiktu nodrošināta noteiktība investoriem, kuri iegulda attiecīgajās tehnoloģijās. Lai līdz minimumam samazinātu iespējamās saistības Savienības budžetam, CD un CCD sagatavošanā būtu jānodrošina riska mazināšana un jāparedz pienācīgs budžeta saistību segums, ar ko vismaz pirmās divas CD un CCD kārtas pilnībā segtu ar apropriācijām no ieņēmumiem to kvotu izsolēs, kas sadalītas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.a panta 8. punktu.*

Šādi riski neeksistē fiksētas prēmijas līgumiem, jo juridiskās saistības tiks segtas ar atbilstīgām budžeta saistībām. Turklāt Komisijai pēc pirmo divu CD un CCD kārtu pabeigšanas un ikgadējās pārbaudes, kad tas ir nepieciešams turpmāk, būtu jāveic kvalitatīvs un kvantitatīvs no CD un CCD īstenošanas izrietošo finanšu risku novērtējums. Būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt deleģēto aktu, pamatojoties uz minētā novērtējuma rezultātiem par atbilstīgas uzkrājumu likmes izmantošanu, nevis pilnu aptvērumu turpmākajām CD vai CCD kārtām. Šādā pieejā papildus Inovāciju fondā pieejamām kvotām būtu jāņem vērā visi elementi, ar ko varētu samazināt finanšu riskus Savienības budžetam, piemēram, iespējamā brīvprātīga atbildības dalīšana ar dalībvalstīm vai iespējamais pārapsūtināšanas mehānisms, ko nodrošina privātais sektors. Tāpēc ir jāļauj paredzēt atkāpes no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046¹⁹ X sadaļas daļām. Pirmajās divās CD un CCD izsoles kārtās uzkrājumu likmei vajadzētu būt 100 %.

¹⁹ *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).*

Tomēr, atkāpjoties no minētās regulas 210. panta 1. punkta, 211. panta 1. un 2. punkta un 218. panta 1. punkta, ar šo direktīvu būtu jānosaka, ka turpmākajās CD un CCD kārtās minimālā uzkrājumu likme ir 50 % un maksimālā daļa no Inovāciju fonda ieņēmumiem ir 30 %, un Komisijai vajadzētu būt iespējai precizēt uzkrājumu likmi, kas nepieciešama, pamatojoties uz pirmajos divos uzaicinājumos gūto pieredzi, kā arī būtu jāprecizē uzkrājumu veidošanai izmantojamo ieņēmumu summa. Līdz ar to kopējām finanšu saistībām, ko sedz no Savienības budžeta, nevajadzētu pārsniegt 60 % no Inovāciju fonda izsoļu ieņēmumiem. Turklāt, tā kā uzkrājumi parasti būs no Inovāciju fonda, būtu jāparedz atkāpes no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 212., 213. un 214. panta noteikumiem attiecībā uz kopējo uzkrājumu fondu, kas izveidots ar minētās regulas 212. pantu. Ņemot vērā CD un CCD novatorisko būtību, varētu būt vajadzīgas arī atkāpes no minētās regulas 209. panta 2. punkta d) un h) apakšpunkta, ņemot vērā, ka CD un CCD nav atkarīgi no sviras/reizuliem un nav pilnībā atkarīgi no ex ante novērtējuma, kā arī atkāpes no 219. panta 3. punkta, ņemot vērā saikni ar 209. panta 2. punkta d) apakšpunktu, un no 219. panta 6. punkta, jo īstenošanas partneriem nebūs kredīta vai kapitāla vērtspapīru riska darījumu, ko segtu garantija. Jebkura atkāpe no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 būtu jāizmanto vienīgi tādā mērā, kāds nepieciešams. Komisija būtu jāpilnvaro no Inovāciju fonda piešķirto ieņēmumu maksimālo daļu, ko izmanto uzkrājumiem, grozīt tā, lai ne vairāk kā par 20 procentpunktiem pārsniegtu šajā direktīvā paredzēto summu.

- (60) *Uz Inovāciju fondu attiecas vispārējais nosacītības režīms Savienības budžeta aizsardzībai, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2020/2092.*²⁰
- (61) Ja iekārtas darbība uz laiku ir apturēta, bezmaksas kvotu sadali pielāgo tiem darbības līmeņiem, par kuriem katru gadu obligāti jāziņo. Turklāt kompetentās iestādes var apturēt emisijas kvotu piešķiršanu iekārtām, kuru ekspluatācija ir pārtraukta, tik ilgi, kamēr nav nekādu pierādījumu tam, ka iekārtas ekspluatācija tiks atsākta. Tas nozīmē, ka tad, ja darbības ir uz laiku apturētas, operatoriem vairs nebūtu kompetentajai iestādei jāpierāda, ka to iekārta atsāks ražošanu noteiktā un saprātīgā termiņā.
- (62) Ja tiek koriģētas bezmaksas kvotas, kas stacionārajām iekārtām sadalītas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 11. panta 2. punktu, tas nozīmē, ka būtu vai nu jāpiešķir papildu bezmaksas kvotas, vai jāpārskaita atpakaļ pārpalikušās kvotas. Šis nolūkam būtu jāizmanto kvotas, kas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.a panta 7. punktu rezervētas jaunām iekārtām.

²⁰ *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2092 (2020. gada 16. decembris) par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai (OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp.).*

(63) *No 2013. gada elektroenerģijas ražotājiem ir pienākums iegādāties visas elektroenerģijas ražošanai vajadzīgās kvotas. Tomēr saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.c pantu dažām dalībvalstīm iespēja piešķirt pagaidu bezmaksas kvotas enerģētikas nozares modernizācijai laikposmā no 2021. līdz 2030. gadam. Trīs dalībvalstis ir izvēlējušās šādu iespēju izmantot. Tā kā vajadzīga strauja dekarbonizācija, jo īpaši enerģētikas nozarē, attiecīgajām dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pagaidu bezmaksas kvotas sadalīt tikai par investīcijām, kas veiktas līdz 2024. gada 31. decembrim. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai atlikušās laikposma no 2021. līdz 2030. gadam kvotas, kas nav izmantotas minētajām investīcijām, dalībvalstu noteiktā proporcijā pieskaitīt kopējam kvotu daudzumam, ko attiecīgā dalībvalsts saņem izsolīšanai, vai izmantot, lai atbalsētu investīcijas Modernizācijas fonda satvarā. Izņemot paziņošanas termiņu, kvotām, ko pārskaita uz Modernizācijas fondu, būtu jāpiemēro tie paši investīciju noteikumi, ko piemēro kvotām, kas jau pārskaitītas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.d panta 4. punktu. Lai nodrošinātu prognozējamību un pārredzamību attiecībā uz kvotu apjomu, kas pieejamas vai nu izsolīšanai, vai pagaidu bezmaksas kvotu sadalei, kā arī saistībā ar Modernizācijas fonda pārvaldītājiem aktīviem dalībvalstīm līdz 2024. gada 15. maijam būtu jāinformē Komisija par atlikušo kvotu daudzumiem, ko paredzēts izmantot attiecīgi katram konkrētajam mērķim.*

- (64) Modernizācijas fonda darbības joma būtu jāsaskaņo ar Savienības jaunākajiem klimata mērķiem, proti, būtu jāparedz, ka investīcijām ir jāatbilst Eiropas zaļā kursa un Regulas (ES) 2021/1119 mērķiem, un jāizskauž atbalsts jebkādām investīcijām, kas saistītas ar **enerģijas ražošanu no fosilajiem kurināmajiem, izņemot attiecībā uz atbalstu šādām investīcijām, ko sedz ieņēmumi par kvotām, kas brīvprātīgi pārskaitītas uz Modernizācijas fondu saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.d panta 4. punktu. Turklāt arī turpmāk vajadzētu būt iespējai, ievērojot konkrētus nosacījumus, ierobežotā apmērā atbalsēt šādas investīcijas ar ieņēmumiem no minētās direktīvas 10. panta 1. punkta trešajā daļā minētajām kvotām, jo īpaši, ja konkrēto darbību uzskata par vidiski ilgtspējīgu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852²¹ un ja kvotas izsolītas līdz 2027. gadam. Bez tam, kas attiecas uz pēdējo kvotu kategoriju, tad šķidro fosilo kurināmo lejupēja izmantošana nebūtu jāatbalsta ar ieņēmumiem no kvotām, kas izsolītas pēc 2028. gada.** Turklāt to līdzekļu apjoms, kas no Modernizācijas fonda jāatvēl prioritārajām investīcijām, būtu jāpalielina līdz 80 % attiecībā uz **Modernizācijas fonda kvotām, kas pārskaitītas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.d panta 4. punktu un minētas minētās direktīvas 10. panta 1. punkta trešajā daļā, un līdz 90 % attiecībā uz papildu daudzumu 2,5 % apmērā no Savienības kvotu kopapjoma.**

²¹ **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OVL 198, 22.6.2020., 13. lpp.).**

Energoefektivitāte, *tostarp rūpniecībā, transportā, ēkās, lauksaimniecībā un atkritumu apsaimniekošanā; atjaunīgo energoresursu izmantošana siltumapgādē un aukstumapgādē; kā arī* atbalsts mājsaimniecību enerģētiskās nabadzības novēršanai, tostarp lauku un attālos apvidos, būtu jāiekļauj prioritāro investīciju darbības jomā. *Lai palielinātu pārredzamību un labāk novērtētu Modernizācijas fonda ietekmi, Investīciju komitejai ik gadu būtu jāziņo Klimata pārmaiņu komitejai par investīciju novērtēšanā gūto pieredzi, jo īpaši attiecībā uz emisiju samazināšanu un emisiju samazināšanas izmaksām.*

- (65) *Ar Direktīvu (ES) 2018/410 tika ieviesti noteikumi par to, kā dalībvalstis anulē savas izolāmās kvotas saistībā ar atteikšanos no elektroenerģijas ražošanas jaudas savā teritorijā. Ņemot vērā Savienības vārienīgākās klimatiskās ieceres un no tām izrietošo elektroenerģijas nozares paātrināto dekarbonizāciju, šāda kvotu anulēšana kļuvusi aizvien svarīgāka. Tāpēc Komisijai būtu jāizvērtē, vai anulēšanas pielietojumu dalībvalstīs var atvieglot, grozot attiecīgos deleģētos aktus, kas pieņemti saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 4. punktu.*

(66) *Kvotu bezmaksas sadales pielāgojumi, kas ieviesti ar Direktīvu (ES) 2018/410 un īstenoti ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/1842²², uzlaboja kvotu bezmaksas sadales efektivitāti un stimulus, taču to rezultātā pieauga administratīvais slogs un zaudēja spēku kvotu bezmaksas sadales vēsturiskais datums, proti, 28. februāris. Lai vairāk ņemtu vērā kvotu bezmaksas sadales pielāgojumus, ir lietderīgi koriģēt atbilstības ciklu. Tāpēc termiņš, līdz kuram kompetentajām iestādēm jāpiešķir bezmaksas kvotas, būtu no 28. februāra jāpārceļ uz 30. jūniju, un termiņš, kurā operatoriem jānodod kvotas, būtu no 30. aprīļa jāpārceļ uz 30. septembri.*

²² *Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/1842 (2019. gada 31. oktobris), ar ko nosaka noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK piemērošanai attiecībā uz sūkāju kārtību, kā izdarāmi bezmaksas emisijas kvotu iedaļes pielāgojumi sakarā ar darbības līmeņa izmaiņām (OV L 282, 4.11.2019., 20. lpp.).*

- (67) Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2018/2066²³ ir paredzēti noteikumi par biomasas emisiju monitoringu, kas ir saskanīgi ar noteikumiem par biomasas izmantošanu, kuri paredzēti Savienības tiesību aktos par atjaunīgo enerģiju. Tā kā tiesību akti par biomasas ilgtspējas kritērijiem kļūst aizvien komplicētāki (jaunākie noteikumi paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001²⁴), ar Direktīvas 2003/87/EK 14. panta 1. punktu piešķirtās īstenošanas pilnvaras būtu nepārprotami jāattiecina arī uz tādu pielāgojumu pieņemšanu, kas ir nepieciešami, lai ES ETS ietvaros piemērotu biomasas (t. sk. biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas degvielu) ilgtspējas kritērijus. Turklāt Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt īstenošanas aktus, ar ko nosaka, kā uzskaitīt tādu emisiju uzglabāšanu, kas rodas, sajaucot nulles faktora biomasu un no tādiem avotiem iegūtu biomasu, kuri nav nulles faktora avoti.

²³ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/2066 (2018. gada 19. decembris) par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK un ar ko groza Komisijas Regulu (ES) Nr. 601/2012 (OJ L 334, 31.12.2018., 1. lpp.).

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

- (68) Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida degvielas un reciklēta oglekļa degvielas var būt svarīgi, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas grūti dekarbonizējamos sektoros. Ja reciklēta oglekļa degvielas un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida degvielas tiek ražotas no uztvertā CO₂ šīs direktīvas aptvertas darbības ietvaros, emisijas skaita pie šīs darbības. Lai nodrošinātu, ka nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas un reciklēta oglekļa degvielas sekmē siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu, un lai nepieļautu dubulto uzskaiti attiecībā uz šādām degvielām, ir lietderīgi Direktīvas 2003/87/EK 14. panta 1. punktā minētās pilnvaras nepārprotami attiecināt arī uz tādu Komisijas īstenošanas aktu pieņemšanu, ar kuriem nosaka nepieciešamos pielāgojumus, kā uzskaitīt CO₂ iespējamo izplūdi ***tā, lai netiktu uzskaitītas visas emisijas, arī ja šādas degvielas ražo no ārpus Savienības uztverta CO₂, vienlaikus novēršot dubulto uzskaiti un nodrošinot, ka pastāv pienācīgi stimuli oglekļa uztveršanai***, turklāt ņemot vērā, kāds režīms piemērojams minētajām degvielām saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/2001.

- (69) Tā kā paredzams, ka CO₂ tiks transportēts ne tikai pa cauruļvadiem, bet arī, piemēram, ar kuģiem un kravas automobiļiem, pašreizējais Direktīvas 2003/87/EK I pielikums par siltumnīcefekta gāzu transportēšanu uzglabāšanas nolūkā būtu jāattiecina uz visiem transportēšanas veidiem, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi, neatkarīgi no tā, vai transportēšanas veidu aptver ES ETS. Ja emisijas no transportēšanas aptver arī cita Direktīvas 2003/87/EK darbība, emisijas būtu jāskaita pie šīs citas darbības, lai nepieļautu dubulto uzskaiti.

- (70) Tas, ka no ES ETS ir izslēgtas iekārtas, kas izmanto tikai biomasu, dažkārt novedis pie situācijas, kad iekārtas, kurās sadedzinātās biomasas īpatsvars ir ļoti liels, guvušas negaidītu papildu peļņu, jo to saņemtās bezmaksas kvotas krietni pārsniedz to emisijas. Tāpēc būtu jāievieš nulles faktora biomasas sadedzināšanas sliekšņvērtība, kuru pārsniedzot, iekārtas tiek izslēgtas no ES ETS. ***Sliekšņvērtības ieviešana nodrošinātu lielāku skaidrību par to, kuras iekārtas ietilpst ES ETS darbības jomā, un ļautu vienmērīgāk sadalīt bezmaksas kvotas sektoriem, kuros ir īpaši liels oglekļa emisiju pārvirzes risks. Sliekšņvērtība būtu jānosaka 95 % līmenī, lai līdzsvarotu priekšrocības un trūkumus iekārtām, kuras paliek ES ETS darbības jomā. Tāpēc iekārtas, kurās fiziski joprojām var sadedzināt fosilo kurināmo, nebūtu jāstimulē atgriezties pie šādu degvielu izmantošanas. Sliekšņvērtība 95 % līmenī nodrošinātu, ka gadījumā, ja iekārta izmanto fosilo kurināmo nolūkā palikt ES ETS darbības jomā un gūt labumu no kvotu bezmaksas sadales, ar attiecīgo fosilā kurināmā izmantošanu saistītās oglekļa izmaksas būtu pietiekami augstas, lai no šādas rīcības atturētu.***

Minētā sliekšņvērtība arī nodrošinātu, ka iekārtām, kas izmanto lielu daudzumu fosilā kurināmā, joprojām piemēros ES ETS monitoringa pienākumus, un līdz ar to nevarēs izvairīties no spēkā esošo monitoringa, ziņošanas un verificācijas pienākumu apiešanas. Tajā pašā laikā iekārtas, kurās sadedzina mazāku nulles faktora biomasas daļu, arī turpmāk ar elastīgu mehānismu būtu jānudina vēl vairāk samazināt fosilā kurināmā sadedzināšanu un vienlaikus tām būtu jāpaliek ES ETS darbības jomā līdz brīdim, kad ilgtspējīgas biomasas izmantošana tajās pieaug tādā apmērā, ka to iekļaušana ES ETS vairs nav pamatota. Turklāt līdzšinējā pieredze liecina, ka ir vajadzīga atkārtota izvērtēšana un precīzāka definīcija, lai no darbības jomas izslēgtu iekārtas, kurās izmanto tikai biomasu, kas faktiski ir 100 % sliekšņvērtība, un kurās fosilo kurināmo sadedzina vienīgi iekārtas palaišanas un apturēšanas laikā. Sliekšņvērtība 95 % līmenī ļauj iekārtās sadedzināt fosilā kurināmā palaišanas un apturēšanas laikā.

- (71) *Lai stimulētu mazoglekļa un bezoglekļa tehnoloģiju ieviešanu, dalībvalstīm būtu jānodrošina operatori iespējas palikt ES ETS darbības jomā līdz Direktīvas 2003/87/EK 11. panta 1. punktā minētā pašreizējā un nākamā piecu gadu perioda beigām, ja iekārtai tiek mainīts ražošanas process nolūkā samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un tā vairs neatbilst 20 MW sliekšņvērtībai attiecībā uz kopējo nominālo ievadīto siltumjaudu.*

(72) *Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI) 2022. gada 28. martā publicēja galīgo ziņojumu par emisijas kvotām un saistītajiem atvasinātajiem instrumentiem. Ziņojums ir visaptveroša analīze par Eiropas oglekļa tirgus integritāti, un tajā sniegta speciālas zināšanas un ieteikumi saistībā ar oglekļa tirgus pareizas darbības nodrošināšanu. Lai pastāvīgi uzraudzītu tirgus integritāti un pārredzamību, EVTI regulāri būtu jāsniedz ziņojumi. EVTI jau tagad izvērtē norises tirgū un vajadzības gadījumā savas kompetences ietvaros savā ziņojumā sniedz ieteikumus par tendencēm, riskiem un apdraudējumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1095/2010²⁵ 32. panta 3. punktu. Kā daļa no minētā ikgadējā ziņojuma būtu jāiekļauj Eiropas oglekļa tirgus analīze, kas ietver emisijas kvotu izsoles, emisijas kvotu un to atvasināto instrumentu tirdzniecības vietas un ārpusbiržas tirdzniecību. Šis pienākumu ļautu racionalizēt EVTI ziņošanu un ļautu salīdzināt tirgus, jo īpaši ņemot vērā, ka pastāv cieša saikne starp ES ETS un preču atvasināto instrumentu tirgiem.*

²⁵ *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1095/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.).*

Šādā EVTI regulārajā analīzē jo īpaši būtu jāmonitorē jebkādas tirgus svārstības un cenu izmaiņas, izsoļu norise un tirdzniecības operācijas tirgos, likviditāte un tirgotie daudzumi, kā arī tirgus dalībnieku kategorijas un tirgošanas prakse, tostarp spekulatīva darbība, kas būtiski ietekmē cenas. Tās novērtējumos attiecīgā gadījumā būtu jāiekļauj ieteikumi, kā uzlabot tirgus integritāti un pārredzamību, arī ziņošanas pienākumus un kā sekmēt tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumu novēršanu un atklāšanu, kā arī uzturēt sakārtotus emisijas kvotu un no kvotām atvasināto instrumentu tirgus. Komisijai pienācīgi būtu jāņem vērā novērtējumi un ieteikumi, kas sniegti saistībā ar ikgadējo oglekļa tirgus ziņojumu, un vajadzības gadījumā ziņojumos ietvertie novērtējumi un ieteikumi, lai panāktu, ka oglekļa tirgi darbojas labāk.

- (73) *Lai vēl vairāk stimulētu investīcijas, kuras vajadzīgas centralizētās siltumapgādes dekarbonizācijai, un risinātu sociālos aspektus, kas saistīti ar augstajām enerģijas cenām un to, ka centralizētās siltumapgādes iekārtās siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāte ir ļoti augsta, operatoriem dalībvalstīs, kurās centralizētās siltumapgādes emisiju īpatsvars pret ekonomikas lielumu ir ļoti liels, vajadzētu būt iespējai pieteikties uz papildu pagaidu bezmaksas kvotu saņemšanu centralizētās siltumapgādes iekārtām un no bezmaksas kvotām gūtā papildu vērtība būtu jāinvestē, lai emisijas būtiski samazinātu pirms 2030. gada. Lai minētie samazinājumi patiešām būtu reāli, papildu pagaidu bezmaksas kvotas būtu jāsadala ar nosacījumu, ka veiktas investīcijas un sasniegti emisiju samazinājumi, kā tas noteikts klimatneitralitātes plānos, kas operatoriem jāizstrādā savām attiecīgajām iekārtām.*

(74) *Negaidīts vai pēkšņs cenu pārmērīgs kāpums oglekļa tirgū var negatīvi ietekmēt tirgus prognozējamību, kas ir nepieciešama dekarbonizācijas investīciju plānošanai. Tāpēc pasākums, ko piemēro cenu pārmērīgu svārstību gadījumā tirgū, kurā notiek emisijas kvotu tirdniecība, uz ko attiecas Direktīvas 2003/87/EK II un III nodaļa, būtu rūpīgi jānostiprina, lai uzlabotu pasākuma spēju reaģēt uz negaidītām cenu svārstībām. Ja ir izpildīts iedarbināšanas nosacījums, kura pamatā ir kvotu vidējās cenas pieaugums, šāds uz noteikumiem balsētais aizsardzības pasākums būtu jāpiemēro automātiski, tādējādi atbrīvojot iepriekš noteiktu kvotu skaitu no tirgus stabilitātes rezerves, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) 2015/1814²⁶. Lai uzlabotu pārredzamību, Komisijai cieši būtu jāuzrauga un reizi mēnesī jāpublicē iedarbināšanas nosacījumi. Lai saskaņā ar minēto aizsardzības pasākumu no tirgus stabilitātes rezerves atbrīvoto kvotu izsole darboties pareizi un lai uzlabotu tirgus prognozējamību, minēto pasākumu nevajadzētu piemērot atkārtoti vismaz divpadsmit mēnešus pēc tam, kad saskaņā ar pasākumu beigusies iepriekšējā kvotu atbrīvošana tirgū.*

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2015/1814 (2015. gada 6. oktobris) par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību un ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK (OV L 264, 9.10.2015., 1. lpp.).

(75) Komisijas 2020. gada 17. septembra paziņojumā “Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē cilvēku labā” uzsvērts, ka sevišķi grūti ir emisijas samazināt ēku un autotransporta sektoros. Tāpēc Komisija paziņoja, ka emisijas kvotu tirdzniecības paplašināšana varētu aptvert arī ēku un autotransporta emisijas, ***vienlaikus norādot, ka būtiskus ieguvumus gūtu tad, ja tirdzniecības paplašināšana aptvertu visas emisijas, ko rada degvielas sadedzināšana.*** Emisijas kvotu tirdzniecība ***būtu jāpiemēro degvielām, ko izmanto sadedzināšanai ēku un autotransporta sektoros, kā arī papildu sektoros, kas atbilst rūpnieciskajām darbībām, uz kurām neattiecas Direktīvas 2003/87/EK I pielikums, piemēram, rūpniecības objektu siltumapgādei (“ēkas, autotransports un papildu sektori”). Minētajiem sektoriem būtu jāizveido atsevišķa, bet paralēla emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, lai nepieļautu nekādus traucējumus labi funkcionējošā emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā*** stacionāro iekārtu sektorā un aviācijā. Jauno sistēmu papildina rīcībpolitikas un pasākumi, kuru uzdevums ir ■ ievirzīt tirgus dalībnieku gaidas pareizajā gultnē un dot oglekļa cenas signālu visai ekonomikai, ***vienlaikus paredzot pasākumus, ar ko izvairīties no neatbilstīgas cenu ietekmēšanas.*** Iepriekšējā pieredze liecina, ka jaunas ***sistēmas*** veidošana nav iespējama bez efektīvas monitoringa, ziņošanas un verifikācijas sistēmas. Lai nodrošinātu sinerģiju un saskaņotību ar esošo ES ETS infrastruktūru, ■ ir lietderīgi emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ēku, autotransporta ***un papildu*** sektoros izveidot, izdarot grozījumus Direktīvā 2003/87/EK.

- (76) Lai izveidotu vajadzīgo īstenošanas satvaru un nodrošinātu saprātīgu grafiku, kā sasniedzams 2030. gada mērķrādītājs, emisijas kvotu tirdzniecībai **Ēku**, autotransporta un papildu sektoros vajadzētu sākties 2025. gadā. Būtu jānosaka, ka pirmajos **gados** regulētajiem subjektiem ir vajadzīga siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja un ka tiem ir jāpaziņo savas 2024.–2026. gada emisijas. Kvotu izdošana un atbilstības nodrošināšanas pienākumi uz minētajiem subjektiem attiektos no 2027. gada. Šāds pakāpeniskums ļautu pareizi organizēt un efektīvi uzsākt emisijas kvotu tirdzniecību minētajos sektoros. Tāpat tas nozīmētu, ka ir pieejami **Ēku** pasākumi, ar ko nodrošina, ka emisijas kvotu tirdzniecība **Ēku, autotransporta un papildu** sektoros tiek ieviesta sociāli taisnīgi un ka oglekļa cenas iespajds uz mazaizsargātām mājsaimniecībām un transporta lietotājiem tiek mazināts.
- (77) Tā kā **Ēku, autotransporta un papildu** sektoros ir milzīgs skaits mazu emitētāju, tad atšķirībā no stacionāro iekārtu un aviācijas sektora nav iespējams izveidot regulējumu tādā līmenī, kas aptver subjektus, kuri tieši emitē siltumnīcefekta gāzes. Tāpēc tehniskās iespējamības un administratīvās efektivitātes labad ir lietderīgāk noteikt regulējumu augstākā piegādes ķēdes posmā. Brīdim, kurā iestājas pienākums nodrošināt atbilstību jaunajai emisijas kvotu tirdzniecības sistēmai, vajadzētu būt brīdim, kad patēriņa vajadzībām aprītē tiek laistas degvielas, ko izmanto sadedzināšanai ēku un autotransporta sektoros, tostarp siltumnīcefekta gāzu autotransportu ģeoloģiskas uzglabāšanas nolūkā, **kā arī papildu sektoros, kas atbilst rūpnieciskām darbībām, uz ko neattiecas Direktīvas 2003/87/EK I pielikums**. Lai nepieļautu divkāršu aptvērumu, aptvert nedrīkstētu tādu degvielu nodošanu patēriņam, kuras izmanto **minētās** direktīvas **I** pielikuma darbībās.

- (78) Tas, kādi būs regulētie subjekti **█ ēku, autotransporta un papildu** sektoros, un kurā posmā tiks piemērots regulējums, būtu jādefinē — ar nepieciešamajiem pielāgojumiem — atbilstīgi akcīzes nodokļa sistēmai, kura izveidota ar Padomes Direktīvu (ES) 2020/262²⁷, jo ar minēto direktīvu jau ir paredzēta stingra sistēma, kā kontrolēt jebkādos patēriņam nodotos degvielu daudzumus, lai varētu iekasēt akcīzes nodokli. Uz degvielu galapatērētājiem minētajos sektoros neattiektos Direktīvā 2003/87/EK paredzētie pienākumi.
- (79) Uz regulētajiem subjektiem, kas ietilpst **█ ēku, autotransporta un papildu** sektoru emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas darbības jomā, vajadzētu attiecināt stacionāro iekārtu operatoriem izvirzītajām prasībām līdzīgas prasības par siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujām. Ir jānosaka noteikumi par atļauju pieteikumiem, to izdošanas nosacījumiem, saturu un pārskatīšanu, un par visām izmaiņām saistībā ar regulēto subjektu. Lai jaunā sistēma varētu sākt pienācīgi darboties, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka regulētajiem subjektiem, kas ietilpst jaunās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas darbības jomā, ir derīga atļauja jau no brīža, kad sistēma 2025. gadā sāk darboties.

²⁷ Padomes Direktīva (ES) 2020/262 (2019. gada 19. decembris), ar ko nosaka akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu (OV L 58, 27.2.2020., 4. lpp.).

(80) Lai sasniegtu 2030. gadam nosprausto emisiju samazināšanas mērķrādītāju, kopējam kvotu daudzumam, kas būs pieejams jaunajai emisijas kvotu tirdzniecības *sistēmai*, vajadzētu atbilst lineārai trajektorijai, turklāt ņemot vērā, ka ēku un autotransporta sektorā līdz 2030. gadam jāpanāk izmaksefektīvs emisiju samazinājums par **43 %** salīdzinājumā ar 2005. gadu *un papildu sektoros kopā līdz 2030. gadam jāpanāk izmaksefektīvs emisiju samazinājums par 42 % salīdzinājumā ar 2005. gadu*. Kopējais kvotu daudzums pirmo reizi būtu jānosaka **2027.** gadā, lai ievērotu trajektoriju, kuras sākumpunkts ir 2024. gadā un kura izriet no 2024. gada emisiju robežvērtības **■**, kas aprēķināta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/842²⁸ 4. panta 2. punktu, pamatojoties uz atsaucē emisijām *aptvertajos* sektoros **2005. gadā un** laikposmā no 2016. līdz 2018. gadam, *kā noteikts minētās regulas 4. panta 3. punktā*. Līdz ar to lineārajam samazinājuma koeficientam vajadzētu būt **5,10 %**. No 2028. gada kopējais kvotu daudzums būtu jānosaka, balstoties uz 2024., 2025. un 2026. gada paziņoto emisiju vidējo daudzumu, un tam vajadzētu sarukt par tādu pašu absolūto gada samazinājuma likmi, kāds noteikts no 2024. gada un kas atbilst **5,38 %** lineārajam samazinājuma koeficientam salīdzinājumā ar iepriekš definētās trajektorijas salīdzināmo 2025. gada vērtību. Ja minētās emisijas ir ievērojami lielākas par minēto trajektorijas vērtību un ja šāda atšķirība nav saistīta ar nelielām atšķirībām emisiju mērīšanas metodikās, lineārais samazinājuma koeficients būtu jākorrigē, lai līdz 2030. gadam varētu sasniegt vajadzīgo emisiju samazinājumu.

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp.).

- (81) Kvotu izsolīšana ir vienkāršākā un ekonomiski efektīvākā emisiju sadales metode, un tādā veidā netiek pieļauta negaidīta papildu peļņa. Gan ēku, gan autotransporta sektoru gandrīz nemaz vai vispār neskar konkurences spiediens no valstīm ārpus Savienības, un minētos sektorus neapdraud oglekļa emisiju pārvirzes risks. Tāpēc kvotas ēkām un autotransportam būtu jāsadala tikai izsolēs, un nekādas kvotas nebūtu sadalāmas bez maksas.
- (82) Lai *jaunā* emisijas kvotu tirdzniecības *sistēma* darboties sāktu nevainojami, un ņemot vērā, ka regulētajiem subjektiem jāveic risku ierobežojoši pasākumi vai kvotas jāiegādājas iepriekš, lai mazinātu cenas un likviditātes riskus, sākumā būtu jāizsola lielāks emisiju apjoms. Tas nozīmē, ka **2027.** gadā izsolīto kvotu apjomam vajadzētu būt par 30 % lielākam nekā **2027.** gadam paredzētajam kvotu kopējam daudzumam. Šis apjoms būtu pietiekams, lai nodrošinātu likviditāti gan tad, ja emisijas sarūk atbilstīgi nepieciešamajam samazinājumam, gan tad, ja emisiju samazināšanās notiek tikai pakāpeniski. Sīkus noteikumus par to, kā lielāku kvotu daudzumu izsolīt sākumposmā, būtu jānosaka ar deleģēto aktu par izsolēm, kas pieņemts saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 4. punktu.

- (83) Noteikumi par izolāmo kvotu daļu sadalījumu būtiski iespaido dalībvalstu potenciālos ieņēmumus no izolēm, jo īpaši tāpēc, ka ir jāstiprina dalībvalstu spēja risināt sociālo problemātiku, kam par iemeslu ir oglekļa cenas signāli ēku un autotransporta sektoros. Lai gan minētie **ēku, autotransporta un papildu** sektori pēc būtības ir ļoti atšķirīgi, ir lietderīgi tiem piemērot vienotus noteikumus par sadalījumu, kas ir līdzīgi noteikumiem, ko piemēro stacionārām iekārtām. Lielākā daļa kvotu būtu jāsadala starp visām dalībvalstīm, pamatojoties uz emisiju vidējo sadalījumu **autotransporta, komerciālo un institucionālo ēku un mājokļu** sektoros laikposmā no 2016. līdz 2018. gadam.
- (84) Līdztekus oglekļa cenas ieviešanai ēku un autotransporta sektoros būtu jāievieš arī efektīvi sociālās kompensācijas pasākumi, jo īpaši ņemot vērā pastāvošo enerģētiskās nabadzības līmeni. Savienības mēroga apsekojumā 2021. gadā gandrīz 6,9 % Savienības iedzīvotāju atbildēja, ka nevar atļauties pienācīgi apsildīt mājokli. Lai efektīvi kompensētu sociālo un distributīvo ietekmi, būtu jānosaka, ka dalībvalstīm izsoļu ieņēmumi **no emisijas kvotu tirdzniecības ēku, autotransporta un papildu sektoros** jātērē ar klimatu un enerģētiku saistītiem mērķiem, kā to jau paredz pašreizējā emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, **un prioritāte būtu jādod darbībām, ar kurām, izmantojot emisijas kvotu tirdzniecību ēku, autotransporta un papildu sektoros, var palīdzēt risināt sociālos aspektus, vai** arī citiem pasākumiem, ar kuriem konkrēti risināt problēmas, kas saistītas ar emisijas kvotu tirdzniecību minētajos sektoros, tostarp saistītiem rīcībpolitikas pasākumiem saskaņā ar Direktīvu 2012/27/ES.

Jaunais Sociālais klimata fonds, *kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/...*²⁹⁺, nodrošinās īpašu finansējumu dalībvalstīm, lai atbalstītu vissmagāk skartās *mazaizsargātās grupas, jo īpaši mājsaimniecības, kuras cieš no* enerģētiskās vai transporta nabadzības. Sociālais klimata fonds veicinās taisnīgumu un solidaritāti starp dalībvalstīm un to iekšienē, vienlaikus mazinot enerģētiskās un transporta nabadzības risku. Tas balstīsies uz esošajiem solidaritātes mehānismiem *un radīs sinerģiju ar citām Savienības finansējuma programmām un fondiem. Saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.a panta 8.b punktu 50 miljoni ES ETS kvotu un 150 miljoni kvotu no emisijas kvotu tirdzniecības ēku, autotransporta un papildu sektoros, kā arī ieņēmumi no kvotu izsolēm ēku, autotransporta un papildu sektoros, kas ir ne vairāk kā 65 000 000 000 EUR, būtu uz laiku un izņēmuma kārtā jāizmanto kā ārēji piešķirtie ieņēmumi Sociālā klimata fonda finansēšanai, kamēr nav pabeigtas diskusijas un apspriedes par Komisijas 2021. gada 22. decembra priekšlikumu Padomes Lēmumam, ar ko groza Lēmumu (ES, Euratom) 2020/2053 par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu attiecībā uz jauna un uz ES ETS balstīta pašu resursa izveidi saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu.*

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/... (... gada ...), ar ko izveido Sociālo klimata fondu un groza Regulu (ES) 2021/1060 (OV L ...).

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 11/23 (2021/0206(COD)) ietvertās regulas numuru un zemspītras piezīmē ievietot minētās regulas numuru, datumu un OV publikācijas atsauci.

Jāparedz, ka gadījumā, ja saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu pieņem lēmumu, ar ko izveido minētos jaunus pašu resursus, tad no šāda lēmuma stāšanās spēkā brīža tos pašus ieņēmumus vairs neuzskata par ārēji piešķirti. Šāda lēmuma pieņemšanas gadījumā attiecībā uz Sociālo klimata fondu Komisija, vajadzības gadījumā, iesniedz nepieciešamos priekšlikumus saskaņā ar Regulas (ES) 2023/...⁺ 27. panta 4. punktu. Tas neskar iznākumu sarunās par daudzgadu finanšu shēmu laikposmam pēc 2027. gada.

- (85) Ziņošana par izsoļu ieņēmumu izlietojumu būtu jāsaskaņo ar pašreizējo ziņošanas kārtību, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999.

█

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 11/23 (2021/0206(COD)) ietvertās regulas numuru.

- (86) Regulētajiem subjektiem, ko aptver *jaunā* emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, būtu jānodod kvotas par savām verificētajām emisijām, kas atbilst degvielu daudzumam, ko tie nodevuši patēriņam. Pirmo reizi tiem kvotas būtu jānodod par **2027.** gada verificētajām emisijām. Lai līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu, virkne noteikumu, kas piemērojami emisijas kvotu tirdzniecības sistēmai stacionāro iekārtu un aviācijas sektorā, ar nepieciešamajiem pielāgojumiem būtu jāattiecina arī uz *jauno* emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ēku, autotransporta *un papildu* sektoros. Tas jo īpaši ietver noteikumus par kvotu pārskaitīšanu, nodošanu un anulēšanu, kā arī noteikumus par kvotu derīgumu, sodiem, kompetentajām iestādēm un dalībvalstu ziņošanas pienākumiem.

(87) *Dažās dalībvalstīs jau ir ieviesti valsts oglekļa nodokļi, ko piemēro ēkām, autotransportam un citiem sektoriem, uz kuriem attiecas Direktīvas 2003/87/EK III pielikums. Tāpēc līdz 2030. gada beigām būtu jāievieš pagaidu atkāpe. Lai nodrošinātu Direktīvas 2003/87/EK mērķu sasniegšanu un jaunās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas saskaņotību, iespējai piemērot minēto atkāpi vajadzētu būt pieejamai tikai tad, ja valsts nodokļu likme ir augstāka par vidējo izsoles cenu attiecīgajā gadā, un tā būtu jāpiemēro tikai to regulēto subjektu nodošanas pienākumam, kuri maksā šādu nodokli. Lai nodrošinātu sistēmas stabilitāti un pārredzamību, valsts nodoklis, tostarp attiecīgās nodokļa likmes, šīs direktīvas transponēšanas perioda beigās būtu jāpaziņo Komisijai. Atkāpei nebūtu jāietekmē ārēji piešķirtie ieņēmumi no Sociālā klimata fonda vai, ja tie noteikti saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu, pašu resursi, kuru pamatā ir ieņēmumi no emisijas kvotu tirdzniecības ēku, autotransporta un papildu sektoros.*

- (88) Emisijas kvotu tirdzniecība ēku, autotransporta **un papildu** sektoros būs efektīva tikai tad, ja būs iespējams monitorēt emisijas ar lielu noteiktību un saprātīgām izmaksām. Emisijas uz regulētajiem subjektiem būtu jāattiecinā, pamatojoties uz patēriņam nodoto degvielu daudzumu kombinācijā ar emisijas faktoru. Regulētajiem subjektiem vajadzētu spēt ticami un pareizi identificēt un nošķirt gan to, kādos sektoros degvielas nodotas patēriņam, gan to, kas ir degvielu galalietotāji, lai tā izvairītos no nevēlamām sekām, piemēram, divkārša sloga. *Nedaudzos gadījumos, ja esošajā ES ETS un ēku, autotransporta un papildu sektoru jaunajā emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā nav iespējams izvairīties no emisijas kvotu dubultas uzskaites vai ja izmaksas rada kvotu nodošana par emisijām no darbībām, uz kurām neattiecas Direktīva 2003/87/EK, dalībvalstīm šādi ieņēmumi būtu jāizmanto, lai kompensētu nenovēršamo dubulto uzskaiti vai citas šādas izmaksas ārpus ēku, autotransporta un papildu sektoriem saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Tāpēc īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai, lai nodrošinātu vienādus nosacījumus, lai izvairītos no dubultas uzskaites un no kvotu nodošanas par emisijām, uz kurām neattiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma ēkām, autotransportam un papildu nozarēm, un lai sniegtu finansiālu kompensāciju. Lai vēl vairāk mazinātu jebkādas ar dubulto uzskaiti saistītas problēmas, monitoringa un nodošanas termiņi jaunajā emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā būtu jānosaka vienu mēnesi pēc termiņiem, kādi noteikti pašreizējā sistēmā, ko piemēro stacionārām iekārtām un aviācijai.* Lai būtu pietiekami daudz datu, kas nepieciešami, lai noteiktu kvotu daudzumu laikposmam no 2028. līdz 2030. gadam, regulētajiem subjektiem, kas jau 2025. gadā, kad sistēma sāks darboties, ir saņēmuši atļauju, vajadzētu ziņot par savām saistītajām vēsturiskajām emisijām no 2024. gada.

(89) *Oglekļa izmaksu pārredzamība un apmērs, kādā tās nodod patērētājiem, ir būtisks aspekts, lai strauji un izmaksefektīvi varētu samazināt emisijas visos ekonomikas sektoros. Tas ir īpaši svarīgi emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, kas balstīta uz augšupējām saistībām. Jaunās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas mērķis ir stimulēt regulētos subjektus samazināt oglekļa saturu degvielās, un šādiem subjektiem nevajadzētu gūt nepamatotu peļņu, novirzot uz patērētājiem oglekļa izmaksu daļu, kas ir lielāka nekā faktiski radušās izmaksas. Lai gan emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā emisijas kvotu pilnīga izsolīšana ēku, autotransporta un papildu sektoros jau ierobežo šādas nepamatotas peļņas rašanos, Komisijai būtu jāuzrauga, cik lielā mērā regulētie subjekti pārnes oglekļa izmaksas, lai nepieļautu negaidītu papildu peļņu. Saistībā ar IVa nodaļu Komisijai ik gadu būtu jāziņo par to oglekļa izmaksu vidējo līmeni, kas pārnestas uz patērētājiem Savienībā, un, ja iespējams, jāziņo atsevišķi par katru degvielas veidu.*

- (90) Ir lietderīgi ieviest pasākumus, ar ko novērš pārmērīga cenu pieauguma risku, jo, ja šis risks ir augsts, jo sevišķi *jaunās* emisijas kvotu tirdzniecības *sistēmas* sākumā, tas var mazināt mājsaimniecību un privātpersonu gatavību investēt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā. Minētajiem pasākumiem būtu jāpapildina aizsardzības pasākumi, ko paredz tirgus stabilitātes rezerve, kura sāka darboties 2019. gadā. Lai gan tirgus būs tas, kas noteiks oglekļa cenu, aizsardzības pasākumus sāks ar noteikumos balstītu automātisku mehānismu, saskaņā ar kuru kvotas tiks atbrīvotas no tirgus stabilitātes rezerves tikai tad, ja būs izpildīts viens vai vairāki iedarbināšanas nosacījumi, kuru pamatā ir vidējās kvotu cenas pieaugums. Šim papildu mehānismam vajadzētu būt tādām, kas spēj strauji reaģēt uz pārmērīgu svārstīgumu, ko izraisījuši kādi citi faktori, nevis pašu tirgus pamatnosacījumu maiņa. Pasākumi būtu jāpielāgo dažādiem pārmērīga cenu pieauguma līmeņiem, kas nozīmē arī dažādas pakāpes intervenci. Komisijai būtu cieši jāseko līdzi iedarbināšanas nosacījumiem, un brīdī, kad tie ir realizējušies, Komisijai pasākumi būtu jāpieņem steidzamības kārtā. Tam nebūtu jāskar nekādus papildu pasākumus, ko dalībvalstis varētu pieņemt, lai novērstu nelabvēlīgu sociālo ietekmi.

- (91) *Lai iedzīvotājiem būtu lielāka noteiktība, ka oglekļa cena jaunās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas pirmajos gados nepārsniedz EUR 45, ir lietderīgi iekļaut papildu cenu stabilitātes mehānismu, lai kvotas atbrīvotu no tirgus stabilitātes rezerves, ja oglekļa cena pārsniedz minēto līmeni. Principā pasākums būtu jāpiemēro reizi 12 mēnešos. Tomēr vajadzētu būt iespējai pasākumu tajā pašā 12 mēnešu laikposmā piemērot vēlreiz, ja Komisija, kurai palīdz Klimata pārmaiņu komiteja, uzskata, ka cenu dinamika attaisno citu kvotu atbrīvošanu. Ņemot vērā, ka šā mehānisma mērķis ir nodrošināt jaunās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas stabilitāti pirmajos gados, Komisijai būtu jāizvērtē tā darbība un tas, vai mehānisms būtu jāturpina arī pēc 2029. gada.*
- (92) *Pirms sāk emisijas kvotu tirdzniecību ēku, autotransporta un papildu sektoros, kā papildu aizsardzības mehānisms būtu jāparedz iespēja atlikt maksimālā apjoma un nodošanas pienākumu piemērošanu, ja gāzes vai naftas vairumtirdzniecības cenas ir ārkārtīgi augstas salīdzinājumā ar vēsturiskajām tendencēm. Mehānismam vajadzētu būt automātiskam, kas nozīmē, ka maksimālā apjoma un nodošanas pienākumus ir jāatliek uz vienu gadu, ja izpildīti konkrēti enerģētikas cenu iedarbināšanas nosacījumi. Atsauces cenas būtu jānosaka, pamatojoties uz etalona līgumiem gāzes un naftas vairumtirgos, kas ir pieejamas tūlīt un ir visizdevīgākās galapatērētājiem. Būtu jāparedz atsevišķi iedarbināšanas nosacījumi gāzes un naftas cenām, jo šo produktu cenu dinamika ir atkarīga no dažādām vēsturiskām tendencēm. Lai tirgū nodrošinātu noteiktību, Komisijai pietiekami savlaicīgi būtu jāsniedz skaidrība par piemērošanas atlikšanu, un attiecīgi jāpublicē paziņojums Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

- (93) Komisijai būtu jāseko līdzi tam, kā notiek emisijas kvotu tirdzniecība ēku, autotransporta *un papildu* sektoros, tostarp cenu konverģences pakāpei ar esošo ES ETS, un vajadzības gadījumā jāierosina Eiropas Parlamentam un Padomei sistēmu pārskatīt, lai uzlabotu emisijas kvotu tirdzniecības efektivitāti, administrēšanu un praktisko piemērošanu minētajos sektoros, pamatojoties uz gūtajām zināšanām, kā arī lielāku cenu konverģenci. Komisijai pirmais ziņojums par minētajiem jautājumiem būtu jāiesniedz līdz 2028. gada 1. janvārim.
- (94) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus Direktīvas 2003/87/EK **3.g** panta **2.** punkta, **3.gf** panta **2.** un **4.** punkta, **10.b** panta **4.** punkta, **12.** panta **3.-d un 3.-c punkta**, **30.f** panta **3.** un **5.** punkta un **30.h** panta **7.** punkta īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Lai nodrošinātu sinerģiju ar spēkā esošo tiesisko regulējumu, ar minētās direktīvas 14. un 15. punktu piešķirtās īstenošanas pilnvaras būtu jāpaplašina, lai tās aptvertu arī ēku, autotransporta *un papildu* sektorus. Minētās īstenošanas pilnvaras, izņemot īstenošanas pilnvaras attiecībā uz Direktīvas 2003/87/EK **3.gf** panta **2.** punktu un 12. panta 3.-d un 3.-c punktu būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011³⁰.

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (95) *Lai sasniegtu šīs direktīvas un citu Savienības tiesību aktu, jo īpaši Regulas (ES) 2021/1119, mērķus, Savienībai un tās dalībvalstīm rīcībpolitiku īstenošanā būtu jāizmanto jaunākie zinātniskie pierādījumi. Tāpēc, ja Eiropas Zinātniskā konsultatīvā padome klimata pārmaiņu jautājumos sniedz zinātniskas konsultācijas un izdod ziņojumus par ES ETS, Komisijai šādas konsultācijas un ziņojumi būtu jāņem vērā, jo īpaši, lai izvērtētu, vai būtu jāīsteno Savienības papildu rīcībpolitikas un pasākumi, ar ko nodrošināt atbilstību Regulas (ES) 2021/1119 mērķiem un mērķrādītājiem, un vai būtu jāīsteno Savienības papildu rīcībpolitikas un pasākumi, ņemot vērā globālo tirgus pasākumu vērienīgumu un vidisko integritāti aviācijas un jūras transporta jomā.*
- (96) *Lai atzītu ES ETS ieņēmumu devumu klimatiskās pārkārtošanās jomā, būtu jāievieš ES ETS marķējums. Līdztekus citiem pasākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt ES ETS finansējuma redzamību, dalībvalstīm un Komisijai būtu jānodrošina, ka projekti un darbības, ko atbalsta no Modernizācijas fonda un Inovāciju fonda, tiek skaidri apzīmēti kā tādi, ko atbalsta no ES ETS ieņēmumiem, izvietojot attiecīgu marķējumu.*

(97) *Lai sasniegtu Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi, būtu jānosaka Savienības mēroga klimata mērķrādītājs 2040. gadam, pamatojoties uz leģislatīvā akta priekšlikumu grozīt minēto regulu. ES ETS būtu jāpārskata, lai to saskaņotu ar Savienības klimata mērķrādītāju 2040. gadam. Tādēļ Komisijai līdz 2026. gada jūlijam būtu jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums par atsevišķiem ES ETS aspektiem, vajadzības gadījumā pievienojot leģislatīvā akta priekšlikumu un ietekmes novērtējumu. Saskaņā ar Regulu (ES) 2021/1119 prioritāte būtu jāpiešķir tiešiem emisiju samazinājumiem, kas būs jāpapildina ar lielākiem oglekļa piesaistījumiem, lai sasniegtu klimatneitralitāti. Tāpēc cita starpā Komisijai līdz 2026. gada jūlijam būtu jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā no atmosfēras piesaistītās un droši un pastāvīgi uzglabātās emisijas, piemēram, izmantojot tiešo uztveršanu no gaisa, varētu ietvert emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, nekompensējot nepieciešamos emisiju samazinājumus. Kamēr oglekļa cenu nenosaka visiem tādu produktu kalpošanas cikla posmiem, kuros izmanto uztverto oglekli, jo īpaši atkritumu sadedzināšanas posmā, paļaušanās uz emisiju uzskaiti brīdī, kad tās no produktiem nonāk atmosfērā, novestu pie emisiju nepilnīgas uzskaites.*

Lai oglekļa uztveršanu regulētu tādā veidā, ar ko samazina neto emisijas un nodrošina visu emisiju uzskaiti un novērš dubultu uzskaiti, vienlaikus radot ekonomiskus stimulus, Komisijai līdz 2026. gada jūlijam būtu jāizvērtē, vai visas siltumnīcefekta gāzu emisijas, uz kurām attiecas Direktīva 2003/87/EK, tiek efektīvi ņemtas vērā un vai efektīvi tiek novērsta dubulta uzskaitē. Jo īpaši Komisijai būtu jāizvērtē to siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaitē, kuras uzskata par uztvertām un izmantotām produktā tādā veidā, kas nav minēts 12. panta 3.b punktā, un jāņem vērā lejupējie posmi, tostarp likvidēšana un atkritumu sadedzināšana. Visbeidzot, Komisijai būtu arī jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par iespēju pazemināt 20 MW kopējās nominālās ievadītās siltumjaudas robežvērtības darbībām, kas minētas Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā, ņemot vērā vidiskos ieguvumus un administratīvo slogu.

(98) *Ņemot vērā, cik būtiski ir, lai visi sektori dotu ieguldījumu emisiju samazināšanā, Komisijai līdz 2026. gada jūlijam būtu arī jāsniedz novērtējums un jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par iespēju ES ETS iekļaut sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtas, tostarp paredzot tās iekļaut no 2028. gada un izvērtējot iespēju, ka kādai dalībvalstij varētu būt vajadzība sistēmā nepiedalīties līdz 2030. gada beigām. Sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtu iekļaušana ES ETS veicinātu aprītes ekonomiku, sekmējot produktu reciklēšanu, atkalizmantošanu un labošanu, turklāt vienlaikus tiktu sekmēta virzība uz visas ekonomikas dekarbonizāciju. Sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtu iekļaušana nostiprinātu stimulus atkritumus apsaimniekot ilgtspējīgi saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus reģioniem, kas sadzīves atkritumu sadedzināšanu ir iekļāvuši ES ETS darbības jomā.*

Lai nepieļautu, ka Savienībā sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtas atkritumus novirza uz atkritumu poligoniem, kas rada metāna emisijas, un lai izvairītos no atkritumu eksporta uz trešām valstīm, kam var būt negatīva ietekme uz vidi, Komisijai savā ziņojumā būtu jāņem vērā Savienībā iespējamā novirzīšana uz atkritumu likvidēšanu, apglabājot poligonos, un atkritumu eksports uz trešām valstīm. Turklāt Komisijai būtu jāņem vērā ietekme uz iekšējo tirgu, iespējamie konkurences izkropļojumi, vidiskā integritāte, saskaņotība ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK³¹ mērķiem un noturība un precizitāte attiecībā uz emisiju monitoringu un aprēķināšanu. Ņemot vērā, ka atkritumu apglabāšana poligonos rada metāna emisijas, un lai nerastos nevienlīdzīgi konkurences apstākļi, Komisijai, izvērtējot iespēju sistēmā iekļaut sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtas, būtu jāizvērtē arī iespēja ES ETS iekļaut citus atkritumu apsaimniekošanas procesus, piemēram, apglabāšanu poligonos, fermentāciju, kompostēšanu un mehāniski bioloģisku apstrādi.

³¹ *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).*

(99) Lai varētu pieņemt vispārēji piemērojamus nelegislatīvus aktus, ar kuriem papildinātu vai grozītu dažus nebūtiskus leģislatīva akta elementus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz laika grafiku, administrēšanu un citiem izsoles aspektiem, noteikumiem par nosacījumu piemērošanu, noteikumiem par Inovāciju fonda darbību, noteikumiem par konkurējošu cenu mehānismu attiecībā uz CD un CCD, prasībām, lai uzskatītu, ka siltumnīcefekta gāzes ir kļuvušas pastāvīgi ķīmiski saistītas produktā, un Direktīvas 2003/87/EK III pielikumā minētās darbības attiecināšanu uz citiem sektoriem. Turklāt, lai nodrošinātu sinerģiju ar spēkā esošo tiesisko regulējumu, Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 4. punktā ■ minētā deleģēšana attiecībā uz laika grafiku, administrēšanu un citiem izsoles aspektiem būtu jāattiecina arī uz ēku, autotransporta un papildu sektoriem. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu³². Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

³² OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

(100) *Noteikumi, kas saistīti ar esošo ES ETS un tās attiecināšanu uz jūras transportu, būtu jāpiemēro no 2024. gada, ņemot vērā, ka nepieciešama strauja klimatrīcība un visos sektoros izmaksefektīvi jāveicina emisiju samazināšana. Līdz ar to dalībvalstīm noteikumi, kas attiecas uz minētajiem sektoriem, būtu jātransponē līdz 2023. gada 31. decembrim. Tomēr termiņam, līdz kādam jātransponē noteikumi par emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ēku, autotransporta un papildu sektoros, vajadzētu būt 2024. gada 30. jūnijam, jo noteikumus par monitoringu, ziņošanu, verifikāciju un atļauju piešķiršanu minētajiem sektoriem piemēro no 2025. gada 1. janvāra, un ir vajadzīgs pietiekams laiks, lai sagatavotos pienācīgai īstenošanai. Izņēmuma kārtā un nolūkā garantēt pārredzamību un stabilu ziņošanu, dalībvalstīm pienākums ziņot par vēsturiskajām emisijām minētajos sektoros būtu jātransponē līdz 2023. gada 31. decembrim, jo minētais pienākums ir saistīts ar 2024. gada emisijām. Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem³³ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros izskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.*

³³ *OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.*

- (101) Labi funkcionējoša, reformēta ES ETS ar instrumentu tirgus stabilizēšanai ir viens no svarīgākajiem Savienības līdzekļiem, kā sasniegt **2030. gadam izvirzīto neto siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķrādītāju visas ekonomikas mērogā, Savienības klimatneitralitātes mērķi līdz, vēlākais, 2050. gadam, pēc tam panākt negatīvu emisijas bilanci, kā noteikts Regulā (ES) 2021/1119, kā arī izpildīt Parīzes nolīguma mērķus.** Tirgus stabilitātes rezerves mērķis ir novērst nelīdzsvarotību starp kvotu piedāvājumu un pieprasījumu tirgū. Lēmuma (ES) 2015/1814 3. pants paredz, ka triju gadu laikā pēc rezerves darbības sākuma rezerve ir jāpārskata, īpašu uzmanību pievēršot procentos izteiktajam skaitlim, ar kuru nosaka, cik kvotu jāieskaita tirgus stabilitātes rezervē, aprītē esošo kvotu kopskaita (TNAC) skaitliskajai robežvērtībai, pēc kuras nosaka, vai kvotas jāieskaita rezervē, un no rezerves atbrīvojamo kvotu skaitam. **Pašreizējā robežvērtība, pēc kuras nosaka kvotu ieskaitīšanu tirgus stabilitātes rezervē, tika noteikta 2018. gadā, kad pēdējo reizi pārskatīja ES ETS, savukārt lineārais samazinājuma koeficients ar šo direktīvu tiek palielināts. Tāpēc līdz ar tirgus stabilitātes rezerves darbības regulāru pārskatīšanu Komisijai būtu arī jāizvērtē, vai minēto robežvērtību vajadzētu koriģēt saskaņā ar lineāro koeficientu, kas minēts Direktīvas 2003/87/EK 9. pantā.**

- (102) Ņemot vērā nepieciešamību raidīt spēcīgāku investīciju signālu emisiju samazināšanai izmaksefektīvā veidā un ES ETS stiprināšanai, Lēmums (ES) 2015/1814 būtu jāgroza, lai palielinātu procentuālo rādītāju, pēc kura nosaka to kvotu skaitu, ko katru gadu ieskaita tirgus stabilitātes rezervē. Turklāt, ja *TNAC* līmenis ir zemāks, ieskaitīto kvotu daudzumam jābūt vienādam ar starpību starp *TNAC* un robežvērtību, pēc kuras nosaka ieskaitāmās kvotas. Tas novērstu ievērojamo nenoteiktību saistībā ar izolāmo kvotu apjomu, kas rodas tad, ja *TNAC* pietuvinās robežvērtībai, un tajā pašā laikā nodrošinātu, ka pārpalikums sasniedz to apjoma diapazonu, kura ietvaros oglekļa tirgus darbojas sabalansēti.
- (103) Turklāt, lai nodrošinātu, ka tas kvotu līmenis, kas atlicis tirgus stabilitātes rezervē pēc tam, kad kvotas ir atzītas par nederīgām, ir prognozējams, rezervē esošo kvotu atzīšanai par nederīgām vairs nevajadzētu būt atkarīgai no izsoļu apjomu iepriekšējā gadā. Tas nozīmē, ka kvotu skaits rezervē būtu jānosaka kā 400 miljoni kvotu, kas atbilst zemākajai *TNAC* robežvērtībai.

- (104) Šīs direktīvas priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma analīze arī parādīja, ka *TNAC* vajadzētu iekļaut arī neto pieprasījumu aviācijas sektorā. Turklāt, tā kā aviācijas kvotas var izmantot tāpat kā vispārīgās kvotas, aviācijas kvotu iekļaušana rezervē padarītu to par precīzāku un līdz ar to labāku rīku, ar ko nodrošināt tirgus stabilitāti. *TNAC* aprēķinā aviācijas emisijas un aviācijai piešķirtās kvotas būtu jāiekļauj, sākot no nākamā gadā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā.
- (105) Lai precizētu, kā aprēķināt *TNAC*, Lēmumā (ES) 2015/1814 būtu jānorāda, ka kvotu piedāvājumā ir iekļautas tikai tās piešķirtās kvotas, kas nav iekļautas tirgus stabilitātes rezervē. Turklāt formula būtu jāgroza tā, ka no kvotu piedāvājuma vairs netiek atskaitītas tirgus stabilitātes rezervē iekļautās kvotas. Šis grozījums praktiski neietekmēs *TNAC* aprēķina rezultātus, t. sk. neietekmēs ne iepriekšējos *TNAC* aprēķinus, ne rezervi.

- (106) Lai mazinātu piedāvājuma un pieprasījuma nelīdzsvarotības riskus, kas saistīti ar emisijas kvotu tirdzniecības uzsākšanu ēku, autotransporta *un papildu sektoros*, kā arī lai padarītu to noturīgāku pret tirgus satricinājumiem, arī minētajiem sektoriem būtu jāpiemēro tirgus stabilitātes rezerves noteikumos balstītais mehānisms. Lai rezerve varētu sākt darboties vienlaikus ar sistēmu, to vajadzētu izveidot, tai jau sākumā piešķirot 600 miljonus kvotu emisijas kvotu tirdzniecībai ēku, autotransporta *un papildu* sektoros. Attiecībā uz sākotnēji noteikto zemāko un augstāko robežvērtību, kas iedarbina kvotu atbrīvošanu no rezerves vai ieskaitīšanu tajā, būtu jāparedz vispārējas pārskatīšanas klauzula. Uz citiem elementiem, piemēram, *TNAC* vai rezervē ieskaitīto vai no tās atbrīvoto kvotu daudzuma publicēšanu, būtu jāattiecinā tie paši noteikumi, kas attiecas uz citiem sektoriem domāto rezervi.

(107) *Nemot vērā, ka šīs direktīvas mērķus, proti, veicināt siltumnīcefekta gāzu emisiju izmaksefektīvu un ekonomiski izdevīgu samazināšanu veidā, kas ir samērīgs ar 2030. gadam izvirzīto neto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājuma mērķrādītāju, kāds jāsasniedz visas ekonomikas mērogā, izmantojot paplašinātu un grozītu Savienības mēroga tirgus mehānismu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tās mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.*

(108) Tāpēc attiecīgi jāgroza Direktīva 2003/87/EK **un** Lēmums (ES) 2015/1814 **■** ,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants
Direktīvas 2003/87/EK grozījumi

Direktīvu 2003/87/EK groza šādi:

1) direktīvas 1. panta otro daļu aizstāj ar šādu:

***“Tāpat šī direktīva paredz, ka vēl vairāk jāsamazina siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, lai sekmētu emisiju samazināšanu tādā mērā, kā no zinātnes viedokļa ir vajadzīgs, lai nepieļautu bīstamas klimata pārmaiņas. Tā palīdz sasniegt Savienības klimatneitralitātes mērķi un klimata mērķrādītājus, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1119*, un līdz ar to palīdz sasniegt Parīzes nolīguma mērķus**.*”**

* ***Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).***

***** OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.”;***

2) direktīvas 2. panta 1. un 2. punktu aizstāj ar šādiem punktiem:

“1. Šo direktīvu piemēro I un III pielikumā uzskaitītajām darbībām un II pielikumā uzskaitītajām siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm. Ja iekārta, kas ir iekļauta ES ETS darbības jomā, jo tajā darbina sadedzināšanas blokus, kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauka pārsniedz 20 MW, savus ražošanas procesus maina, lai samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, un šai robežvērtībai vairs neatbilst, ***dalībvalsts, kurā minētā iekārta atrodas, nodrošina operatoram iespējas palikt ES ETS darbības jomā, iekams no ražošanas procesa maiņas nav pagājis pašreizējais un nākamais piecu gadu laikposms, kas minēts 11. panta 1. punkta otrajā daļā. Attiecīgās iekārtas operators var nolemt, ka iekārta paliek ES ETS darbības jomā tikai līdz pašreizējā piecu gadu laikposma beigām vai arī līdz nākamā piecu gadu laikposma beigām pēc tam, kad izdarītas izmaiņas iekārtas ražošanas procesos. Attiecīgā dalībvalsts paziņo Komisijai par izmaiņām, kuras salīdzinātas ar sarakstu, kas iesniegts Komisijai, ievērojot 11. panta 1. punktu.***

2. Šo direktīvu piemēro, neskarot nekādas prasības, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/75/ES*.

* Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).”;

3) direktīvas 3. pantu groza šādi:

a) panta b) punktu aizstāj ar šādu:

“b) “emisijas” ir siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūde no kādas iekārtas avotiem vai tādu gāzu izplūde no gaisakuģa, kas veic kādu I pielikumā uzskaitīto aviācijas darbību, vai no kuģa, kas veic kādu I pielikumā uzskaitīto jūras transporta darbību, kas ir precizētas attiecībā uz konkrēto darbību, vai tādu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūde, kas atbilst III pielikumā minētajai darbībai;”;

b) panta d) punktu aizstāj ar šādu:

“d) “siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauja” ir atļauja, kas piešķirta saskaņā ar 5., 6. un 30.b pantu;”;

c) panta u) punktu svītrot;

d) pievieno šādus punktus:

- “w) “kuģošanas sabiedrība” ir kuģa īpašnieks vai jebkura cita organizācija vai persona, piemēram, vadītājs vai berbouta fraktētājs, kas atbildību par kuģa ekspluatāciju pārņēmusi no kuģa īpašnieka un, šādu atbildību uzņemdamās, ir piekritusi pārņemt visus pienākumus un atbildību, ko uzliek Drošas kuģu ekspluatācijas un piesārņojuma novēršanas vadības starptautiskais kodekss, kas izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 336/2006* I pielikumā;
- x) ***“reiss” ir reiss, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/757** 3. panta c) punktā;***

- y) “kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde” ir iestāde, kas atbild par ES ETS administrēšanu attiecībā uz kuģošanas sabiedrību saskaņā ar 3.gf pantu;
- z) *“piestāšanas osta” ir osta, kurā kuģis piestāj, lai iekrautu vai izkrautu kravu vai uzņemtu vai izsēdinātu pasažierus, vai osta, kurā piestāj atkrastes kuģis, lai mainītu apkalpi, piestāj vienīgi ar mērķi ir uzpildīt degvielu, papildināt krājumus, mainīt kuģa, kas nav atkrastes kuģis, apkalpi, ieiet dokā vai veikt remontu kuģim, tā iekārtām vai abiem un osta, kurā kuģis piestāj, jo kuģim ir vajadzīga palīdzība vai tas ir briesmās, piestāj, lai veiktu pārkraušanu no kuģa uz kuģi ārpus ostām, piestāj ar vienīgo mērķi patverties no nelabvēlīgiem laika apstākļiem, vai ja tas nepieciešams saistībā ar meklēšanas un glābšanas darbībām, un netiek pieļauta konteinerkuģu piestāšana blakus esošā konteineru pārkraušanas ostā, kas minēta saskaņā ar 3.ga panta 2. punktu pieņemtajā īstenošanas aktā;*
- aa) *“kruīza kuģis” ir pasažieru kuģis, kam nav kravas klāja un kas paredzēts vienīgi pasažieru komercpārvadājumiem un kas nodrošina naktsmītnes jūras reisā;*

- ab) “cenu starpības līgums” jeb “CD” ir līgums starp Komisiju un mazoglekļa vai bezoglekļa produkta ražotāju, kas izraudzīts ar konkurējošu cenu mehānismu, piemēram, izolē, un saskaņā ar kuru ražotājam nodrošina atbalstu no Inovāciju fonda, no kura sedz starpību starp uzvarējušo cenu, kas zināma arī kā norunas cena, no vienas puses, un atsaucēs cenu, kas atvasināta no saražotā mazoglekļa vai bezoglekļa produkta cenas, no līdzīga aizstājējprodukta tirgus cenas vai abu minēto abu cenu kombinācijas, no otras puses;*
- ac) “oglekļa cenas starpības līgums” jeb “CCD” ir līgums starp Komisiju un mazoglekļa vai bezoglekļa produkta ražotāju, kas izraudzīts ar konkurējošu cenu mehānismu, piemēram, izolē, saskaņā ar kuru ražotājam nodrošina atbalstu no Inovāciju fonda, no kura sedz starpību starp uzvarējušo cenu, kas zināma arī kā norunas cena, no vienas puses, un atsaucēs cenu, kas atvasināta no kvotu vidējās cenas, no otras puses;*
- ad) “fiksētas prēmijas līgums” ir līgums starp Komisiju un mazoglekļa vai bezoglekļa produkta ražotāju, kas izraudzīts ar konkurējošu cenu mehānismu, piemēram, izolē, un saskaņā ar kuru ražotājam nodrošina atbalstu fiksētas summas veidā par saražotā produkta vienību;*

- ae) “regulētais subjekts” IVa nodaļas izpratnē ir jebkura fiziska vai juridiska persona, izņemot degvielu galapatērētājus, un kas iesaistīta III pielikumā minētā darbībā un pieder pie kādas no šīm kategorijām:
- i) ja degviela iziet cauri Padomes Direktīvas (ES) 2020/262 3. panta 11. punktā definētajai akcīzes preču noliktavai, regulētais subjekts ir minētās direktīvas 3. panta 1. punktā definētais apstiprinātais noliktavas turētājs, kas saskaņā ar minētās direktīvas 7. pantu ir atbildīgs par iekasējamā akcīzes nodokļa samaksu;
 - ii) ja šā punkta i) apakšpunkts nav piemērojams, regulētais subjekts ir jebkura cita persona, kas saskaņā ar Direktīvas (ES) 2020/262 7. pantu **vai Padomes Direktīvas 2003/96/EK**** 21. panta 5. punkta pirmo daļu** ir atbildīga par iekasējamā akcīzes nodokļa samaksu attiecībā uz šīs direktīvas IVa nodaļas aptvertajām degvielām;

- iii) ja šā punkta i) un ii) apakšpunkts nav piemērojams, regulētais subjekts ir jebkura cita persona, kas dalībvalsts relevantajām kompetentajām iestādēm ir jāreģistrē kā atbildīga par akcīzes nodokļa nomaksu, tostarp personas, kas ir atbrīvotas no akcīzes nodokļa maksāšanas, kā norādīts Padomes Direktīvas 2003/96/EK 21. panta 5. punkta ceturtajā daļā;
- iv) ja šā punkta i), ii) un iii) apakšpunkts nav piemērojams vai ja vairākas personas ir solidāri atbildīgas par tā paša akcīzes nodokļa samaksu, regulētais subjekts ir jebkura cita dalībvalsts iecelta persona;

- af) “degviela” šīs direktīvas IVa nodaļas izpratnē ir jebkurš *energoprodukts, kas minēts Direktīvas 2003/96/EK 2. panta 1. punktā, tostarp degvielas*, kuras uzskaitītas *minētās* direktīvas I pielikuma A un C tabulā, kā arī visi citi *lietošanai paredzēti* produkti, ko pārdošanā piedāvā *vai izmanto* kā motordegvielu vai kurināmo, kā norādīts minētās Direktīvas 2. panta 3. punktā, *tostarp elektroenerģijas ražošanai*;
- ag) “nodošana patēriņam” šīs direktīvas IVa nodaļā ir nodošana patēriņam, kā definēts Direktīvas (ES) 2020/262 6. panta 3. punktā;
- ah) “TTF gāzes cena” IVa nodaļas izpratnē ir *gāzes cena nākamā mēneša nākotnes līgumā par gāzi, ko tirgo Title Transfer Facility (TTF) Virtual Trading Point, kuru pārvalda Gasunie Transport Services B.V.*;
- ai) “Brent jēlnaftas cena” IVa nodaļas izpratnē ir *nākamā mēneša nākotnes līgumā fiksētā jēlnaftas cena, ko izmanto par atsauces cenu naftas pirkumam.*

-
- * Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 336/2006 (2006. gada 15. februāris) par Starptautiskā drošības vadības kodeksa īstenošanu Kopienā un Padomes Regulas (EK) Nr. 3051/95 atcelšanu (OV L 64, 4.3.2006., 1. lpp.).
- ** ***Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/757 (2015. gada 29. aprīlis) par jūras transporta oglekļa dioksīda emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju un ar ko groza Direktīvu 2009/16/EK (OV L 123, 19.5.2015., 55. lpp.).***
- *** Padomes Direktīva (ES) 2020/262 (2019. gada 19. decembris), ar ko nosaka akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu (OV L 58, 27.2.2020., 4. lpp.).
- **** Padomes Direktīva 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp.).”;

4) II nodaļas virsrakstu aizstāj ar šādu:

“AVIĀCIJA UN JŪRAS TRANSPORTS”;

5) 3.a pantu aizstāj ar šādu:

“3.a pants

Darbības joma

Šīs direktīvas 3.b līdz 3.g pantu piemēro kvotu sadalei un piešķiršanai par I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām. Direktīvas 3.ga līdz 3.gg pantu piemēro I pielikumā uzskaitītajām jūras transporta darbībām.”;

6) direktīvas 3.g pantu aizstāj ar šādu:

“3.g pants

Monitoringa un ziņošanas plāni

Administrējošā dalībvalsts nodrošina, ka visi gaisakuģu operatori iesniedz attiecīgās dalībvalsts kompetentajai iestādei monitoringa plānu, kurā izklāstīti emisiju ■ monitoringa un ziņošanas pasākumi, un ka kompetentā iestāde šādus plānus apstiprina saskaņā ar 14. pantā minētajiem īstenošanas aktiem.”;

(7) pievieno šādus pantus:

“3.**ga** pants

Piemērojamība jūras transporta darbībām

1. Kvotu sadali un nodošanas prasību piemērošanu attiecībā uz jūras transporta darbībām piemēro piecdesmit procentiem (50 %) emisiju, ko rada kuģi, kuri iziet no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas **piestāšanas** ostas un ierodas **piestāšanas** ostā, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, piecdesmit procentiem (50 %) emisiju, ko rada kuģi, kuri kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā **piestāšanas** ostā ierodas no **piestāšanas** ostas, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, simts procentiem (100 %) emisiju no kuģiem, kas kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā **piestāšanas** ostā ierodas no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas **piestāšanas** ostas, un simts procentiem (100%) emisiju **no kuģiem, kas atrodas** kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā **piestāšanas** ostā.

2. *Komisija līdz 2023. gada 31. decembrim ar īstenošanas aktiem izveido sarakstu ar blakus esošām konteineru pārkraušanas ostām un pēc tam ik pēc diviem gadiem līdz 31. decembrim minēto sarakstu atjaunina.*

Minētajos īstenošanas aktos ostu uzskaita kā blakus esošu konteineru pārkraušanas ostu, kurās konteineru pārkraušanas īpatsvars (konteīnera ekvivalents ir divdesmit pēdas par vienību) pārsniedz 65 % no kopējām konteineru kravām attiecīgajā ostā iepriekšējos divpadsmit mēnešos, par ko ir pieejami attiecīgi dati, un ja minētā osta atrodas ārpus Savienības, bet mazāk kā 300 jūras jūdzes no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas ostas. Šā punkta piemērošanas nolūkā konteinerus uzskata par pārkrautiem, ja tos izkrauj no kuģa uz ostu vienīgi tādēļ, lai tos iekrautu citā kuģī. Sarakstā, ko Komisija izveidojusi, ievērojot pirmo daļu, neiekļauj ostas, kas atrodas trešā valstī, attiecībā uz kuru minētā trešā valsts faktiski piemēro šai direktīvai līdzvērtīgus pasākumus.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

3. Šīs direktīvas 9., 9.a un 10. pantu jūras transporta darbībām piemēro tādā pašā veidā, kādā tos piemēro citām ES ETS aptvertajām darbībām, **un piemēro turpmāk minēto izņēmumu attiecībā uz 10. panta piemērošanu.**

Līdz 2030. gada 31. decembrim daļu no kvotām piešķir dalībvalstīm, kurās saskaņā ar 3.gf pantu dalībvalstu pārziņā esošu kuģošanas sabiedrību īpatsvars salīdzinājumā ar to iedzīvotāju skaitu 2020. gadā un pamatojoties uz pieejamajiem datiem par laikposmu no 2018. līdz 2020. gadam pārsniedz 15 kuģošanas sabiedrības uz miljonu iedzīvotāju. Kvotu daudzums atbilst 3,5 % no papildu kvotu daudzuma, ņemot vērā jūras transportam piemērotā maksimālā daudzuma palielinājumu attiecīgajā gadā, kā minēts 9. panta trešajā daļā. No 2024. līdz 2026. gadam kvotu daudzumu papildus reizina ar attiecīgajam gadam piemērojamo procentuālo daļu saskaņā ar 3.gb panta pirmās daļas a) un b) apakšpunktu. Ieņēmumi, kas gūti no minētās kvotu daļas izsolīšanas, būtu jāizmanto mērķiem, kas attiecībā uz kuģošanas nozari minēti 10. panta 3. punkta pirmās daļas g) apakšpunktā, kā arī minēti f) un i) apakšpunktā. 50 % no kvotu daudzuma sadala starp attiecīgajām dalībvalstīm, pamatojoties uz to pārziņā esošo kuģošanas sabiedrību īpatsvaru, un atlikumu vienādās daļās sadala starp šīm dalībvalstīm.

3.gb pants

Jūras transportam piemērojamo prasību pakāpeniska ieviešana

Kuģošanas sabiedrību pienākums ir nodot kvotas pēc šāda grafika:

- a) **40 %** no verificētajām emisijām, kuras paziņotas par **2024.** gadu ***un uz kurām attiektos nodošanas prasības saskaņā ar 12. pantu;***
- b) **70 %** no verificētajām emisijām, kuras paziņotas par **2025.** gadu ***un uz kurām attiektos nodošanas prasības saskaņā ar 12. pantu;***
- c) **100 %** no verificētajām emisijām, kuras paziņotas par **2026.** gadu ***un pēc tam par katru gadu saskaņā ar 12. pantu.***

Ja tiek nodots kvotu skaits, kas ir mazāks par jūras transporta verificētajām emisijām **█** 2024. un 2025. gadā, tad pēc tam, kad ir noskaidrota starpība starp verificētajām emisijām un nodotajām kvotām katrā no šiem gadiem, minētajai starpībai atbilstošo kvotu apjomu anulē, nevis izsola saskaņā ar 10. pantu.

3.gc pants

Noteikumi par ES ETS izmaksu pārvešanu no kuģošanas sabiedrības uz citu subjektu

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai gadījumos, kad saskaņā ar līgumisku vienošanos galīgo atbildību par degvielas iegādi vai kuģa ekspluatāciju, vai abiem uzņemas nevis kuģošanas sabiedrība, bet cits subjekts, kuģošanas sabiedrība ir tiesīga no attiecīgā subjekta saņemt atlīdzību par izmaksām, ko rada kvotu nodošana.

Šā panta izpratnē kuģa ekspluatācija ir kuģa pārvadātās kravas vai maršruta un kuģa ātruma noteikšana. Kuģošanas sabiedrība joprojām ir atbildīgais subjekts par kvotu nodošanu, kā prasīts šīs direktīvas 3.gb un 12. pantā, un par vispārējo atbilstību noteikumiem valsts tiesību aktos, ar ko transponē šo direktīvu. Dalībvalstis nodrošina, ka to pārziņā esošās kuģošanas sabiedrības pilda pienākumus nodot kvotas saskaņā ar 3.gb un 12. pantu neatkarīgi no šādu kuģošanas sabiedrību tiesībām no komerciāliem operatoriem saņemt atlīdzību par izmaksām, ko rada kvotu nodošana.

3.gd pants

Jūras transporta emisiju monitorings un ziņošana

Par emisijām no šīs direktīvas I pielikumā uzskaitītajām jūras transporta darbībām **kuģošanas sabiedrību** administrējošā iestāde nodrošina, ka tās pārziņā esošā kuģniecības sabiedrība ziņošanas periodā monitorē relevantos parametrus un ziņo par tiem, un kuģošanas sabiedrību administrējošai iestādei iesniedz agregēto emisiju datus uzņēmuma līmenī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/757 II nodaļu.

3.ge pants

Jūras transporta emisiju verificācijas un akreditācijas noteikumi

Kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde nodrošina, ka ziņojumi par agregēto emisiju datiem kuģošanas sabiedrības līmenī, ko kuģošanas sabiedrība iesniegusi saskaņā ar šīs direktīvas 3.gb pantu, tiek verificēti saskaņā ar Regulas (ES) 2015/757 III nodaļā izklāstītajiem verificācijas un akreditācijas noteikumiem.

30.*gf* pants

Kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde

1. Kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde ir:
 - a) ja kuģošanas sabiedrība reģistrēta dalībvalstī — dalībvalsts, kurā kuģošanas sabiedrība reģistrēta;
 - b) ja kuģošanas sabiedrība nav reģistrēta dalībvalstī — dalībvalsts, kuras ostās iepriekšējos *četros* monitoringa gados kuģošanas sabiedrības kuģi visvairāk piestājuši reisos, uz kuriem attiecas 3.ga pantā izklāstītā darbības joma;
 - c) ja kuģošanas sabiedrība nav reģistrēta dalībvalstī un tās kuģi iepriekšējos *četros* monitoringa gados nav veikuši nevienu reisu, uz kuriem attiecas 3.ga pantā izklāstītā darbības joma, dalībvalsts, kurā kuģošanas sabiedrības *kuģis ir* uzsācis *vai pabeidzis* savu pirmo reisu, uz kuru attiecas minētajā pantā izklāstītā darbības joma.

█

2. Pamatojoties uz labāko pieejamo informāciju, Komisija *ar īstenošanas aktiem*:
- a) līdz 2024. gada 1. februārim izveido sarakstu ar tām kuģošanas sabiedrībām, kas veikušas kādu I pielikumā uzskaitīto jūras transporta darbību, uz kuru **2024.** gada 1. janvārī vai no šā datuma attiecas 3.ga pantā izklāstītā darbības joma, un norāda kuģošanas sabiedrību administrējošo iestādi saskaņā ar šā panta 1. punktu;
 - b) *līdz 2026. gada 1. februārim* un pēc tam ik pēc diviem gadiem izveido *atjauninātu* sarakstu, lai *dalībvalstī reģistrētām kuģošanas sabiedrībām* norādītu citu kuģošanas sabiedrību administrējošo iestādi, *ja saskaņā ar šā panta 1. punkta a) apakšpunktu kuģošanas sabiedrības mainījušas reģistrācijas dalībvalsti Savienībā*, vai lai sarakstā iekļautu kuģošanas sabiedrības, kuras pēcāk ir veikušas kādu I pielikumā uzskaitīto jūrniecības darbību, uz kuru attiecas 3.ga pantā izklāstītā darbības joma *saskaņā ar šā panta 1. punkta c) apakšpunktu; un*
 - c) *līdz 2028. gada 1. februārim un pēc tam ik pēc četriem gadiem izveido atjauninātu sarakstu, lai dalībvalstī neregistrētām kuģošanas sabiedrībām norādītu citu kuģošanas sabiedrību administrējošo iestādi saskaņā ar šā panta 1. punkta b) apakšpunktu.*

3. Kuģošanas sabiedrību *administrējošā iestāde, kuras pārziņā atbilstīgi sarakstam, kas izveidots saskaņā ar 2. punktu, ir kuģošanas sabiedrība, to patur sava pārziņā neatkarīgi no turpmākām izmaiņām kuģošanas sabiedrības darbībā vai reģistrācijā līdz brīdim, kad attiecīgās izmaiņas tiek iekļautas atjauninātajā sarakstā.*
4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko nosaka sīkus noteikumus par to, kā kuģošanas sabiedrību administrējošām iestādēm administrēt kuģošanas sabiedrības saskaņā ar šo direktīvu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

3.gg pants

Ziņošana un pārskatīšana

1. Ja Starptautiskā Jūrniecības organizācija (**SJO**) pieņem globālu tirgus pasākumu, kura mērķis ir samazināt jūras transporta radītās siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas, Komisija *šo direktīvu pārskata, ņemot vērā pieņemto pasākumu.*

Šajā nolūkā Komisija, 18 mēnešu laikā pēc šāda globālā tirgus pasākuma pieņemšanas un pirms tas sācis darboties, iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Minētajā ziņojumā Komisija analizē šādus globālā tirgus pasākuma aspektus:

- a) vērienīgums, ņemot vērā Parīzes nolīguma mērķus;*
- b) vispārējā vidiskā integritāte, tostarp salīdzinājumā ar šīs direktīvas noteikumiem par jūras transportu, un*
- c) ikvienu jautājumu, kas attiecas uz saskaņotību starp ES ETS un minēto pasākumu.*

Attiecīgā gadījumā Komisija šā punkta otrajā daļā minētajam ziņojumam var pievienot legīslatīvā akta priekšlikumu, ar ko groza šo direktīvu, lai tā atbilstu Savienības 2030. gada klimata mērķrādītājam, Regulā (ES) 2021/1119 noteiktajam klimatneitralitātes mērķuzdevumam un mērķim saglabāt Savienības klimatrīcības vidisko integritāti un efektivitāti, lai nodrošinātu saskaņotību starp globālā tirgus pasākuma īstenošanu un ES ETS, vienlaikus izvairoties no liela divkārša sloga.

2. *Ja SJO līdz 2028. gadam nepieņem globālo tirgus pasākumu, kura mērķis ir samazināt jūras transporta radītās siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem un vismaz līdz līmenim, kas ir salīdzināms ar to, kāds noteikts saskaņā ar šo direktīvu pieņemtajos Savienības pasākumos, Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā, ņemot vērā Parīzes nolīguma mērķus, ir izvērtēta vajadzība piemērot kvotu sadali un nodošanas prasības attiecībā uz vairāk nekā piecdesmit procentiem (50 %) emisiju, ko rada kuģi reisos starp dalībvalsts jurisdikcijā esošu piestāšanas ostu un piestāšanas ostu ārpus dalībvalsts jurisdikcijas. Ziņojumā Komisija jo īpaši ņem vērā progresu SJO līmenī un analizē, vai kādā trešā valstī ir ieviests tirgus pasākums, kas ir līdzvērtīgs šai direktīvai, un izvērtē risku, ka varētu pieaugt izvairšanās prakse, tostarp pāriešana uz citiem transporta veidiem vai ostu mezglu pārvietošana uz ostām ārpus Savienības.*

Vajadzības gadījumā pirmajā daļā minētajam ziņojumam pievieno legīslatīvā akta priekšlikumu, ar ko ■ groza šo direktīvu.

3. Komisija uzrauga to, kā tiek īstenota šī nodaļa *attiecībā uz jūras transportu, jo īpaši nolūkā atklāt izvairšanās praksi, lai šādu rīcību novērstu agrīnā posmā, tostarp ņemot vērā tālākos reģionus, un no... [gads, kas seko gadam, kurā stājas spēkā šī grozošā direktīva] reizi divos gados iesniedz ziņojumu par šīs nodaļas īstenošanu attiecībā uz jūras transportu* un iespējamām tendencēm saistībā ar kuģošanas sabiedrību mēģinājumiem izvairīties no šīs direktīvas prasībām. *Komisija uzrauga arī ietekmi inter alia saistībā ar iespējamu transporta izmaksu pieaugumu, tirgus izkropļojumiem un ostu satiksmes izmaiņām, tādām kā ostu apiešana un pārkraušanas centru pārvietošana, un uzrauga jūras transporta nozares vispārējo konkurētspēju dalībvalstīs un jo īpaši ietekmi uz kuģniecības pakalpojumiem, kas sastāda būtiskus teritoriju savienošanas pakalpojumus.* Vajadzības gadījumā Komisija ierosina pasākumus, lai *nodrošinātu šīs nodaļas efektīvu īstenošanu attiecībā uz jūras transportu, jo īpaši pasākumus minēto tendenču novēršanai kuģošanas sabiedrībās, kuras cenšas apiet šīs direktīvas prasības.*

4. *Ne vēlāk kā 2028. gada 30. septembrī Komisija izvērtē, vai ir lietderīgi pagarināt 3.ga panta 3. punkta otrās daļas piemērošanu pēc 2030. gada 31. decembra, un vajadzības gadījumā iesniedz attiecīgu leģislatīvā akta priekšlikumu.*
5. *Ne vēlāk kā 2026. gada 31. decembrī Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā Komisija izvērtē realizējamību un ekonomisko, vidisko un sociālo ietekmi, ko radītu tādu kuģu, tostarp atkrastes kuģu, emisiju iekļaušana šajā direktīvā, kuru bruto tonnāža ir mazāka par 5000 tonnām, taču ne mazāka par 400 tonnām, un Komisija jo īpaši balstās uz analīzi, kas pievienota Regulas (ES) 2015/757 pārskatīšanas dokumentam un kas jāpabeidz līdz 2024. gada 31. decembrim.*

Ziņojumā ņem vērā arī savstarpējo saikni starp šo direktīvu un Regulu (ES) 2015/757 un izmanto tās piemērošanā gūto pieredzi. Ziņojumā Komisija arī izvērtē, kāds ir vislabākais veids, kā šī direktīva var veicināt atjaunīgo un mazoglekļa kuģu degvielu ieviešanu, balstoties uz aprites ciklu. Vajadzības gadījumā ziņojumam var pievienot leģislatīvo aktu priekšlikumus.”;

8) direktīvas 3.h pantu aizstāj ar šādu:

“3.h pants

Darbības joma

Šo nodaļu piemēro siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļaujām, kā arī kvotu sadalei un piešķiršanai par I pielikumā uzskaitītajām darbībām, kas nav ne aviācijas darbības, ne jūras transporta darbības.”;

9) direktīvas 6. panta 2. punkta e) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“e) saistības nodot kvotas, kas līdzvērtīgas iekārtas kopējām emisijām attiecīgā kalendārā gada laikā, kuras ir verificētas saskaņā ar 15. pantu, **ievērojot 12. panta 3. punktā noteikto termiņu.**”;

10) direktīvas 8. pantu aizstāj ar šādu:

“8. pants

Saskaņošana ar Direktīvu 2010/75/ES

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, ja ar iekārtām veic Direktīvas 2010/75/ES I pielikumā iekļautās darbības, siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauju piešķiršanas nosacījumi un procedūra tiek saskaņota ar minētajā direktīvā paredzētajiem atļaujas piešķiršanas nosacījumiem un procedūru. Šīs direktīvas 5., 6. un 7. pantā noteiktās prasības var iekļaut Direktīvā 2010/75/ES paredzētajās procedūrās.

Komisija izskata, cik efektīva ir sinerģija ar Direktīvu 2010/75/ES. Ar vidi un klimatu saistītās atļaujas tiek koordinētas, lai nodrošinātu, ka Savienības klimata un enerģētikas mērķu realizēšanai nepieciešamie pasākumi tiek īstenoti efektīvi un ātri. Komisija var iesniegt ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei saistībā ar jebkādu turpmāku šīs direktīvas pārskatīšanu.”;

11) direktīvas 9. pantam pievieno *šādas daļas*:

“Savienības kvotu kopapjomu **2024. gadā** samazina par **90** miljoniem kvotu **█**. Savienības kvotu kopapjomu **2026. gadā samazina** par **27** miljoniem kvotu **█**. **Savienības kvotu kopapjomu 2024. gadā palielina par 78,4 miljoniem kvotu jūras transportam.** Lineārais koeficients ir **4,3 % no 2024. gada līdz 2027. gadam un 4,4 % no 2028. gada. Lineāro koeficientu piemēro arī kvotām, kas atbilst jūras transporta darbību vidējām emisijām, kuras paziņotas saskaņā ar Regulu (ES) 2015/757 par 2018. un 2019. gadu un uz kurām attiecas 3.ga pants.** Savienības kvotu kopapjomu Komisija publicē līdz ... [trīs mēneši pēc šīs grozošās direktīvas spēkā stāšanās datuma].

Attiecīgi no 2026. gada 1. janvāra un 2027. gada 1. janvāra kvotu daudzumu palielina, lai ņemtu vērā citu siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisiju aptvērums, kas nav CO₂ emisijas no jūras transporta darbībām, un piekrastes kuģu emisiju aptvērums, pamatojoties uz to emisijām par pēdējo gadu, par kuru ir pieejami dati. Neatkarīgi no 10. panta 1. punkta, kvotas, kas rodas šā palielinājuma rezultātā, dara pieejamas inovāciju atbalstam saskaņā ar 10.a panta 8. punktu.”;

(12) direktīvas 10. pantu groza šādi:

a) panta 1. punkta trešo daļu aizstāj ar šādu:

“2 % no kopējā kvotu daudzuma laikā no 2021. līdz 2030. gadam izsola, lai izveidotu fondu, kura mērķis ir uzlabot energoefektivitāti un modernizēt energosistēmas dažās dalībvalstīs (“saņēmējās dalībvalstīs”), kā noteikts 10.d pantā (“modernizācijas fonds”). Minētā kvotu apjoma saņēmējas dalībvalstis ir dalībvalstis, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2013. gadā nesasniedza 60 % no Savienības vidējā rādītāja. Šim kvotu apjomam atbilstošos līdzekļus sadala saskaņā ar IIb pielikuma A daļu.

Turklāt 2,5 % no kopējā kvotu daudzuma laikā no **2024. gada** līdz 2030. gadam izsola Modernizācijas fonda labā. Minētā kvotu apjoma saņēmējas dalībvalstis ir dalībvalstis, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2016.–2018. gadā nerasniedza 75 % no Savienības vidējā rādītāja. Minētajam kvotu apjomam atbilstošos līdzekļus sadala saskaņā ar IIb pielikuma B daļu.”;

b) panta 3. punkta pirmās daļas ievaddaļu aizstāj ar šādu:

“3. Dalībvalstis nosaka, kā tiek izmantoti **šā panta 2. punktā minētajās** kvotu izsolēs iegūtie ieņēmumi, izņemot ieņēmumus, kas saskaņā ar LESD 311. panta **trešo daļu** uzskatāmi par pašu resursiem un ieskaitīti Savienības budžetā. Dalībvalstis **minētos** ■ ieņēmumus, izņemot ieņēmumus, ko izmanto, lai kompensētu 10.a panta 6. punktā minētās netiešās oglekļa izmaksas, **vai šo ieņēmumu finansiālās vērtības ekvivalentu** izmanto vienam vai vairākiem šādiem nolūkiem:”;

c) *panta 3. punkta pirmās daļas b)–f) apakšpunktus aizstāj ar šādiem:*

“b) atjaunīgo energoresursu un elektropārvades tīklu attīstīšana, lai izpildītu Savienības saistības attiecībā uz atjaunīgo enerģiju un sasniegtu Savienības starpsavienojumu mērķrādītājus kā arī citu tehnoloģiju attīstīšana, kas veicina pāreju uz drošu un ilgtspējīgu mazoglekļa ekonomiku, un palīdzība Savienībai izpildīt apņemšanos palielināt energoefektivitāti līdz līmenim, par kuru panākta vienošanās attiecīgajos legīslatīvajos aktos, tostarp elektroenerģijas ražošanu no atjaunīgajiem resursiem, ko veic pašražotāji un atjaunīgās enerģijas kopienas;

- c) *pasākumi atmežošanas novēršanai un kūdrāju, mežu un citu sauszemes ekosistēmu vai jūras ekosistēmu aizsardzības un atjaunošanas atbalstam, tostarp pasākumi, kas veicina to aizsardzību, atjaunošanu un labāku pārvaldību, jo īpaši attiecībā uz aizsargājamām jūras teritorijām, un palielina bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgu apmežošanu un mežu atjaunošanu, tostarp tajās jaunattīstības valstīs, kuras ratificējušas Parīzes nolīgumu, un pasākumi, ar ko īstenot tehnoloģiju pārnesi un sekmēt pielāgošanos klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei minētajās valstīs;*
- d) *oglekļa sekvestrēšana mežsaimniecībā un augsnē Savienībā;*
- e) *CO₂ uztveršana un ģeoloģiskā uzglabāšana videi drošā veidā, īpaši no cietā fosilā kurināmā spēkstacijām, kā arī daudzām rūpniecības nozarēm un apakšnozarēm, tostarp trešās valstīs, un inovatīvas tehnoloģiskas oglekļa piesaistes metodes, piemēram, tiešā uztvere no gaisa un uzglabāšana;*

f) investēšana pārejā uz tādiem transporta veidiem, kas būtiski veicina nozares dekarbonizāciju, un tās paātrināšana, tostarp izstrādājot klimatam draudzīgus pasažieru un kravu dzelzceļa transporta un autobusu pakalpojumus un tehnoloģijas, pasākumus jūrniecības nozares dekarbonizācijai, tostarp uzlabojot kuģu un ostu energoefektivitāti, inovatīvas tehnoloģijas un infrastruktūru, un ilgtspējīgas alternatīvās degvielas, piemēram, ūdeņradi un amonjaku, ko ražo no atjaunīgajiem energoresursiem, un bezemisiju dzinēju tehnoloģijas, kā arī pasākumu lidostu dekarbonizācijas atbalstam finansēšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/94/ES un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam;”;

d) panta 3. punkta pirmās daļas h) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“h) pasākumi, kas paredzēti energoefektivitātes, centralizētu siltumapgādes sistēmu un siltumizolācijas uzlabošanai, *efektīvas un atjaunīgas siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu atbalstam, vai pamatīgas un pakāpeniskas ēku kapitālās renovācijas atbalstam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/31/ES**, sākot ar to ēku renovāciju, kurām ir viszemākie rādītāji;”;

* *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).”;*

e) *panta 3. punkta pirmajā daļā iekļauj šādus apakšpunktus:*

“ha) finansiāla atbalsta sniegšana, lai risinātu sociālos aspektus māsaimniecībās ar zemiem un vidējiem ienākumiem, tostarp samazinot kropļojošus nodokļus un mērķtiecīgi samazinot nodevas un maksas par elektroenerģiju, kas iegūta no atjaunīgajiem energoresursiem;

hb) valstu klimata dividenžu shēmu finansēšana ar pierādītu pozitīvu ietekmi uz vidi, kā dokumentēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999 19. panta 2. punktā minētajā gada ziņojumā.*

** Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).”;*

f) *panta 3. punkta pirmās daļas k) apakšpunktu aizstāj ar šādu:*

- “k) darbaspēka prasmju pilnveides un pārorientācijas veicināšana, lai ciešā koordinācijā ar sociālajiem partneriem sekmētu taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitrālu ekonomiku, jo īpaši reģionos, kurus visvairāk skārušas nodarbinātības izmaiņas, un investīcijas to darba ņēmēju, tostarp jūras transporta darba ņēmēju, kvalifikācijas celšanā un pārkvalificēšanā, kurus, iespējams, skārusi pārkārtošanās;*
- l) jebkādu atlikušo oglekļa emisiju pārvirzes riska novēršana nozarēs, uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/...^{*+} I pielikums, atbalstot pārkārtošanos un veicinot to dekarbonizāciju saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.*

** Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/..., ar ko izveido oglekļa ievēkorekcijas mehānismu (OV ...).”;*

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 7/23 (2021/0214(COD)) ietvertās regulas numuru un zemsvītras piezīmē ievietot minētās regulas numuru, datumu un OV publikācijas atsauci.

g) *panta 3. punktā pēc pirmās daļas pievieno šādu daļu:*

“Nosakot kvotu izolēs gūto ieņēmumu izmantojumu, dalībvalstis ņem vērā vajadzību turpināt starptautiskā klimatfinansējuma palielināšanu neaizsargātās trešās valstīs, kas minētas pirmās daļas j) apakšpunktā.”;

h) *panta 3. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:*

“Uzskata, ka dalībvalstis ir izpildījušas šā punkta noteikumus, ja tās ir ieviesušas un īsteno fiskālā vai finansiālā atbalsta rīcībpolitikas, tostarp jo īpaši jaunattīstības valstīs, vai tādas iekšējās regulatīvās rīcībpolitikas tāda finansiālā atbalsta piesaistei, kurš paredzēts pirmajā daļā izklāstītajām vajadzībām un kura vērtība ir līdzvērtīga ieņēmumiem, kas minēti pirmajā daļā.”;

i) *panta 3. punkta trešo daļu aizstāj ar šādu:*

“Ziņojumos, ko dalībvalstis iesniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 19. panta 2. punktu, tās informē Komisiju par ieņēmumu izmantojumu un veiktajiem pasākumiem atbilstīgi šim punktam, attiecīgā gadījumā attiecīgi norādot, kuri ieņēmumi tiek izmantoti un kuras darbības tiek veiktas, lai īstenotu to integrētos nacionālos enerģētikas un klimata plānus, kas iesniegti saskaņā ar minēto regulu, un taisnīgas pārkārtošanās teritoriālos plānus, kas sagatavoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1056 11. pantu.*

Ziņojumi ir pietiekami detalizēti, lai Komisija varētu novērtēt, kā dalībvalstis nodrošina atbilstību pirmajai daļai.

* *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1056 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (OV L 231, 30.6.2021., 1. lpp.).”;*

j) panta 4. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs direktīvas 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz laika grafiku, administrēšanu un citiem tādiem izsoles aspektiem, tostarp *izsoles kārtību, kuri ir nepieciešami*, lai daļu no ieņēmumiem *kā ārēji piešķirtus ieņēmumus saskaņā ar šīs direktīvas 30.d panta 4. punktu vai kā pašu resursus saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu* pārskaitītu Savienības budžetā, tādējādi nodrošinot, ka izsoles norit atklāti, pārredzami, saskaņoti un bez diskriminācijas. Tādēļ procesam ir jābūt paredzamam, jo īpaši attiecībā uz izsoļu laika grafiku un secību un uz prognozētajiem pieejamo kvotu apjomiem.”;

k) *panta 5. punktu aizstāj ar šādu:*

“5. Komisija uzrauga Eiropas oglekļa tirgus darbību. Katru gadu tā iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par oglekļa tirgus darbību un citiem attiecīgajiem klimata un enerģētikas politikas pasākumiem, tostarp par izsoļu darbību, likviditāti un izsolītajiem kvotu apjomiem, un kopsavilkumu par informāciju, ko Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI) sniegusi saskaņā ar šā panta 6. punktu, un par informāciju, ko dalībvalstis sniegušas par 10.a panta 6. punktā minētajiem finansiālajiem pasākumiem. Ja nepieciešams, dalībvalstis nodrošina, ka visa attiecīgā informācija Komisijai tiek iesniegta vismaz divus mēnešus pirms ziņojuma pieņemšanas Komisijā.”;

l) pantam pievieno šādu punktu:

“6. EVTI regulāri uzrauga Eiropas oglekļa tirgus integritāti un pārredzamību, jo īpaši attiecībā uz tirgus svārstīgumu un cenu attīstību, izsoļu darbību, tirdzniecības operācijām emisijas kvotu un to atvasināto instrumentu tirgū, tostarp ārpusbiržas tirdzniecību, likviditāti un tirgotos apjomus, kā arī tirgus dalībnieku kategorijas un tirdzniecības praksi, tostarp finanšu starpnieku pozīcijas. EVTI savos novērtējumos iekļauj attiecīgos konstatējumus un vajadzības gadījumā sniedz ieteikumus Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1095/2010 32. panta 3. punktu. Lai veiktu šā punkta pirmajā teikumā minētos uzdevumus, EVTI un attiecīgās kompetentās iestādes sadarbojas un apmainās ar detalizētu informāciju par visu veidu darījumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 596/2014** 25. pantu.*

-
- * *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1095/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.).*
- ** *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 596/2014 (2014. gada 16. aprīlis) par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu (Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regula) un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/6/EK un Komisijas Direktīvas 2003/124/EK, 2003/125/EK un 2004/72/EK (OV L 173, 12.6.2014., 1. lpp.).”;*

13) direktīvas 10.a pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu groza šādi:

i) pēc otrās daļas iekļauj šādas **■** daļas:

“Ja uz iekārtu attiecas pienākums veikt energoauditu vai ieviest sertificētu energovadības sistēmu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES* 8. pantu un ja audita ziņojuma vai sertificētās energovadības sistēmas ieteikumi nav īstenoti, bezmaksas kvotu apjomu samazina par 20 %, ja vien relevanto investīciju atmaksāšanās laiks nepārsniedz **trīs** gadus **vai** šo investīciju izmaksas **nav nesamērīgas**. Bezmaksas kvotu apjomu nesamazina, ja operators pierāda, ka tas ir īstenojis citus pasākumus, kas ļāvuši panākt tādus siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazinājumus, kuri ir līdzvērtīgi tiem pasākumiem, kuri ir ieteikti attiecīgās iekārtas audita ziņojumā **vai attiecīgās iekārtas sertificētajā energovadības sistēmā.**

Komisija papildina šo direktīvu, nosakot saskaņā ar šo punktu pieņemtajos deleģētajos aktos un neskarot noteikumus, kas piemērojami saskaņā ar Direktīvu 2012/27/ES, administratīvi vienkāršus saskaņotus noteikumus šā punkta trešās daļas piemērošanai, kas nodrošina, ka nosacījumu piemērošana neapdraud vienlīdzīgus konkurences apstākļus, vides integritāti vai vienlīdzīgu attieksmi pret iekārtām visā Savienībā. Minētajos saskaņotajos noteikumos jo īpaši paredz termiņus, kritērijus īstenoto energoefektivitātes pasākumu atzīšanai, kā arī alternatīvus pasākumus siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisiju samazināšanai, izmantojot valsts īstenošanas pasākumu procedūru saskaņā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu.

Papildus šā punkta trešās daļas prasībām samazinājumu par 20 %, kas noteikts minētajā daļā, piemēro, ja līdz 2024. gada 1. maijam tādu iekārtu operatori, kuru siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju līmenis ir augstāks nekā 80 procentīles no relevanto produkta līmeņatzīmju emisijas līmeņiem, nav izstrādājuši klimatneitralitātes plānu katras minētās iekārtas darbībā, uz kurām attiecas šī direktīva. Minētajā plānā ietver 10.b panta 4. punktā norādītos elementus, un to sagatavo saskaņā ar 10.b panta 4. punktā paredzēto īstenošanas aktu. Direktīvas 10.b panta 4. punktu interpretē tā, ka tas attiecas tikai uz iekārtas līmeni. Direktīvas 10.b panta 4. punkta trešās daļas b) apakšpunktā minēto mērķu un atskaites punktu sasniegšanu verificē attiecībā uz laikposmu līdz 2025. gada 31. decembrim un pēc tam attiecībā uz katru laikposmu, kas beidzas katra piektā gada 31. decembrī, saskaņā ar 15. pantā paredzētajām verificācijas un akreditācijas procedūrām. Bezmaksas kvotas, kas pārsniedz 80 %, nesadala, ja starpposma mērķu un atskaites punktu sasniegšana nav verificēta attiecībā uz laikposmu līdz 2025. gada beigām vai attiecībā uz laikposmu no 2026. līdz 2030. gadam.

Kvotas, kas saskaņā ar šā punkta trešo un piekto daļu nav sadalītas bezmaksas kvotu samazinājuma dēļ, izmanto, lai atbrīvotu iekārtas no korekcijas saskaņā ar šā panta 5. punktu. Šādu nesadalītu kvotu gadījumā 50 % no šīm kvotām dara pieejamus inovācijas atbalstam saskaņā ar šā panta 8. punktu. Pārējos 50 % no minētajām kvotām izsola saskaņā ar 10. panta 1. punktu, un dalībvalstīm attiecīgie ieņēmumi jāizmanto, lai novērstu atlikušo oglekļa emisiju pārvirzes risku sektoros, uz kuriem attiecas Regulas (ES) 2023/...⁺ I pielikums, atbalstot pārkārtošanos un veicinot to dekarbonizāciju saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

Nekādas bezmaksas kvotas nesadala iekārtām sektoros un apakšsektoros, ciktāl tos aptver citi pasākumi, kuru mērķis ir novērst oglekļa emisiju pārvirzi, kā noteikts Regulā (ES) 2023/...⁺. Šā punkta pirmajā daļā minētos pasākumus attiecīgi pielāgo.

-
- * Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).”;

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 7/23 (2021/0214(COD)) ietvertās regulas numuru.

(ii) trešo daļu aizstāj ar šādu:

“Katrai nozarei un apakšnozarei līmeņatzīmes parasti aprēķina attiecībā uz galaproduktu, nevis izejmateriāliem, lai tādējādi attiecīgajā nozarē vai apakšnozarē visā ražošanas procesā iespējami vairāk samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas un palielinātu energoefektīvus ietaupījumus. Lai nodrošinātu papildu stimulus siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanai un energoefektivitātes uzlabošanai **un nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus iekārtām, kurās izmanto jaunas tehnoloģijas, kas daļēji samazina vai pilnībā novērš siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, un iekārtām, kurās izmanto esošās tehnoloģijas**, noteiktās Savienības mēroga *ex ante* līmeņatzīmes pārskata **attiecībā uz to piemērošanu** laikposmā no 2026. līdz 2030. gadam, ņemot vērā esošo galaproduktu līmeņatzīmju definīciju un sistēmas robežu iespējamās izmaiņas, **un par pamatprincipiem uzskata materiālu izmantošanas aprites potenciālu un to, ka līmeņatzīmēm jābūt neatkarīgām no izejvielām un ražošanas procesa veida, ja ražošanas procesiem ir tāds pats mērķis. Komisija cenšas pieņemt īstenošanas aktus, lai noteiktu pārskatītās līmeņatzīmju vērtības bezmaksas kvotu sadalei saskaņā ar 2. punkta trešo daļu, cik drīz vien iespējams un pirms laikposma no 2026. līdz 2030. gadam sākuma.**”;

b) iekļauj šādu punktu:

“1.a *Ar noteikumu, ka tiek piemērota Regula (ES) 2023/...*⁺, bezmaksas kvotas nepiešķir saistībā ar minētās regulas I pielikumā uzskaitīto preču ražošanu ■ .

Atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas, pirmajos *Regulas (ES) 2023/...*⁺ *piemērošanas* gados ■ *minētās regulas I pielikumā uzskaitīto* preču ražošanai bezmaksas kvotas sadala samazinātā apmērā. Piemēro koeficientu, ar ko samazina *minēto* preču ražošanai sadalāmās bezmaksas kvotas (OIM koeficientu). Periodā no *minētās* ■ *regulas stāšanās spēkā līdz 2025. gada beigām OIM koeficients ir vienāds ar 100 % un tam jāpiemēro minētās regulas 36. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētie noteikumi, 2026. gadā koeficients ir vienāds ar 97,5 %, 2027. gadā — 95 %, 2028. gadā — 90 %, 2029. gadā — 77,5 %, 2030. gadā — 51,5 %, 2031. gadā — 39 %, 2032. gadā — 26,5 % un 2033. gadā — 14 %. No 2034. gada OIM koeficientu nepiemēro.*

Bezmaksas kvotu samazinājumu ik gadus aprēķina kā vidējo pieprasījuma īpatsvaru pēc bezmaksas kvotām par regulas *(ES) 2023/...*⁺ I pielikumā uzskaitīto preču ražošanu salīdzinājumā ar aprēķināto kopējo pieprasījumu pēc bezmaksas kvotām visām iekārtām relevantajā periodā, kas minēts 11. panta 1. punktā. Šim aprēķinam piemēro OIM koeficientu.

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 7/23 (2021/0214(COD)) ietvertās regulas numuru.

Kvotas, kas rodas, jo tiek samazināts bez maksas sadalāmo kvotu daudzums, dara pieejamas inovācijas atbalstam saskaņā ar 8. punktu.

Līdz 2024. gada 31. decembrim Komisija savā gada ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei saskaņā ar šīs direktīvas 10. panta 5. punktu novērtē oglekļa emisiju pārvirzes risku precēm, uz kurām attiecas OIM un kuras Savienībā ražotas eksportam uz trešām valstīm, kas nepiemēro ES ETS vai līdzīgu oglekļa cenas noteikšanas mehānismu. Ziņojumā īpaši novērtē oglekļa emisiju pārvirzes risku nozarēs, uz kurām attieksies OIM, jo īpaši ūdeņraža nozīmi un paātrinātu ieviešanu, kā arī norises attiecībā uz tirdzniecības plūsmām un šajās nozarēs ražoto preču iegultajām emisijām pasaules tirgū. Ja šajā ziņojumā secina, ka pastāv oglekļa emisiju pārvirzes risks saistībā ar precēm, ko Savienībā ražo eksportam uz trešām valstīm, kuras nepiemēro ES ETS vai līdzīgu oglekļa cenas noteikšanas mehānismu, Komisija attiecīgā gadījumā iesniedz leģislatīvā akta priekšlikumu, lai novērstu oglekļa emisiju pārvirzes risku tādā veidā, kas atbilst Pasaules Tirdzniecības organizācijas noteikumiem, tostarp 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību XX pantam, un ņem vērā iekārtu dekarbonizāciju Savienībā.”;

c) panta 2. punktu groza šādi:

i) trešās daļas c) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“c) laikposmā no 2026. līdz 2030. gadam līmeņatzīmju vērtības nosaka tādā pašā veidā, kā noteikts šīs daļas a) un d) apakšpunktā, ***ņemot vērā šīs daļas e) apakšpunktu un*** balstoties uz informāciju, kas, ievērojot 11. pantu, iesniegta par 2021. un 2022. gadu, un pamatojoties uz ikgadējās samazinājuma likmes piemērošanu par katru gadu laikā starp 2008. un 2028. gadu.”;

ii) trešajai daļai pievieno ***šādus apakšpunktus:***

“d) ja ikgadējais samazinājuma rādītājs pārsniedz 2,5 % vai ir zem ***0,3 %***, līmeņatzīmju vērtības laikposmā no 2026. līdz 2030. gadam ir tās līmeņatzīmju vērtības, kas piemērojamas laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam, samazinot tās par to procentrādītāju no abiem minētajiem, kurš ir relevants, par katru gadu laikā starp 2008. un 2028. gadu ;

e) laikposmā no 2026. līdz 2030. gadam produkta līmeņatzīmes ikgadējo samazinājuma rādītāju karstajam metālam neietekmēs līmeņatzīmju definīciju un sistēmas robežu izmaiņas, kas piemērojamas, ievērojot 1. punkta astoto daļu.”;

iii) punkta ceturto daļu aizstāj ar šādu:

“Atkāpjoties attiecībā uz aromātisko savienojumu, ūdeņraža un sintēzes gāzes līmeņatzīmju vērtībām, šīs līmeņatzīmju vērtības koriģē par tādu pašu procentuālo daudzumu kā pārstrādes iekārtu līmeņatzīmes, lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus minēto produktu ražotājiem.”;

d) svīturo 3. un 4. punktu;

e) *panta 5. punktu aizstāj ar šādu:*

“5. Lai ievērotu 10. pantā noteikto izolāmo kvotu daļu, katrā gadā, kurā bezmaksas kvotu summa nerasniedz izolāmo kvotu daļas maksimālo apjomu, līdz minētajam apjomam atlikušās kvotas izmanto, lai novērstu vai ierobežotu bezmaksas kvotu samazinājumu un lai vēlākos gados tiktu ievērota izolāmo kvotu daļa. Tomēr, ja maksimālais apjoms ir sasniegts, bezmaksas kvotas attiecīgi koriģē. Jebkuras šādas korekcijas izdara vienotā kārtībā. Taču no šādas korekcijas ir atbrīvotas iekārtas, kuru siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju līmenis gadā, kurā piemēro korekciju, nepārsniedz 10 % visefektīvāko iekārtu vidējo rādītāju Savienībā kādā nozarē vai apakšnozarē attiecībā uz relevantajām līmeņatzīmēm.”;

f) panta 6. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Dalībvalstīm saskaņā ar šā punkta otro un ceturto daļu būtu jāpieņem finansiāli pasākumi par labu nozarēm vai apakšnozarēm, kurās pastāv reāls oglekļa emisiju pārvirzes risks, kam par iemeslu ir ievērojamas netiešās izmaksas, kuras faktiski rada siltumnīcefekta gāzu emisiju izmaksu iekļaušana elektroenerģijas cenā, ar noteikumu, ka šādi finansiālie pasākumi atbilst noteikumiem par valsts atbalstu un jo īpaši nerada nepamatotus konkurences kropļojumus iekšējā tirgū. Pieņemtajiem finanšu pasākumiem nebūtu jākompensē netiešās izmaksas, ko sedz ar bezmaksas kvotām atbilstīgi līmeņatzīmēm, kuras noteiktas, ievērojot šā panta 1. punktu. Ja dalībvalsts iztērē summu, kas ir lielāka par 25 % no **10. panta 3. punktā minētajiem** izsoļu ieņēmumiem tajā gadā, kurā netiešās izmaksas radušās, tā izklāsta minētās summas pārsniegšanas iemeslus.”;

g) panta 7. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“No 2021. gada kvotas, kuras, ievērojot 19., 20. un 22. punktu nav piešķirtas iekārtām, iekļauj to kvotu apjomā, kuras ir rezervētas saskaņā ar šā punkta pirmās daļas pirmo teikumu.”;

h) panta 8. punktu aizstāj ar šādu:

“8. **345** miljonus kvotu no daudzuma, ko citādi varētu sadalīt bez maksas, ievērojot šo pantu, un **80** miljonus kvotu no daudzuma, ko citādi varētu izsolīt, ievērojot 10. pantu, kā arī kvotas, kas rodas šā panta 1.a punktā minētās bezmaksas kvotu sadales samazināšanas rezultātā, dara pieejamas fondam (“Inovāciju fonds”), kura mērķis ir atbalstīt inovācijas *bezoglekļa un mazoglekļa metodēs, procesos un tehnoloģijās, kas būtiski veicina šajā direktīvā ietverto nozaru dekarbonizāciju*, un sekmēt nulles piesārņojuma *un aprītes* mērķu sasniegšanu, *tostarp tādu projektu īstenošanu, kuru mērķis ir paplašināt šādas metodes, procesus un tehnoloģijas, lai tos plaši ieviestu visā Savienībā. Šādiem projektiem ir ievērojams siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanas potenciāls, un tie veicina enerģijas un resursu ietaupījumus saskaņā ar Savienības klimata un enerģētikas mērķrādītājiem 2030. gadam.*

Komisija agrīni piešķir Inovāciju fonda kvotas, lai nodrošinātu, ka inovāciju veicināšanai, tostarp to paplašināšanai, ir pieejams pietiekams resursu apjoms.

Inovāciju atbalstam saskaņā ar pirmo daļu izmanto arī kvotas, kas nav piešķirtas gaisakuģa operatoriem to darbību izbeigšanas dēļ un kas nav vajadzīgas, lai segtu minēto operatoru nenodotās kvotas.

Turklāt šādam inovāciju atbalstam dara pieejamus 5 miljonus kvotu no 3.c panta 5. un 7. punktā minētā daudzuma saistībā ar aviācijas piešķirumiem 2026. gadam, kā minēts šā punkta pirmajā daļā.

Turklāt ar 50 miljoniem nesadalīto kvotu no tirgus stabilitātes rezerves papildina visus atlikušos ieņēmumus no 300 miljoniem kvotu, kas pieejamas laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam saskaņā ar Komisijas Lēmumu 2010/670/ES*, un tās laikus izmanto inovāciju atbalstam, kā minēts šā punkta pirmajā daļā. ■

Inovāciju fonds aptver I un III pielikumā uzskaitītos sektorus, kā arī produktus *un procesus*, ar ko aizstāj oglekļietilpīgus produktus, kuri saražoti vai izmantoti I pielikumā uzskaitītajos sektoros, *tostarp inovatīvas atjaunīgās enerģijas un enerģijas uzglabāšanas tehnoloģijas un videi nekaitīgu oglekļa uztveršanu un izmantošanu (“CCU”), kas ievērojami sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu, jo īpaši saistībā ar nenovēršamām rūpniecisko procesu emisijām*, un palīdz stimulēt tādu projektu izveidi un darbību, kuru nolūks ir nodrošināt videi nekaitīgu CO₂ uztveršanu, *transportēšanu* un ģeoloģisku uzglabāšanu (“CCS”), *jo īpaši saistībā ar nenovēršamām rūpniecisko procesu emisijām un CO₂ tiešo uztveri no atmosfēras ar drošu, ilgtspējīgu un pastāvīgu uzglabāšanu (“DACs”)* ģeogrāfiski līdzsvarotās vietās. Inovāciju fonds var atbalstīt arī radikāli inovatīvas tehnoloģijas un infrastruktūru, *tostarp mazoglekļa un bezoglekļa degvielu ražošanu*, lai dekarbonizētu jūras, aviācijas, dzelzceļa transporta un autotransporta *nozāres, ieskaitot kolektīvos transporta veidus, piemēram, sabiedrisko transportu un autobusu pārvadājumu pakalpojumus.*

Aviācijas nozarē tas arī var atbalstīt elektrifikāciju un darbības, lai mazinātu aviācijas vispārējo ietekmi uz klimatu.

Komisija īpašu uzmanību pievērš projektiem ■ Regulas (ES) 2023/...⁺ aptvertajās nozarēs, lai mazoglekļa tehnoloģiju, CCU, CCS, atjaunīgās enerģijas un enerģijas uzglabāšanas jomās atbalstītu inovācijas tādā veidā, kas sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu, lai laikposmā no 2021. līdz 2030. gadam projektiem minētajās nozarēs tiktu piešķirta ievērojama daļa no šā panta 1.a punkta ceturtajā daļā minēto kvotu finansiālās vērtības ekvivalenta. Turklāt, Komisija pirms 2027. gada var izsludināt uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, kas attiecas uz minētajā regulā aptvertajām nozarēm.

Komisija īpašu uzmanību pievērš arī projektiem, kuri veicina jūrniecības nozares dekarbonizāciju, un attiecīgā gadījumā Inovāciju fonda uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus iekļauj tēmas, kas veltītas minētajam mērķim, tostarp jūras transporta elektrifikācijai, un kuri pievēršas pilnīgai tās ietekmei uz klimatu, tostarp melnā oglekļa emisijām. Šādos uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus projektu atlases kritērijos īpaši ņem vērā arī iespējas palielināt bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un samazināt projektu radīto troksni un ūdens piesārņojumu, kā arī ieguldījumu.

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 7/23 (2021/0214(COD)) ietvertās regulas numuru.

Inovāciju fonds saskaņā ar 8.a punktu var atbalsēt projektus, izmantojot konkurējošu cenu izsoli, piemēram, CD, CCD vai fiksētas prēmijas līgumus, lai atbalsētu dekarbonizācijas tehnoloģijas, kurām oglekļa cena varētu nebūt pietiekams stimuls.

Komisija cenšas panākt sinerģiju starp Inovāciju fondu un pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, jo īpaši saistībā ar Eiropas partnerībām, un attiecīgā gadījumā cenšas rast sinerģiju starp Inovāciju fondu un citām Savienības programmām.

Uz atbalstu ir tiesīgi projekti ikvienas dalībvalsts teritorijā, tostarp maza **un vidēja mēroga** projekti, **un attiecībā uz jūrniecības darbībām projekti ar skaidru Savienības pievienoto vērtību ir tiesīgi uz atbalstu**. Atbalstītās tehnoloģijas ir inovatīvas, tādas, kuru komerciālā dzīvotspēja līdzīgā mērogā vēl nav iespējama bez atbalsta, tomēr tās ir vai nu kardināli risinājumi, vai ir pietiekami nobriedušas, lai tās varētu izmantot pirmskomercializācijas mērogā.

Komisija nodrošina, ka Inovāciju fondam paredzētās kvotas tiek izsolītas saskaņā ar šīs direktīvas 10. panta 4. punktā minētajiem principiem un kārtību. Ieņēmumi no izsolēm ir ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar **Eiropas Parlamenta un Padomes** ■ Regulas (ES, Euratom) 2018/1046** 21. panta 5. punktu. Budžeta saistības darbībām, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.

Komisija pēc pieprasījuma sniedz tehnisko palīdzību tām dalībvalstīm, kurās ir zems efektīvas līdzdalības līmenis Inovāciju fonda projektos, ar mērķi palielināt pieprasījumu iesniegušo dalībvalstu spējas atbalstīt projektu ierosinātāju centienus to attiecīgajās teritorijās iesniegt pieteikumus finansējuma saņemšanai no Inovāciju fonda, tādējādi uzlabojot efektīvu ģeogrāfisko līdzdalību Inovāciju fondā un iesniegto projektu vispārējo kvalitāti. Komisija cenšas panākt efektīvu, uz kvalitāti balstītu ģeogrāfisko pārklājumu attiecībā uz finansējumu no Inovāciju fonda visā Savienībā un šajā nolūkā nodrošina tā virzības visaptverošu pārraudzību un atbilstīgus turpmākos pasākumus.

Ja pieteikumu iesniedzēji piekrīt, pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus termiņa beigām Komisija informē dalībvalstis par pieteikumiem projektu finansēšanai attiecīgajās dalībvalstu teritorijās un sniedz dalībvalstīm detalizētu informāciju par minētajiem pieteikumiem, lai tām būtu vieglāk koordinēt projektiem paredzēto atbalstu. Turklāt Komisija pirms atbalsta piešķiršanas informē dalībvalstis par sarakstu ar iepriekš atlasītajiem projektiem.

Projektu atlase notiek, *izmantojot pārredzamu atlases procedūru, tehnoloģiski neitrālā veidā saskaņā ar Inovāciju fonda mērķiem, kā noteikts šā punkta pirmajā daļā*, un pamatojoties uz objektīviem un pārredzamiem kritērijiem, ņemot vērā to, *cik lielā mērā projekti palīdz sasniegt Savienības klimata un enerģētikas mērķus, vienlaikus sekmējot nulles piesārņojuma un aprites mērķu sasniegšanu saskaņā ar šā punkta pirmo daļu*, un attiecīgā gadījumā ņem vērā to, cik lielā mērā projekti palīdz panākt emisiju samazinājumus krietni zem 2. punktā minētajām līmeņatzīmēm. Projektiem vai nu ir plaša pielietojuma potenciāls, vai ar tiem var ievērojami samazināt attiecīgo nozaru izmaksas saistībā ar pāreju uz *klimatneitrālu* ekonomiku. *Prioritāti piešķir inovatīvām tehnoloģijām un procesiem, kas novērš daudzējādu vidisko ietekmi*. Ar CCU saistītie projekti nodrošina emisiju neto samazinājumu un CO₂ nerašanos vai pastāvīgu uzglabāšanu. Ja dotācijas piešķir, izmantojot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, tad atbalstu var sniegt līdz 60 % no relevantajām projektu izmaksām, no kā līdz 40 % nav jābūt atkarīgiem no tā, vai ir verificētas neradītās siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, ar noteikumu, ka – atkarībā no ieviestās tehnoloģijas – tiek sasniegti iepriekš noteikti atskaites punkti. Ja atbalstu piešķir konkurējošu cenu izsolē vai ja atbalstu sniedz kā tehnisko palīdzību, atbalstu var piešķirt līdz 100 % no relevantajām projektu izmaksām. *Projektu atlases kritērijos ņem vērā apvienotajos projektos piedāvāto emisiju samazināšanas potenciālu vairākās nozarēs, tostarp tuvējās teritorijās*.

Inovāciju fonda finansētajos projektos ir jānotiek zināšanu apmaiņai ar citiem attiecīgajiem projektiem, kā arī ar Savienībā strādājošiem pētniekiem, kuriem ir leģitīmas intereses. Zināšanu apmaiņas noteikumus Komisija nosaka uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus.

Uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus ir atklāti un pārredzami. Sagatavojot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, Komisija cenšas nodrošināt, ka ir pienācīgi pārstāvētas visas nozares. Komisija veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka uzaicinājumi tiek paziņoti pēc iespējas plašāk, jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz noteikumiem par Inovāciju fonda darbību, tostarp atlases procedūru un kritērijiem, un par atbalsttiesīgajiem sektoriem un tehnoloģiskām prasībām dažādiem atbalsta veidiem.

Nevienam projektam atbalsts, ko piešķir, izmantojot šajā punktā paredzēto mehānismu, nepārsniedz 15 % no kopējā šim nolūkam paredzēto kvotu apjoma. Minētās kvotas ņem vērā atbilstoši 7. punktam.

Līdz 2023. gada 31. decembrim un pēc tam katru gadu Komisija ziņo šīs direktīvas 22.a panta 1. punktā minētajai Klimata pārmaiņu komitejai par Inovāciju fonda īstenošanu, sniedzot analīzi par projektiem piešķirto finansējumu pa nozarēm un dalībvalstīm un minēto projektu paredzamo ieguldījumu klimatneitralitātes mērķa sasniegšanā Savienībā, kā noteikts Regulā (ES) 2021/1119. Komisija sniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, un minēto ziņojumu dara publiski pieejamu.

-
- * Komisijas Lēmums 2010/670/ES (2010. gada 3. novembris), ar ko nosaka kritērijus un pasākumus tādu komerciālu demonstrējumu projektu finansēšanai, kuru mērķis ir CO₂ uztveršana un ģeoloģiska uzglabāšana videi drošā veidā, kā arī inovatīvu atjaunojamās enerģijas tehnoloģiju demonstrējumu projektu finansēšanai atbilstīgi sistēmai par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecību Kopienā, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (OV L 290, 6.11.2010., 39. lpp.).
- ** *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).”;*

i) iekļauj šādus punktus:

“8.a Attiecībā uz CD un CCD, kas piešķirti pēc konkurējošu cenu mehānisma pabeigšanas, nodrošina pienācīgu budžeta saistību segumu, kas izriet no Inovāciju fondā pieejamo kvotu izsoles ieņēmumiem, un minētās budžeta saistības var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem. Konkurējoša cenu mehānisma pirmajās divās kārtās ar CD un CCD saistīto finansiālo saistību aptvērumu pilnībā nodrošina ar apropriācijām, ko iegūst no to kvotu izsoles ieņēmumiem, kuras piešķirtas Inovāciju fondam saskaņā ar 8. punktu.

Pamatojoties uz Komisijas veikto kvalitatīvo un kvantitatīvo novērtējumu par finanšu riskiem saistībā ar CD un CCD īstenošanu, kurš jāveic pēc konkurējošu cenu mehānisma pirmo divu kārtu pabeigšanas un ikreiz, kad tas ir nepieciešams pēc tam atbilstoši piesardzības principam, saskaņā ar kuru aktīvi un peļņa netiek novērtēti par augstu un saistības un zaudējumi netiek novērtēti par zemu, Komisija saskaņā ar astotajā daļā minēto pilnvarojumu var nolemt segt tikai daļu no finanšu saistībām, kas saistītas ar CD un CCD, izmantojot pirmajā daļā minētos līdzekļus, un atlikušo daļu — izmantojot citus līdzekļus. Komisija cenšas ierobežot citu seguma nodrošināšanas līdzekļu izmantošanu.

Ja novērtējuma rezultātā tiek secināts, ka ir vajadzīgi citi seguma nodrošināšanas līdzekļi, lai pilnībā izmantotu CD un CCD potenciālu, Komisija cenšas panākt citu seguma nodrošināšanas līdzekļu līdzsvarotu kombināciju. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 210. panta 1. punkta, Komisija nosaka citu seguma nodrošināšanas līdzekļu izmantošanas apjomu saskaņā ar šā punkta astotajā daļā paredzēto deleģēto aktu.

Pārējās finansiālās saistības tiek pietiekami segtas, ņemot vērā Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 X sadaļas principus, ko vajadzības gadījumā pielāgo CD un CCD īpatnībām, atkāpjoties no minētās regulas 209. panta 2. punkta d) un h) apakšpunkta, 210. panta 1. punkta, 211. panta 1., 2., 4. un 6. punkta, 212., 213. un 214. panta, 218. panta 1. punkta un 219. panta 3. un 6. punkta. Attiecīgā gadījumā citus seguma nodrošināšanas līdzekļus, uzkrājumu likmi un nepieciešamās atkāpes nosaka deleģētajā aktā, kas paredzēts šā punkta astotajā daļā.

CD un CCD paredzētu uzkrājumu nodrošināšanai Komisija izmanto ne vairāk kā 30 % no ieņēmumiem, kas gūti, izsolot kvotas, kuras Inovāciju fondam sadalītas saskaņā ar 8. punktu.

Uzkrājumu likme nav zemāka par 50 % no kopējām finanšu saistībām, kas segtas no Savienības budžeta attiecībā uz CD un CCD. Nosakot uzkrājumu likmi, Komisija papildus tām apropriācijām, kas pieejamas Inovāciju fondā, ņem vērā elementus, ar ko var samazināt finanšu riskus Savienības budžetam, piemēram, iespējama brīvprātīga atbildības dalīšana ar dalībvalstīm vai iespējams pārapirošināšanas mehānisms, ko nodrošina privātais sektors. Komisija pārskata uzkrājumu likmi vismaz reizi trijos gados no dienas, kad sāk piemērot deleģēto aktu, kurā šī likme noteikta pirmo reizi.

Lai izvairītos no spekulatīviem pieteikumiem, piekļuve konkurējošu cenu mehānismam var būt atkarīga no tā, vai pieteikuma iesniedzēji ir iemaksājuši depozītu, kas tiks atsavināts līguma neizpildes gadījumā. Šādus atsavinātus depozītus izmanto Inovāciju fonda vajadzībām kā ārējos piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 2018/1046 21. panta 5. punktu. Ja atsauces cena ir augstāka par norunas cenu ("atmaksājumiem"), jebkura iemaksa, ko saņēmējs maksā piešķirējai iestādei saskaņā ar CD vai CCD noteikumiem, tiek izmantota Inovāciju fonda vajadzībām kā ārējos piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar minētās regulas 21. panta 5. punktu.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai papildinātu šo direktīvu nolūkā paredzēt un sīki izklāstīt citus seguma līdzekļus, ja tādi ir, un attiecīgā gadījumā uzkrājumu likmi un nepieciešamās papildu atkāpes no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 X sadaļas, kā noteikts šā punkta ceturtajā daļā, turklāt arī noteikumus par konkurējošu cenu mehānisma darbību, jo īpaši attiecībā uz depozītiem un atmaksājumiem.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai grozītu šā punkta piekto daļu, palielinot minētajā daļā noteikto 30 % ierobežojumu kopumā ne vairāk kā par 20 procentpunktiem, ja tas nepieciešams, lai reaģētu uz pieprasījumu pēc CD un CCD, ņemot vērā pieredzi, kas gūta konkurējošu cenu mehānisma pirmajās kārtās, un ņemot vērā vajadzību rast pienācīgu Inovāciju fonda atbalsta līdzsvaru starp dotācijām un šādiem līgumiem.

Finansiālais atbalsts no Inovāciju fonda ir samērīgs ar šajā pantā izklāstītajiem politikas mērķiem un neizraisa iekšējā tirgus nevajadzīgus izkropļojumus. Šajā nolūkā atbalstu piešķir tikai, lai segtu papildu izmaksas vai investīciju riskus, kurus investori nespēj segt normālos tirgus apstākļos.

8.b 40 miljoni kvotu no daudzuma, ko, ievērojot šo pantu, citādi varētu sadalīt bez maksas, un 10 miljoni kvotu no daudzuma, ko, ievērojot 10. pantu, citādi varētu izsolīt, tiek darīti pieejami Sociālajam klimata fondam, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023.../...*⁺. Komisija nodrošina, ka Sociālajam klimata fondam paredzētās kvotas tiek izsolītas 2025. gadā saskaņā ar 10. panta 4. punktā noteiktajiem principiem un kārtību un deleģēto aktu, kas pieņemts saskaņā ar minēto pantu. Ieņēmumus no minētās izsoles uzskata par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 21. panta 5. punktu un izmanto, ievērojot Sociālajam klimata fondam piemērojamos noteikumus.

* *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/... (... gada ...), ar ko izveido Sociālo klimata fondu un groza Regulu (ES) 2021/1060 (OV ...).”;*

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 11/23 (2021/0206(COD)) ietvertās regulas numuru un zemspītras piezīmē ievietot minētās regulas numuru, datumu un OV publikācijas atsauci.

j) panta 19. punktu aizstāj ar šādu:

“19. Nekādas bezmaksas kvotas nepiešķir iekārtai, kas pārtraukusi darbību. Iekārtas, kurām siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisijas atļaujas termiņš ir beidzies vai atļauja ir anulēta, un iekārtas, kuru darbība vai darbības atsākšana nav tehniski iespējama, uzskata par tādām, kas pārtraukušas darbību.”;

k) pievieno šādu punktu:

“22. Ja nepieciešams koriģēt bezmaksas kvotas, kas piešķirtas, ievērojot 11. panta 2. punktu, šādas korekcijas veic, izmantojot kvotas no kvotu apjoma, kas iekļautas rezervē saskaņā ar šā panta 7. punktu, vai pieskaitot kvotas šai rezervei.”;

(14) *direktīvas 10.b panta 4. punktu papildina ar šādām daļām:*

“Dalībvalstī, kurā laikposmā no 2014. līdz 2018. gadam vidējais centralizētās siltumapgādes emisiju īpatsvars no Savienības kopējām šādām emisijām, kas dalīts ar attiecīgās dalībvalsts IKP daļu no Savienības kopējā IKP, ir lielāks nekā pieci – centralizētajai siltumapgādei laikposmam no 2026. līdz 2030. gadam tiek sadalītas papildu bezmaksas kvotas 30 % apmērā no daudzuma, kas noteikts, ievērojot 10.a pantu, ar noteikumu, ka investīciju apjoms, kas ir līdzvērtīgs minētās bezmaksas saņemtās papildu kvotas vērtībai, tiek ieguldīts, lai līdz 2030. gadam būtiski samazinātu emisijas saskaņā ar klimatneitralitātes plāniem, kas minēti šā punkta trešajā daļā, un ka minētās daļas b) apakšpunktā noteikto mērķu un atskaites punktu sasniegšana ir apstiprināta verificācijā, kas veikta saskaņā ar šā punkta ceturto daļu.

Centralizētās siltumapgādes operatori līdz 2024. gada 1. maijam izstrādā klimatneitralitātes plānu iekārtām, par kurām tie iesniedz papildu bezmaksas kvotu sadales pieteikumu saskaņā ar šā punkta otro daļu. Minētais plāns atbilst klimatneitralitātes mērķim, kas noteikts Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā, un tajā nosaka:

- a) pasākumus un investīcijas, lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti iekārtu vai uzņēmumu līmenī, izņemot oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanas vienību izmantošanu;*
- b) starpposma mērķus un atskaites punktus, lai līdz 2025. gada 31. decembrim un pēc tam līdz katra piektā gada 31. decembrim novērtētu progresu, kas panākts virzībā uz klimatneitralitātes sasniegšanu, kā noteikts šīs daļas a) apakšpunktā;*
- c) ikviena šīs daļas a) apakšpunktā minētā pasākuma un investīciju aplēsto ietekmi uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu.*

Šā punkta trešās daļas b) apakšpunktā minēto mērķu un atskaites punktu sasniegšanu verificē attiecībā uz laikposmu līdz 2025. gada 31. decembrim un pēc tam attiecībā uz katru laikposmu, kas beidzas katra piektā gada 31. decembrī, saskaņā ar 15. pantā paredzētajām verificācijas un akreditācijas procedūrām. Bezmaksas kvotas, kas pārsniedz šā punkta pirmajā daļā minēto apjomu, nesadala, ja starpposma mērķu un atskaites punktu sasniegšana nav verificēta attiecībā uz laikposmu līdz 2025. gada beigām vai attiecībā uz laikposmu no 2026. līdz 2030. gadam.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai precizētu šā punkta trešās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētās informācijas minimālo saturu un minētajā daļā un 10.a panta 1. punkta piektajā daļā minēto klimatneitralitātes plānu formātu. Komisija cenšas panākt sinerģiju ar līdzīgiem plāniem, kā paredzēts Savienības tiesību aktos. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 22.a panta 2. punktā minēto procedūru.”;

15) direktīvas 10.c panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7. Dalībvalstis nosaka, ka atbalstu saņemošajām elektroenerģijas ražošanas iekārtām un tīkla operatoriem katru gadu līdz 28. februārim ir jāziņo par atlasīto investīciju realizāciju, tostarp par līdzsvaru starp bezmaksas kvotām un radītajām investīciju izmaksām, un atbalstīto investīciju veidiem. Dalībvalstis par to iesniedz ziņojumus Komisijai, un Komisija šādus ziņojumus publisko.”;

16) *direktīvā iekļauj šādu pantu:*

“10.ca pants

Agrāks termiņš pagaidu bezmaksas kvotu sadalei, kas paredzētas enerģētikas nozares modernizācijai

Atkāpjoties no 10.c panta, attiecīgās dalībvalstis iekārtām var sadalīt vienīgi pagaidu bezmaksas kvotas saskaņā ar minēto pantu par investīcijām, kas veiktas līdz 2024. gada 31. decembrim. Jebkuras kvotas, kuras attiecīgajām dalībvalstīm saskaņā ar 10.c pantu ir pieejamas laikposmam no 2021. līdz 2030. gadam un netiek izmantotas šādām investīcijām, atbilstoši attiecīgās dalībvalsts noteiktajai proporcijai:

- a) pieskaita kopējam kvotu daudzumam, ko attiecīgā dalībvalsts izsolīs, ievērojot 10. panta 2. punktu; vai*
- b) izmanto, lai atbalsētu investīcijas 10.d pantā minētā Modernizācijas fonda satvarā saskaņā ar noteikumiem, ko piemēro ieņēmumiem no 10.d panta 4. punktā minētajām kvotām.*

Attiecīgā dalībvalsts līdz 2024. gada 15. maijam paziņo Komisijai attiecīgos kvotu apjomus, kas tiks izmantoti saskaņā ar 10. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu un kas, atkāpjoties no 10.d panta 4. punkta otrā teikuma, tiks izmantoti saskaņā ar 10.d pantu.”;

17) direktīvas 10.d pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Laikposmam no 2021. līdz 2030. gadam tiek izveidots fonds, ar kuru atbalsta investīcijas, ko ierosinājušas saņēmējas dalībvalstis, tostarp, lai finansētu neliela mēroga investīciju projektus, modernizē energosistēmas un uzlabo energoefektivitāti (“Modernizācijas fonds”). Modernizācijas fondu finansē, izsolot kvotas, kā paredzēts 10. pantā, par labu tajā noteiktajām saņēmējām dalībvalstīm.

Atbalstītās investīcijas ir saskanīgas gan ar šīs direktīvas mērķiem, gan ar mērķiem, kas izvirzīti Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumā par Eiropas zaļo kursu un Regulā (ES) 2021/1119, gan ar Parīzes nolīgumā nospraustajiem ilgtermiņa mērķiem. ***Saņēmējas dalībvalstis attiecīgā gadījumā var izmantot Modernizācijas fonda resursus, lai finansētu investīcijas, iesaistot blakus esošos Savienības pierobežas reģionus.*** No Modernizācijas fonda atbalstu nesniedz elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kurās izmanto fosilo kurināmo. ***Tomēr ieņēmumus no kvotām, uz kurām attiecas paziņojums, ievērojot šīs direktīvas 10.d panta 4. punktu, var izmantot investīcijām, kas saistītas ar gāzveida fosilo kurināmo. Turklāt šīs direktīvas 10. panta 1. punkta trešajā daļā minētos ieņēmumus no kvotām, ja darbība ir uzskatāma par vides ziņā ilgtspējīgu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852* un ja tā ir pienācīgi pamatota enerģētiskās drošības nodrošināšanas vajadzībām, var izmantot investīcijām, kas saistītas ar gāzveida fosilo kurināmo, ar noteikumu, ka enerģijas ražošanai kvotas tiek izsolītas pirms 2027. gada 31. decembra un attiecībā uz investīcijām, kas saistītas ar gāzes pakārtotu izmantošanu, kvotas tiek izsolītas pirms 2028. gada 31. decembra.***

* ***Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).”;***

b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Vismaz 80 % *no ieņēmumiem no 10. panta 1. punkta trešajā daļā minētajām kvotām un no kvotām, uz kurām attiecas paziņojums saskaņā ar 10.d panta 4. punktu, un vismaz 90 % no ieņēmumiem no 10. panta 1. punkta ceturtajā daļā minētajām kvotām* izmanto, lai atbalstītu investīcijas šādās jomās:

- a) elektroenerģijas ražošana no atjaunīgiem energoresursiem, *tostarp atjaunīgā ūdeņraža*, un šādas elektroenerģijas izmantošana;
- b) atjaunīgo energoresursu izmantošana siltumapgādē un aukstumapgādē;
- c) *kopējā energopatēriņa samazināšana ar* energoefektivitātes *uzlabošanas pasākumiem*, tostarp tādās jomās kā ražošana, transports, ēkas, lauksaimniecība un atkritumu saimniecība;
- d) enerģijas uzkrāšana un energotīklu modernizācija, tostarp *pieprasījuma pārvaldība*, centralizētās siltumapgādes cauruļvadu un elektropārvades tīklu modernizācija, starpsavienojumu skaita palielināšana starp dalībvalstīm *un bezemisiju mobilitātes infrastruktūras paplašināšana*;
- e) atbalsts mājāsaimniecībām ar zemiem ienākumiem, tostarp lauku un attālos apvidos, lai novērstu enerģētisko nabadzību un modernizētu to siltumapgādes sistēmas, un

f) taisnīga pārkārtošanās oglekļatkarīgos reģionos saņēmējās dalībvalstīs, lai dialogā ar *pilsonisko sabiedrību un* sociālajiem partneriem atbalstītu darba ņēmēju pārcelšanu citā darbā, pārkvalificēšanos un kvalifikācijas uzlabošanu, izglītošanos, darba meklēšanu un jaunuzņēmumu izveidi tādā veidā, kas atbilst atbilst *relevantajām darbībām, ko dalībvalstis iekļāvušas savos teritoriālajos taisnīgas pārkārtošanās plānos saskaņā ar attiecīgi Regulas (ES) 2021/1056 8. panta 2. punkta pirmās daļas k) apakšpunktu, un veicina minēto darbību īstenošanu.*”;

c) *panta 11. punktu aizstāj ar šādu:*

“11. Investīciju komiteja ik gadu ziņo Komisijai par pieredzi investīciju izvērtēšanā, jo īpaši attiecībā uz emisiju samazināšanu un emisiju samazināšanas izmaksām. Komisija, ņemot vērā investīciju komitejas konstatējumus, līdz 2024. gada 31. decembrim pārskata 2. punktā minētās projektu jomas un pamatu, saskaņā ar kuru investīciju komiteja sniedz savus ieteikumus.

Investīciju komiteja nodrošina gada ziņojuma publicēšanu. Komisija gada ziņojumu sniedz Eiropas Parlamentam un Padomei.”;

18) *direktīvā iekļauj šādu pantu:*

“10.f pants

Būtiska kaitējuma nenodarīšanas princips

No 2025. gada 1. janvāra saņēmējas dalībvalstis un Komisija izmanto ieņēmumus, kas gūti Inovāciju fondam paredzēto kvotu izsolēs saskaņā ar 10.a panta 8. punktu un 10. panta 1. punkta trešajā un ceturtajā daļā minēto kvotu izsolēs, ievērojot Regulas (ES) 2020/852 17. pantā noteiktos būtiska kaitējuma nenodarīšanas kritērijus, ja šos ieņēmumus izmanto saimnieciskajai darbībai, kurai saskaņā ar minētās regulas 10. panta 3. punkta b) apakšpunktu ir noteikti tehniskās pārbaudes kritēriji, lai noskaidrotu, vai saimnieciskā darbība rada būtisku kaitējumu vienam vai vairākiem attiecīgajiem vides mērķiem.”;

19) *direktīvas 11. panta 2. punktā vārdus “28. februārim” aizstāj ar vārdiem “30. jūnijam”;*

20) *direktīvas IV nodaļas virsrakstu aizstāj ar šādu:*

“NOTEIKUMI, KO PIEMĒRO AVIĀCIJAI, JŪRAS TRANSPORTAM UN STACIONĀRĀM IEKĀRTĀM”;

21) direktīvas 12. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Dalībvalstis nodrošina, ka citu dalībvalstu kompetento iestāžu piešķirtās kvotas tiek atzītas, kad tiek noteikta operatora vai gaisakuģa operatora, vai kuģošanas sabiedrības 3. punktā noteikto pienākumu izpilde.”;

b) panta 2.a punktu svīturo;

c) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Dalībvalstis, administrējošās dalībvalstis un kuģošanas sabiedrību administrējošās iestādes nodrošina, ka līdz katra gada 30. *septembrim*:

a) katras iekārtas operators nodod kvotas tādā daudzumā, kas vienāds ar attiecīgās iekārtas kopējām emisijām iepriekšējā kalendārajā gadā, kuras verificētas saskaņā ar 15. pantu;

b) katrs gaisakuģu operators nodod kvotas tādā daudzumā, kas vienāds ar tā kopējām emisijām iepriekšējā kalendārajā gadā, kuras verificētas saskaņā ar 15. pantu;

- c) katra kuģošanas sabiedrība nodod kvotas tādā daudzumā, kas vienāds ar tās kopējām emisijām iepriekšējā kalendārajā gadā, kuras verificētas saskaņā ar 3.ge pantu.

Dalībvalstis, administrējošās dalībvalstis un kuģošanas sabiedrību administrējošās iestādes nodrošina, ka saskaņā ar pirmo daļu nodotās kvotas pēc tam tiek anulētas.”;

- d) *aiz 3. punkta iekļauj šādus punktus:*

“3.-e Atkāpjoties no 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta, kuģošanas sabiedrības var nodot par 5 % mazāk kvotu nekā to verificētās emisijas, kas līdz 2030. gada 31. decembrim radušās no ledus klases kuģiem, ar noteikumu, ka šādiem kuģiem ir IA vai IA Super ledus klase vai līdzvērtīga ledus klase, kas noteikta, pamatojoties uz HELCOM Ieteikumu 25/7.

Ja tiek nodots kvotu skaits, kas ir mazāks nekā verificētās emisijas, tad pēc tam, kad ir noskaidrota starpība starp verificētajām emisijām un nodotajām kvotām katrā no šiem gadiem, minētajai starpībai atbilstošo kvotu apjomu nevis izsola saskaņā ar 10. pantu, bet anulē.

3.-d Atkāpjoties no šā panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta un 16. panta, Komisija pēc dalībvalsts pieprasījuma ar īstenošanas aktu paredz, ka dalībvalstis uzskata, ka minētajos noteikumos izklāstītās prasības ir izpildītas, un ka tās neveic nekādas darbības pret kuģošanas sabiedrībām attiecībā uz emisijām, kas līdz 2030. gada 31. decembrim rodas pasažieru kuģu, kas nav kruīza pasažieru kuģi, un Ro-Ro pasažieru kuģu reisos starp minētās pieprasītājas dalībvalsts jurisdikcijā esošas salas ostu, kurai nav autoceļu vai dzelzceļa savienojuma ar kontinentālo daļu, un kuru apdzīvo mazāk nekā 200 000 pastāvīgo iedzīvotāju saskaņā ar jaunākajiem pieejamiem datiem 2022. gadā, un ostu, kas ir tās pašas dalībvalsts jurisdikcijā, kā arī no tādām darbībām ostā, ko šādi kuģi veic saistībā ar šādiem reisiem.

Komisija publicē pirmajā daļā minēto salu un attiecīgo ostu sarakstu un regulāri atjaunina minēto sarakstu.

3.-c Atkāpjoties no šā panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta un 16. panta, Komisija pēc divu dalībvalstu, no kurām vienai nav sauszemes robežas ar citu dalībvalsti, bet otra dalībvalsts ir ģeogrāfiski vistuvākā dalībvalsts dalībvalstij, kurai nav tādas sauszemes robežas, kopīga pieprasījuma ar īstenošanas aktu paredz, ka dalībvalstis uzskata, ka minētajos noteikumos izklāstītās prasības ir izpildītas, un ka tās neveic nekādas darbības pret kuģošanas sabiedrībām attiecībā uz emisijām, kas līdz 2030. gada 31. decembrim rodas pasažieru kuģu vai Ro-Ro pasažieru kuģu reisos, kurus tie veic saskaņā ar starptautisku publisku pakalpojumu līgumu vai starptautiskām sabiedrisko pakalpojumu saistībām, kas norādītas kopīgajā pieprasījumā, un kuri savieno abas dalībvalstis, kā arī no tādām darbībām ostā, ko šādi kuģi veic saistībā ar šādiem reisiem.

3.-b Pienākums nodot kvotas nerodas attiecībā uz emisijām, kas līdz 2030. gada 31. decembrim radušās gan reisos starp ostu, kas atrodas dalībvalsts tālākajā reģionā, un ostu, kas atrodas tajā pašā dalībvalstī, tostarp reisi starp ostām tālākajos reģionos un reisos starp ostām tās pašas dalībvalsts tālakajos reģionos, gan arī no tādām minēto kuģu darbībām ostā, ko šādi kuģi veic saistībā ar šādiem reisiem.’’;

e) panta 3.-a punktu aizstāj ar šādu:

“3.-a Vajadzības gadījumā un kamēr tas ir nepieciešams, lai aizsargātu ES ETS vidisko integritāti, ES ETS ietilpstošajiem operatoriem, gaisakuģu operatoriem un kuģošanas sabiedrībām ir aizliegts izmantot kvotas, ko piešķir dalībvalsts, attiecībā uz kuru pastāv tādas saistības operatoriem, gaisakuģu operatoriem un kuģošanas sabiedrībām, kas ir zaudējušas spēku. Deleģētie akti, kas minēti 19. panta 3. punktā, ietver pasākumus, kuri nepieciešami šajā punktā minētajos gadījumos.”;

f) pantā iekļauj šādu punktu:

“3.b Pienākums nodot kvotas nerodas attiecībā uz tādām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām, kuras uzskata par uztvertām un izmantotām tādā veidā, ka tās ir pastāvīgi ķīmiski saistītas produktā un normālas lietošanas gaitā, ***tostarp visu parasto darbību veikšanas gaitā pēc produkta aprites cikla beigām, nenonāk atmosfērā.***

Komisija pieņem ***deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai papildinātu šo direktīvu***, paredzot prasības, ar kādām siltumnīcas efektu izraisošās gāzes ir uzskatāmas par pastāvīgi ķīmiski saistītām, kā minēts šā punkta pirmajā daļā.”;

g) *panta 4. punktu aizstāj ar šādu:*

“4. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu kvotu anulēšanu jebkurā brīdī, kad to pieprasa persona, kas ir to turētāja. Gadījumā, ja dalībvalsts teritorijā papildu valsts pasākumu dēļ tiek slēgta elektroenerģijas ražošanas jauda, dalībvalstis var un tiek stingri mudinātas anulēt kvotas no kopējā izolāmo kvotu daudzuma, kā minēts 10. panta 2. punktā, līdz daudzumam, kas atbilst attiecīgās iekārtas vidējām verificētajām emisijām piecu gadu laikposmā pirms slēgšanas. Attiecīgā dalībvalsts par šādu anulēšanas nodomu vai par neanulēšanas iemesliem informē Komisiju saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, ievērojot 10. panta 4. punktu.”;

22) direktīvas 14. panta 1. punkta pirmo daļu **■ aizstāj ar šādu:**

“Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz detalizētu kārtību, ar kuru nodrošina monitoringu un ziņojumu sniegšanu saistībā ar emisijām un attiecīgā gadījumā ar darbības datiem no šīs direktīvas I pielikumā uzskaitītajām darbībām, un ar CO₂ nesaistītu aviācijas emisiju ietekmi uz maršrutiem, attiecībā uz kuriem ir ziņots par emisijām saskaņā ar šo direktīvu, un tā pamatojas uz šīs direktīvas IV pielikumā izklāstītajiem monitoringa un ziņošanas principiem un šā panta 2. un 5. punktā noteiktajām prasībām. Minētajos īstenošanas aktos arī precizē katras siltumnīcas efektu izraisošās gāzes globālās sasilšanas potenciālu un ņem vērā jaunākās zinātnes atziņas par to aviācijas emisiju ietekmi, kas nav CO₂ emisijas, nosakot prasības par emisiju monitoringu un ziņošanu un to ietekmi, tostarp ar CO₂ nesaistītu aviācijas emisiju ietekmi. Minētie īstenošanas akti nosaka, ka, lai biomasu varētu uzskatīt par nulles faktora biomasu, ir jāpiemēro Direktīvā (ES) 2018/2001 noteiktie ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritēriji biomasas izmantošanai, ietverot visas nepieciešamās korekcijas attiecīgo kritēriju piemērošanai saskaņā ar šo direktīvu. Tajos norāda, kā uzskaitāma tādu emisiju uzglabāšana, kas rodas, sajaucot emisijas no nulles faktora avotiem un emisijas no avotiem, kuri nav nulles faktora avoti. Tāpat tajos norāda, kā uzskaitīt emisijas, kas rodas no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgām degvielām un reciklēta oglekļa degvielām, tā nodrošinot, ka šādas emisijas tiek uzskaitītas, bet netiek pieļauta dubulta uzskaitē.”;

23) direktīvas 16. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek publicēti to operatoru, gaisakuģu operatoru un kuģošanas sabiedrību nosaukumi, kuri pārkāpj šīs direktīvas prasības par kvotu nodošanu pietiekamā daudzumā.”;

b) panta 3. punktā vārdus “30. aprīlim” aizstāj ar vārdiem “30. septembrim”;

c) pantā iekļauj šādu punktu:

“3.a Šā panta 3. punktā norādītās sodanaudas piemēro arī kuģošanas sabiedrībām.”;

d) pantā iekļauj šādu punktu:

“11.a Ja kuģošanas sabiedrība divos vai vairākos secīgos ziņošanas periodos nav izpildījusi pienākumus nodot kvotas un ar citiem izpildes pasākumiem nav izdevies panākt atbilstību, ienākšanas ostas dalībvalsts kompetentā iestāde, devusi attiecīgajai kuģošanas sabiedrībai iespēju iesniegt paskaidrojumus, var izdot izraidīšanas rīkojumu, par ko paziņo Komisijai, Eiropas Jūras drošības aģentūrai (*EMSA*), pārējām dalībvalstīm un attiecīgajai karoga valstij. Ja ir izdots šāds izraidīšanas rīkojums, ikviena dalībvalsts, izņemot to dalībvalsti, ar kuras karogu kuģis kuģo, liedz attiecīgās kuģošanas sabiedrības atbildībā esošajiem kuģiem ienākt jebkurā savā ostā, līdz kuģošanas sabiedrība ir izpildījusi kvotu nodošanas pienākumus saskaņā ar 12. pantu. Ja kuģis kuģo ar kādas dalībvalsts karogu ***un ienāk vai atrodas kādā no tās ostām***, attiecīgā dalībvalsts, devusi attiecīgajai kuģošanas sabiedrībai iespēju iesniegt paskaidrojumus, ***aiztur*** kuģi ***līdz brīdim, kad kuģošanas sabiedrība ir izpildījusi savus kvotu nodošanas pienākumus***.

Ja konstatē, ka kuģošanas sabiedrības kuģis, kā minēts pirmajā daļā, atrodas vienā no tās dalībvalsts ostām, ar kuras karogu kuģis kuģo, attiecīgā dalībvalsts, devusi attiecīgajai kuģošanas sabiedrībai iespēju iesniegt paskaidrojumus, var izdot karoga valsts aizturēšanas rīkojumu līdz brīdim, kad kuģošanas sabiedrība ir izpildījusi savus kvotu nodošanas pienākumus. Attiecīgā dalībvalsts par to informē Komisiju, EMSA un pārējās dalībvalstis. Pēc šādas karoga valsts aizturēšanas rīkojuma izdošanas katra dalībvalsts veic tādus pašus pasākumus kādi ir jāveic pēc izraidīšanas rīkojuma izdošanas saskaņā ar šā punkta pirmās daļas otro teikumu.

Šis punkts neskar starptautiskos jūrniecības noteikumus, ko piemēro briesmās esošu kuģu gadījumā.”;

24) direktīvas 18.b pantu aizstāj ar šādu:

“18.b pants

Komisijas, EMSA un citu relevantu organizāciju sniegtā palīdzība

1. Lai Komisija, **administrējošā dalībvalsts** un kuģošanas sabiedrību administrējošās iestādes varētu izpildīt savus pienākumus saskaņā ar 3.c panta 4. punktu un 3.g, 3.gd, 3.ge, 3.gf, 3.gg un 18.a pantu, tās var lūgt EMSA vai citas relevantas organizācijas palīdzību un šajā nolūkā noslēgt attiecīgas vienošanās ar šīm organizācijām.
2. **Komisija ar EMSA palīdzību cenšas izstrādāt piemērotus rīkus un norādījumus, ar kuriem atvieglot un koordinēt verifikācijas un izpildes darbības, kas saistītas ar šīs direktīvas piemērošanu jūras transportam. Ciktāl praktiski iespējams, dalībvalstīm un verificētājiem dara pieejamus šādus norādījumus un rīkus, lai veiktu informācijas apmaiņu un labāk nodrošinātu valsts pasākumus šīs direktīvas transponēšanai izpildi.”;**

25) *direktīvas 23. pantu groza šādi:*

a) *panta 2. un 3. punktu aizstāj ar šādiem:*

- “2. Pilnvaras pieņemt 3.c panta 6. punktā, 3.d panta 3. punktā, 10. panta 4. punktā, 10.a panta 1., 8. un 8.a punktā, 10.b panta 5. punktā, 12. panta 3.b punktā, 19. panta 3. punktā, 22. pantā, 24. panta 3. punktā, 24.a panta 1. punktā, 25.a panta 1. punktā, 28.c pantā un 30.j panta 1. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no 2018. gada 8. aprīļa.*
- 3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3.c panta 6. punktā, 3.d panta 3. punktā, 10. panta 4. punktā, 10.a panta 1., 8. un 8.a punktā, 10.b panta 5. punktā, 12. panta 3.b punktā, 19. panta 3. punktā, 22. pantā, 24. panta 3. punktā, 24.a panta 1. punktā, 25.a panta 1. punktā, 28.c pantā un 30.j panta 1. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.”;*

b) *panta 6. punktu aizstāj ar šādu:*

“6. Deleģētais akts, kas pieņemts, ievērojot 3.c panta 6. punktu, 3.d panta 3. punktu, 10. panta 4. punktu, 10.a panta 1., 8. vai 8.a punktu, 10.b panta 5. punktu, 19. panta 3. punktu, 24. panta 3. punktu, 24.a panta 1. punktu, 25.a panta 1. punktu, 28.c pantu vai 30.j panta 1. punktu, stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.”;

26) *direktīvas 29. pantu aizstāj ar šādu:*

“29. pants

Ziņojums oglekļa tirgus labākas darbības nodrošināšanai

Ja 10. panta 5. un 6. punktā minētajos regulārajos ziņojumos par oglekļa tirgu ir pierādījumi, ka oglekļa tirgus nedarbojas pienācīgi, Komisija triju mēnešu laikā iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Ziņojumam vajadzības gadījumā var pievienot leģislatīvo aktu priekšlikumus, kuru mērķis ir palielināt oglekļa tirgus, tostarp saistīto atvasināto instrumentu tirgu, pārredzamību un integritāti un pievērsties korektīviem pasākumiem, lai uzlabotu tā darbību, kā arī veicinātu tirgus ļaunprātīgas izmantošanas darbību novēršanu un atklāšanu.”;

27) *direktīvas 29.a pantu aizstāj ar šādu:*

“29.a pants

Pasākumi pārmērīgu cenu svārstību gadījumā

1. Ja sešu iepriekšējo kalendāro mēnešu vidējā kvotu cena ir vairāk nekā 2,4 reizes augstāka par divu iepriekšējo gadu atsaucē perioda vidējo kvotu cenu, saskaņā ar Lēmuma (ES) 2015/1814 1. panta 7. punktu no tirgus stabilitātes rezerves atbrīvo 75 miljonus kvotu.

Šā punkta pirmajā daļā minētā kvotu cena attiecībā uz kvotām, uz kurām attiecas II un III nodaļa, ir to izsoļu cena, kas veiktas saskaņā ar deleģēto aktu, kurš pieņemts, ievērojot 10. panta 4. punktu.

Pirmajā daļā minētais divu iepriekšējo gadu atsaucē periods ir divu gadu periods, kas beidzas pirms minētajā daļā norādītā sešu kalendāro mēnešu perioda pirmā mēneša.

Ja šā punkta pirmās daļas nosacījums ir izpildīts un 2. punkts nav piemērojams, Komisija publicē attiecīgu paziņojumu Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, norādot datumu, kurā nosacījums tika izpildīts.

Sešu iepriekšējo kalendāro mēnešu vidējo kvotu cenu un divu iepriekšējo gadu atsauces perioda vidējo kvotu cenu Komisija publicē katra mēneša pirmo triju darbdienu laikā. Ja šā punkta pirmajā daļā minētais nosacījums nav izpildīts, Komisija publicē arī cenas līmeni, kas vidējai kvotu cenai būtu jāsasniedz nākamajā mēnesī, lai izpildītu minētajā daļā norādīto nosacījumu.

2. *Ja nosacījums kvotu atbrīvošanai no tirgus stabilitātes rezerves, ievērojot 1. punktu, ir izpildīts, minētajā punktā minēto nosacījumu neuzskata par atkārtoti izpildītu līdz brīdim, kad pēc iepriekšējās atbrīvošanas beigām ir pagājuši vismaz divpadsmit mēneši.*
3. *Sīki izstrādātus noteikumus par šā panta 1. un 2. daļā minēto pasākumu piemērošanas kārtību nosaka 10. panta 4. punktā minētajos deleģētajos aktos.”;*

28) *direktīvas 30. pantu groza šādi:*

a) *panta 1. punktu aizstāj ar šādu:*

“1. Šo direktīvu pastāvīgi pārskata, ņemot vērā gan starptautiskās norises un centienus, ko veic, lai sasniegtu Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķus, gan visas attiecīgās saistības, kas izriet no Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences.”;

b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Šīs direktīvas 10.a un 10.b pantā minētos pasākumus dažu tādu energoietilpīgu nozaru atbalstam, ko var skart oglekļa emisiju pārvirze, arī pastāvīgi pārskata, ņemot vērā klimata politikas pasākumus citās lielajās ekonomikās. Šajā sakarā Komisija arī apsver, vai būtu vēl vairāk jāsaskaņo pasākumi saistībā ar netiešo izmaksu kompensēšanu. OIM sektoriem piemērojamos pasākumus pārskata, ņemot vērā Regulas **(ES) 2023/...**⁺ piemērošanu.”; **Līdz 2028. gada 1. janvārim un pēc tam reizi divos gados, Komisija saskaņā ar minētās regulas 30. panta 6. punktu sniedz ziņojumus Eiropas Parlamentam un Padomei, kuros novērtē OIM ietekmi uz oglekļa emisiju pārvirzes risku, tostarp attiecībā uz eksportu. Ziņojumā novērtē nepieciešamību veikt papildu pasākumus, tostarp leģislatīvus pasākumus, lai risinātu oglekļa emisiju pārvirzes riskus. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu.**”;

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 7/23 (2021/0214(COD)) ietvertās regulas numuru.

c) *panta 3. punktu aizstāj ar šādu:*

“3. Komisija ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei saistībā ar katru globālo izsvēršanu, par ko panākta vienošanās Parīzes nolīgumā, jo īpaši attiecībā uz nepieciešamību pēc papildu Savienības rīcībpolitikām un pasākumiem, ņemot vērā to, ka Savienībai un tās dalībvalstīm ir jāpanāk siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazinājumi, tostarp arī attiecībā uz šīs direktīvas 9. pantā minēto lineāro koeficientu. Vajadzības gadījumā Komisija var iesniegt leģislatīvo aktu priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, lai grozītu šo direktīvu, jo īpaši, lai nodrošinātu atbilstību Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā noteiktajam klimatneitralitātes mērķim un minētās regulas 4. pantā noteiktajiem Savienības klimata mērķrādītājiem. Šajā nolūkā Komisija, sagatavojot leģislatīvo aktu priekšlikumus, cita starpā ņem vērā prognozēto indikatīvo Savienības siltumnīcas efektu izraisošo gāzu budžetu laikposmam no 2030. līdz 2050. gadam, kā norādīts minētās regulas 4. panta 4. punktā.”;

d) *pantam pievieno šādus punktus:*

“5. Līdz 2026. gada 31. jūlijam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par turpmāk minētajiem jautājumiem, vajadzības gadījumā tam pievienojot legīslatīvā akta priekšlikumu un ietekmes novērtējumu:

- a) veids, kā varētu uzskaitīt siltumnīcas efektu izraisīto gāzu radītās negatīvās emisijas, kas ir piesaistītas no atmosfēras un droši un pastāvīgi uzglabātas, un kā minētās negatīvās emisijas attiecīgā gadījumā varētu iekļaut emisijas kvotu tirdzniecībā, ietverot šāda aptvēruma skaidru darbības jomu, stingrus kritērijus un aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka šādi piesaistījumi nekompensē nepieciešamos emisiju samazinājumus saskaņā ar Regulā (ES) 2021/1119 noteiktajiem Savienības klimata mērķrādītājiem;*
- b) iespējamība no 2031. gada pazemināt 20 MW kopējās nominālās ievadītās siltumjaudas robežvērtības šīs direktīvas I pielikumā minētajām darbībām;*

- c) tas, vai tiek efektīvi uzskaitītas visas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, uz kurām attiecas šī direktīva, un vai efektīvi tiek novērsta dubulta uzskaitē; tā jo īpaši novērtē to siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju uzskaiti, kuras uzskata par uztvertām un izmantotām produktā tādā veidā, kas nav minēts 12. panta 3.b punktā.*
- 6. Pārskatot šo direktīvu saskaņā ar šā panta 1., 2. un 3. punktu, Komisija analizē, kā var izveidot saiknes starp ES ETS un citiem oglekļa tirgiem, nekavējot Regulā (ES) 2021/1119 noteiktā klimatneitralitātes mērķa un Savienības klimata mērķrādītāju sasniegšanu.**

7. *Līdz 2026. gada 31. jūlijam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā tā novērtē iespējamību iekļaut sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtas ES ETS, tostarp paredzot to iekļaušanu no 2028. gada un novērtējot, vai dalībvalstij būs vajadzīga iespēja nepiedalīties līdz 2030. gada 31. decembrim. Šajā sakarā Komisija ņem vērā, ka svarīgi ir visi sektori, kas veicina emisiju samazināšanu, un iespējamo novirzīšanu uz atkritumu likvidēšanu, apglabājot tos poligonos Savienībā, un atkritumu eksportu uz trešām valstīm. Turklāt Komisija ņem vērā attiecīgos kritērijus, piemēram, ietekmi uz iekšējo tirgu, iespējamās konkurences izkropļojumus, vidisko integritāti, saskaņotību ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK* mērķiem un noturību un precizitāti attiecībā uz emisiju monitoringu un aprēķināšanu. Attiecīgā gadījumā un neskarot minētās direktīvas 4. panta noteikumus, Komisija minētajam ziņojumam pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu, lai piemērotu šīs nodaļas noteikumus siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisijas atļaujām un papildu kvotu sadalei un piešķiršanai sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtām un lai nepieļautu iespējamu atkritumu novirzīšanu.*

Pirmajā daļā minētajā ziņojumā Komisija arī novērtē iespēju iekļaut ES ETS citus atkritumu apsaimniekošanas procesus, jo īpaši atkritumu poligonus, kas Savienībā rada metāna un slāpekļa oksīda emisijas. Attiecīgā gadījumā Komisija minētajam ziņojumam var pievienot arī leģislatīvā akta priekšlikumu, lai šādus citus atkritumu apsaimniekošanas procesus iekļautu ES ETS.

* *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).”;*

29) aiz 30. panta iekļauj šādu nodaļu:

“IVa NODAĻA

EMISIJAS KVOTU TIRDZNIECĪBAS SISTĒMA ĒKU, AUTOTRANSPORTA *UN PĀPILDU SEKTOROS*

30 a. pants

Darbības joma

Šīs nodaļas noteikumus piemēro emisijām, siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisijas atļaujām, kvotu piešķiršanai un nodošanai, monitoringam, ziņošanai un verifikācijai attiecībā uz III pielikumā uzskaitītajām darbībām. Šo nodaļu nepiemēro emisijām, ko jau aptver II un III nodaļa.

30.b pants

Siltumnīcas efektu izraisošās *gāzes* emisiju atļaujas

1. Dalībvalstis nodrošina, ka no 2025. gada 1. janvāra neviens regulētais subjekts neveic III pielikumā minētu darbību, ja nav saņēmis atļauju, ko kompetentā iestāde izdevusi saskaņā ar 2. un 3. punktu.
2. Pieteikumā, ko regulētais subjekts saskaņā ar 1. punktu iesniedz kompetentajai iestādei, lai saņemtu siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauju saskaņā ar šo nodaļu, ir vismaz šāda informācija:
 - a) regulētais subjekts;
 - b) to degvielu veids, ko tas nodod patēriņam un kas tiek izmantotas sadedzināšanai III pielikumā minētajos sektoros, un paņēmieni, ar kuriem tas šīs degvielas nodod patēriņam;
 - c) kāds ir to degvielu tiešais(-ie) lietojums(-i), kuras nodotas patēriņam III pielikumā minētajā darbībā;
 - d) plānotie pasākumi, kā tiks veikts emisiju monitorings un ziņots par tām saskaņā ar 14. un 30.f pantā minētajiem īstenošanas aktiem;
 - e) šā punkta a) līdz d) apakšpunktā minētās informācijas netehniskais kopsavilkums.

3. Kompetentā iestāde izdod siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauju, ar ko 1. punktā minētajam regulētajam subjektam atļauj veikt III pielikumā minēto darbību, ja tā ir pārliecinājusies, ka subjekts ir spējīgs monitorēt saskaņā ar III pielikumu patēriņam nodoto degvielu daudzumiem atbilstošās emisijas un ziņot par tām.
4. Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļaujās ir vismaz šāda informācija:
- a) regulētā subjekta nosaukums un adrese;
 - b) apraksts, ar kādiem paņēmieniem regulētais subjekts degvielas nodod patēriņam šīs nodaļas aptvertajos sektoros;
 - c) saraksts ar degvielām, kuras regulētais subjekts nodod patēriņam šīs nodaļas aptvertajos sektoros;
 - d) monitoringa plāns, kas atbilst prasībām, kuras noteiktas ar 14. pantā minētajiem īstenošanas aktiem;
 - e) ziņošanas prasības, kuras noteiktas ar 14. pantā minētajiem īstenošanas aktiem;
 - f) saistības četru mēnešu laikā pēc gada beigām nodot saskaņā ar šo nodaļu piešķirtās kvotas, kas līdzvērtīgas kopējām emisijām attiecīgajā kalendārajā gadā, kuras verificētas saskaņā ar 15. pantu, **30.e panta 2. punktā noteiktajā termiņā.**

5. Dalībvalstis var atļaut regulētajiem subjektiem monitoringa plānus atjaunināt, nemainot atļauju. Regulētie subjekti visus atjauninātos monitoringa plānus iesniedz apstiprināšanai kompetentajā iestādē.
6. Regulētais subjekts informē kompetento iestādi par visām plānotajām izmaiņām, kas skar tā darbības veidu vai patēriņam nodotās degvielas, kuru dēļ var būt nepieciešams atjaunināt siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauju. Vajadzības gadījumā kompetentā iestāde atļauju atjaunina saskaņā ar 14. pantā minētajiem īstenošanas aktiem. Ja mainās šīs nodaļas aptvertā regulētā subjekta identitāte, kompetentā iestāde atļauju atjaunina, iekļaujot tajā jaunā regulētā subjekta vārdu vai nosaukumu un adresi.

30.c pants

Savienības kvotu kopapjoms

1. To Savienības kvotu kopapjoms, kuras saskaņā ar šo nodaļu tiek sadalītas katru gadu no **2027.** gada, sākot no 2024. gada lineāri samazinās. 2024. gada vērtību definē kā šīs nodaļas aptvertajiem sektoriem noteiktās 2024. gada emisiju robežvērtības, kas aprēķinātas, par pamatu ņemot atsauces emisijas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/842* 4. panta 2. punktu, un kam piemēro lineārā samazinājuma trajektoriju, kura noteikta minētās regulas darbības jomā ietilpstošajām emisijām. Pēc 2024. gada daudzumu ik gadus samazina, piemērojot lineāro samazinājuma koeficientu **5,10** %. Savienības kvotu kopapjomu **2027.** gadam Komisija publicē līdz **2025.** gada 1. janvārim.

2. To Savienības kvotu kopapjoms, kuras saskaņā ar šo nodaļu tiek piešķirtas katru gadu no 2028. gada, sākot no 2025. gada lineāri samazinās, pamatojoties uz vidējām emisijām 2024.–2026. gadā, par kurām ziņots saskaņā ar šo nodaļu. Kvotu daudzumu samazina, piemērojot lineāru samazinājuma koeficientu **5,38 %**, izņemot gadījumus, kad piemērojami IIIa pielikuma 1. punktā izklāstītie nosacījumi — tādā gadījumā daudzumu samazina, piemērojot lineāru samazinājuma koeficientu, kas koriģēts saskaņā ar IIIa pielikuma 2. punkta noteikumiem. Savienības kvotu kopapjomu 2028. gadam un, ja nepieciešams, koriģēto lineāro samazinājuma koeficientu Komisija publicē līdz 2027. gada 30. jūnijam.

3. ***Saskaņā ar šo nodaļu sadalīto Savienības kvotu kopapjomu koriģē par katru gadu, sākot ar 2028. gadu, lai kompensētu nodoto kvotu daudzumu gadījumos, kad nav bijis iespējams izvairīties no emisiju dubultas uzskaites vai ja ir nodotas kvotas par emisijām, uz kurām neattiecas šī nodaļa, kā minēts 30.f panta 5. punktā. Korekcija atbilst to kvotu kopējam daudzumam, uz kurām attiecas šī nodaļa un kuras tika kompensētas attiecīgajā pārskata gadā saskaņā ar 30.f panta 5. punkta otrajā daļā minētajiem īstenošanas aktiem.***

4. *Dalībvalsts, kas, ievērojot 30.j pantu vienpusēji paplašina III pielikumā minēto darbību, attiecinot to arī uz sektoriem, kas nav uzskaitīti minētajā pielikumā, nodrošina, ka attiecīgie regulētie subjekti līdz attiecīgā gada 30. aprīlim iesniedz relevantajai kompetentajai iestādei pienācīgi pamatotu ziņojumu saskaņā ar 30.f pantu. Ja iesniegtie dati ir pienācīgi pamatoti, kompetentā iestāde līdz attiecīgā gada 30. jūnijam par to paziņo Komisijai. Saskaņā ar šā panta 1. punktu sadalāmo kvotu daudzumu koriģē, ņemot vērā regulēto subjektu iesniegtos ziņojumus, kuri ir pienācīgi pamatoti.*

30.d pants

Kvotu izsolīšana par III pielikumā minēto darbību

1. No **2027.** gada šīs nodaļas aptvertās kvotas izsola, ja vien tās nav ieskaitītas tirgus stabilitātes rezervē, kas izveidota ar Lēmumu (ES) 2015/1814. Šīs nodaļas aptvertās kvotas izsola atsevišķi no šīs direktīvas II **■** un III nodaļas aptvertajām kvotām.
2. Šīs nodaļas aptverto kvotu izsolīšana sākas **2027.** gadā, un izsolīti tiek 130 % no tā **2027.** gadā izsolāmo kvotu apjoma, kura pamatā ir attiecīgajam gadam paredzētais Savienības kvotu kopapjoms un attiecīgās izsolāmo kvotu daļas un apjomi saskaņā ar **šā panta 3.–6. punktu**. Papildu 30 % izsolāmos apjomus izmanto tikai kvotu nodošanai saskaņā ar 30.e panta 2. punktu un **var izsolīt līdz 2028. gada 31. maijam**. **Papildu 30 % apjomus** atskaita no **2029. līdz 2031.** gadā izsolāmo kvotu apjomiem. Šajā punktā paredzētos izsoļu nosacījumus nosaka saskaņā ar šā panta 7. punktu un 10. panta 4. punktu.

2027. gadā 600 miljonus šīs nodaļas aptverto kvotu izveido kā turējumus tirgus stabilitātes rezervē saskaņā ar Lēmuma (ES) 2015/1814 1.a panta 3. punktu.

3. 150 miljonus saskaņā ar šo nodaļu sadalīto kvotu izsola, un visus ieņēmumus no minētajām izsolēm *līdz 2032. gadam* dara pieejamus *Sociālajam klimata* fondam, kas izveidots saskaņā ar *Regulu (ES) 2023/...*⁺.
4. *No atlikušā kvotu apjoma un lai kopā ar ieņēmumiem no šā panta 3. punktā un 10.a panta 8.a punktā minētajām kvotām iegūtu līdz 65 000 000 000 EUR, Komisija nodrošina, ka tiek izsolīts šajā nodaļā aptvertu kvotu papildu apjoms, un ienākumus no minētajām izsolēm līdz 2032. gadam dara pieejamu Sociālajam klimata fondam, kas izveidots ar Regulu (ES) 2023/...*⁺.

Komisija nodrošina, ka šā panta 3. punktā un šajā punktā minētās Sociālajam klimata fondam paredzētās kvotas tiek izsolītas saskaņā ar 10. panta 4. punktā minētajiem principiem un kārtību un deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, ievērojot minēto pantu.

Ieņēmumi no šā panta 3. punktā un šajā punktā minēto kvotu izsoles ir ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 21. panta 5. punktu, un tos izmanto saskaņā ar noteikumiem, kas piemērojami Sociālajam klimata fondam.

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 11/23 (2021/0206(COD)) ietvertās regulas numuru.

Ikgadējā summa, kas piešķirta Sociālajam klimata fondam saskaņā ar 10.a panta 8.b punktu, šā panta 3. punktu un šo punktu, nepārsniedz:

- a) 2026. gadā — 4 000 000 000 EUR;*
- b) 2027. gadā — 10 900 000 000 EUR;*
- c) 2028. gadā — 10 500 000 000 EUR;*
- d) 2029. gadā — 10 300 000 000 EUR;*
- e) 2030. gadā — 10 100 000 000 EUR;*
- f) 2031. gadā — 9 800 000 000 EUR ;*
- g) 2032. gadā — 9 400 000 000 EUR.*

Ja saskaņā ar šo nodaļu izveidoto emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu atbilstīgi 30.k pantam atliek līdz 2028. gadam, maksimālā summa, ko dara pieejamu Sociālajam klimata fondam saskaņā ar šā punkta pirmo daļu, ir 54 600 000 000 EUR. Šādā gadījumā Sociālajam klimata fondam piešķirtās ikgadējās summas 2026. un 2027. gadam kopā nepārsniedz 4 000 000 000 EUR, un periodam no 2028. gada 1. janvāra līdz 2032. gada 31. decembrim attiecīgā gada summa nepārsniedz:

- a) 2028. gadā — 11 400 000 000 EUR;*
- b) 2029. gadā — 10 300 000 000 EUR;*
- c) 2030. gadā — 10 100 000 000 EUR;*
- d) 2031. gadā — 9 800 000 000 EUR;*
- e) 2032. gadā — 9 000 000 000 EUR.*

Ja ieņēmumi no šā panta 5. punktā minētajām izolēm tiek noteikti kā pašu resursi saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu, tad šīs direktīvas 10.a panta 8.b punktu, šā panta 3. punktu un šo punktu nepiemēro.

5. Šīs nodaļas aptverto kopējo kvotu daudzumu, no kura atskaitīti **šā panta 3. un 4. punktā** norādītie daudzumi, dalībvalstis izsola, un tas tiek sadalīts starp tām tādās daļās, kas ir identiskas attiecīgās dalībvalsts atsaucēs emisiju daļai, kuras minētas Regulas (ES) 2018/842 4. panta 2. punktā **attiecībā uz šīs direktīvas III pielikuma 2. punkta otrās daļas b), c) un d) apakšpunktā minētajām emisiju avotu kategorijām** vidēji laikposmā no 2016. līdz 2018. gadam, **par ko ir veikts visaptverošs pārskats, ievērojot minētās regulas 4. panta 3. punktu.**

6. Dalībvalstis nosaka, kā tiek izmantoti 5. punktā minētajās kvotu izsolēs iegūtie ieņēmumi, izņemot ieņēmumus, kas ir **ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar šā panta 4. punktu vai** kas saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu uzskatāmi par pašu resursiem un ieskaitīti Savienības budžetā. Dalībvalstis savus ieņēmumus **vai minēto ieņēmumu finansiālās vērtības ekvivalentu** izmanto vienam vai vairākiem šīs direktīvas 10. panta 3. punktā minētajiem **mērķiem, prioritāti piešķirot darbībām, kas var palīdzēt risināt sociālos aspektus emisijas kvotu tirdzniecībā saskaņā ar šo nodaļu**, vai vienam vai vairākiem šādiem mērķiem:
- a) pasākumi, kuru mērķis ir veicināt ēku siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizāciju vai ēku energopatēriņa samazināšanos, tostarp atjaunīgās enerģijas integrēšana un saistīti pasākumi saskaņā ar Direktīvas 2012/27/ES 7. panta 11. punktu, 12. un 20. pantu, kā arī pasākumi, ar ko sniedz finansiālu atbalstu mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem visnefektīvākajās ēkās;
 - b) pasākumi, kuru mērķis ir paātrināt bezemisiju transportlīdzekļu ieviešanu vai sniegt finansiālu atbalstu pilnībā sadarbspējīgas bezemisiju transportlīdzekļu uzpildes un uzlādes infrastruktūras izvērsšanai, vai pasākumi, kas domāti, lai veicinātu pāreju uz sabiedrisko transportu un uzlabotu multimodalitāti, vai pasākumi, kas domāti, lai risinātu sociālos jautājumus, kas skar transporta lietotājus ar zemiem un vidējiem ienākumiem;
 - c) **savu sociālo klimata plānu finansēšana saskaņā ar Regulas (ES) 2023/...⁺ 15. pantu;**

⁺ OV: lūgums tekstā ievietot dokumentā PE-CONS 11/23 (2021/0206(COD)) ietvertās regulas numuru.

d) finansiālas kompensācijas nodrošināšana degvielu galapatērētājiem gadījumos, kad nav bijis iespējams izvairīties no emisiju dubultas uzskaites vai kvotas ir nodotas par šajā nodaļā neaptvertajām emisijām, kā minēts 30.f panta 5. punktā.

Uzskata, ka dalībvalstis ir izpildījušas šā punkta noteikumus, ja tās ir ieviesušas un īsteno fiskālā vai finansiālā atbalsta rīcībpolitiku vai tādu regulatīvu rīcībpolitiku, kura piesaista finansiālo atbalstu, kurš domāts pirmajā daļā izklāstītajām vajadzībām un kura vērtība ir līdzvērtīga **minētajā daļā** noteiktajiem ieņēmumiem, kas rodas, izsolot šajā nodaļā minētās kvotas.

Dalībvalstis informē Komisiju par ieņēmumu izlietojumu un par saskaņā ar šo punktu veiktajiem pasākumiem, iekļaujot šo informāciju ziņojumos, ko tās iesniedz saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999.

7. Saskaņā ar šo nodaļu sadalītajām kvotām piemēro 10. panta 4. un 5. punktu.

30.e pants

Kvotu pārskaitīšana, nodošana un anulēšana

1. Šīs nodaļas aptvertajām emisijām, regulētajiem subjektiem un kvotām piemēro 12. pantu, izņemot minētā panta 3. un 3.a punktu, 4. punkta *otro* un *trešo* teikumu un šā panta 5. punktu. Šajā nolūkā:
 - a) jebkādu atsauci uz emisijām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām emisijām;
 - b) jebkādu atsauci uz iekārtu operatoriem lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajiem regulētajiem subjektiem;
 - c) jebkādu atsauci uz kvotām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām kvotām.
2. No **2028.** gada 1. janvāra dalībvalstis nodrošina, ka līdz katra gada **31. maijam** regulētais subjekts nodod tādu šīs nodaļas aptverto kvotu apjomu, kas ir vienāds ar regulētā subjekta kopējām emisijām, kuras savukārt atbilst degvielas daudzumiem, kuri saskaņā ar III pielikumu nodoti patēriņam iepriekšējā kalendārajā gadā, kā verificēts saskaņā ar 15. un 30.f pantu, un ka šīs kvotas pēc tam tiek anulētas.

3. *Līdz 2030. gada 31. decembrim, atkāpjoties no 1. un 2. punkta, ja attiecīgajā dalībvalstī iedibinātam regulētam subjektam piemēro valsts oglekļa nodokli, kurš ir spēkā 2027.–2030. gadā un aptver III pielikumā minētu darbību, attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde var minēto regulēto subjektu atbrīvot no 2. punktā paredzētā pienākuma nodot kvotas par konkrētu pārskata gadu ar noteikumu, ka:*
- a) *attiecīgā dalībvalsts līdz 2023. gada 31. decembrim paziņo Komisijai minēto valsts oglekļa nodokli, un valsts tiesību akts, ar kuru nosaka 2027.–2030. gadam piemērojamās nodokļa likmes, līdz minētajam datumam ir stājies spēkā; attiecīgā dalībvalsts paziņo Komisijai par jebkādam turpmākām izmaiņām saistībā ar valsts oglekļa nodokli;*
 - b) *pārskata gadā attiecīgās dalībvalsts valsts oglekļa nodoklis, ko minētais regulētais subjekts ir faktiski samaksājis, ir lielāks par vidējo izsoles līdzsvara cenu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, kas izveidota saskaņā ar šo nodaļu;*
 - c) *regulētais subjekts pilnībā ievēro 30.b pantā noteiktos pienākumus attiecībā uz siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļaujām un 30.f pantā noteiktos pienākumus attiecībā uz savu radīto emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju;*

- d) attiecīgā dalībvalsts līdz tā gada 31. maijam, kas seko pārskata gadam, paziņo Komisijai par jebkura šāda atbrīvojuma piemērošanu un par atbilstošo kvotu apjomu, kas jāanulē saskaņā ar šīs daļas g) apakšpunktu un deleģētajiem aktiem, kuri pieņemti, ievērojot 10. panta 4. punktu;*
- e) Komisija triju mēnešu laikā pēc paziņošanas saskaņā ar šīs daļas a) apakšpunktu vai viena mēneša laikā pēc paziņošanas par attiecīgo gadu saskaņā ar šīs daļas d) apakšpunktu neiebilst pret atkāpes piemērošanu, pamatojoties uz to, ka paziņotais pasākums neatbilst šajā punktā izklāstītajiem nosacījumiem;*
- f) attiecīgā dalībvalsts neizsola 30.d panta 5. punktā minēto kvotu apjomu, kas noteikts par konkrētu pārskata gadu, kamēr saskaņā ar šīs daļas g) apakšpunktu nav noteikts anulējamo kvotu apjoms saskaņā ar šo punktu; attiecīgā dalībvalsts neizsola nekādu papildu kvotu apjomu saskaņā ar 30.d panta 2. punkta pirmo daļu;*

- g) attiecīgā dalībvalsts no 30.d panta 5. punktā minētā izolāmo kvotu kopapjoma anulē tādu kvotu daudzumu par pārskata gadu, kas ir vienāds ar minētā regulētā subjekta verificētajām emisijām par pārskata gadu saskaņā ar šo nodaļu; ja kvotu apjoms, kas vēl ir jāizsola pārskata gadā pēc šīs daļas f) apakšpunkta piemērošanas, ir mazāks par kvotu apjomu, kas jāanulē saskaņā ar šo punktu, attiecīgā dalībvalsts nodrošina, ka tā līdz gada beigām, kurš seko pārskata gadam, anulē tādu kvotu apjomu, kas atbilst starpībai; un*
- h) brīdī, kad tiek iesniegts pirmais paziņojums saskaņā ar šīs daļas a) apakšpunktu, attiecīgā dalībvalsts apņemas vienam vai vairākiem pasākumiem, kas uzskaitīti vai minēti 30.d panta 6. punkta pirmajā daļā, izmantot ieņēmumiem līdzvērtīgu summu, kurai, ja nebūtu šīs atkāpes, tiktu piemērots 30.d panta 6. punkts; piemēro 30.d panta 6. punkta otro un trešo daļu, un Komisija pārlicinās, ka atbilstīgi tām saņemtā informācija ir saskaņā ar šajā apakšpunktā pausto apņemšanos.*

*Saskaņā ar šī punkta pirmās daļas g) apakšpunktu anulējamo kvotu apjoms neietekmē ārējos piešķirtos ieņēmumus, kas noteikti saskaņā ar šīs direktīvas 30.d panta 4. punktu, vai, ja tie ir noteikti saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu, — Savienības budžeta pašu resursus, ievērojot Padomes Lēmumu (ES, Euratom) 2020/2053**, no ieņēmumiem, kas gūti kvotu izsolēs saskaņā ar šīs direktīvas 30.d pantu.*

4. *Slimnīcām, uz kurām neattiecas III nodaļa, var sniegt finansiālu kompensāciju par izmaksām, kas pārnestas uz tām sakarā ar kvotu nodošanu atbilstoši šai nodaļai. Šajā nolūkā šīs nodaļas noteikumus, kas piemērojami dubultās uzskaites gadījumiem, piemēro mutatis mutandis.*

30.f pants

Emisiju monitorings, ziņošana, verifikācija un akreditācija

1. Šīs nodaļas aptvertajām emisijām, regulētajiem subjektiem un kvotām piemēro 14. un 15. pantu. Šajā nolūkā:
 - a) jebkādu atsauci uz emisijām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām emisijām;
 - b) jebkādu atsauci uz I pielikumā uzskaitītu darbību lasa kā atsauci uz III pielikumā uzskaitītu darbību;
 - c) jebkādu atsauci uz operatoriem lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajiem regulētajiem subjektiem;
 - d) jebkādu atsauci uz kvotām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām kvotām;
 - e) atsauci uz datumu 15. pantā lasa kā atsauci uz 30. aprīli.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka no 2025. gada katrs regulētais subjekts katrā kalendārajā gadā monitorē emisijas, kas atbilst degvielas daudzumiem, kuri nodoti patēriņam saskaņā ar III pielikumu. Tās arī nodrošina, ka no 2026. gada katrs regulētais subjekts nākamajā gadā par minētajām emisijām ziņo kompetentajai iestādei saskaņā ar 14. panta 1. punktā minētajiem īstenošanas aktiem.

3. *No 2028. gada 1. janvāra dalībvalstis nodrošina, ka līdz katra gada 30. aprīlim periodā līdz 2030. gadam katrs regulētais subjekts ziņo par to izmaksu vidējo daļu, kuras saistītas ar kvotu nodošanu saskaņā ar šo nodaļu un kuras regulētais subjekts ir pārnesis uz patērētājiem par iepriekšējo gadu. Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz šo ziņojumu prasībām un standartformām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā. Komisija novērtē iesniegtos ziņojumus un katru gadu ziņo par saviem konstatējumiem Eiropas Parlamentam un Padomei. Ja Komisija konstatē, ka pastāv nepareiza prakse attiecībā uz oglekļa izmaksu pārvešanu, ziņojumam vajadzības gadījumā var pievienot leģislatīvo aktu priekšlikumus, kuru mērķis ir novērst šādu nepareizu praksi.*
4. Dalībvalstis nodrošina, ka katrs regulētais subjekts, kam 2025. gada 1. janvārī ir saskaņā ar 30.b pantu piešķirta atļauja, līdz 2025. gada 30. **aprīlim** paziņo savas vēsturiskās emisijas par 2024. gadu.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka regulētie subjekti spēj ticami un pareizi par katru degvielas veidu identificēt un dokumentēt precīzus patēriņam nodotās degvielas daudzumus, ko izmanto sadedzināšanai III pielikumā minētajos sektoros, un to degvielu galalietojumu, ko regulētie subjekti nodevuši patēriņam. Dalībvalstis veic pienācīgus pasākumus, lai **ierobežotu** šīs nodaļas aptverto emisiju un II un III nodaļā minēto emisiju dubultas uzskaites risku, **kā arī risku, ka kvotas tiek nodotas par šajā nodaļā neaptvertajām emisijām.**

Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem par to, kā izvairīties no dubultas uzskaites un kvotu nodošanas par šajā nodaļā neaptvertajām emisijām, kā arī par finansiālas kompensācijas sniegšanu degvielu galapatērētājiem gadījumos, kad no šādas dubultas uzskaites vai nodošanas nevar izvairīties. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 22.a panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Degvielu galapatērētājiem paredzēto finansiālo kompensāciju aprēķina, pamatojoties uz kvotu vidējo cenu izsolēs, kuras attiecīgajā pārskata gadā rīko saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, ievērojot 10. panta 4. punktu.

6. Šīs nodaļas aptverto emisiju monitoringa un paziņošanas principi ir izklāstīti IV pielikuma C daļā.
7. Šīs nodaļas aptverto emisiju verifikācijas kritēriji ir izklāstīti V pielikuma C daļā.
8. ***Dalībvalstis saskaņā ar 14. panta 1. punktā minētajiem īstenošanas aktiem var atļaut vienkāršotus monitoringa, ziņošanas un verifikācijas pasākumus tādiem regulētiem subjektiem, kuru ikgadējās emisijas, kas atbilst patēriņam nodotajiem degvielas apjomiem, ir mazākas par 1000 tonnām CO₂ ekvivalenta.***

30.g pants

Administrēšana

Šīs nodaļas aptvertajām emisijām, regulētajiem subjektiem un kvotām piemēro 13. un 15.a pantu, 16. panta 1., 2., 3., 4. un 12. punktu un 17., 18., 19., 20., 21., 22., 22.a, 23. un 29. pantu. Šajā nolūkā:

- a) jebkādu atsauci uz emisijām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām emisijām;
- b) jebkādu atsauci uz ***operatoriem*** lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajiem regulētajiem subjektiem;
- c) jebkādu atsauci uz kvotām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām kvotām.

30.h pants

Pasākumi pārmērīga cenu pieauguma gadījumā

1. Ja vairāk nekā trīs secīgus mēnešus vidējā **kvotu** cena izsolēs, ko rīko saskaņā ar tiesību aktu, kurš pieņemts, ievērojot 10. panta 4. punktu, ir vairāk nekā divas reizes lielāka par **kvotu** vidējo cenu iepriekšējos sešos secīgos mēnešos izsolēs, kur izsola šīs nodaļas aptvertās kvotas, ■ no tirgus stabilitātes rezerves **atbrīvo** 50 miljonus šīs nodaļas aptverto kvotu saskaņā ar Lēmuma (ES) 2015/1814 1.a panta 7. punktu.

Attiecībā uz 2027. un 2028. gadu pirmajā daļā minētie nosacījumi ir izpildīti, ja vairāk nekā trīs secīgus mēnešus vidējā kvotu cena ir vairāk nekā 1,5 reizes lielāka par vidējo kvotu cenu iepriekšējo sešu secīgo mēnešu atsauces periodā.

2. *Ja šā panta 1. punktā minētā kvotu vidējā cena divu secīgu mēnešu periodā pārsniedz cenas ierobežojumu 45 EUR apmērā, no tirgus stabilitātes rezerves atbrīvo 20 miljonus šīs nodaļas aptverto kvotu saskaņā ar Lēmuma (ES) 2015/1814 1.a panta 7. punktu. Piemēro uz 2020. gada Eiropas patēriņa cenu indeksa balstīto indeksāciju. Kvotas atbrīvo, izmantojot šajā punktā paredzēto mehānismu līdz 2029. gada 31. decembrim.*

3. Ja **■** šā panta **1. punktā minētā kvotu** vidējā cena ir vairāk nekā trīs reizes lielāka par kvotas vidējo cenu iepriekšējos sešos secīgos mēnešos, no tirgus stabilitātes rezerves **atbrīvo** 150 miljonus šīs nodaļas aptverto kvotu saskaņā ar Lēmuma (ES) 2015/1814 1.a panta 7. punktu.
4. ***Ja 2. punktā minētais nosacījums ir izpildīts tajā pašā dienā, kad ir izpildīts 1. vai 3. punktā minētais nosacījums, papildu kvotas atbrīvo tikai saskaņā ar 1. vai 3. punktu.***
5. ***Pirms 2029. gada 31. decembra Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, kurā tā novērtē, vai 2. punktā noteiktais mehānisms ir bijis efektīvs un vai būtu jāturpina to piemērot. Komisija attiecīgā gadījumā šim ziņojumam pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei, lai grozītu šo direktīvu nolūkā koriģēt minēto mehānismu.***

6. *Ja viens vai vairāki 1., 2. vai 3. punktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti un tā rezultātā kvotas ir atbrīvotas, papildu kvotas saskaņā ar šo pantu atbrīvo ne agrāk kā 12 mēnešus pēc kvotu atbrīvošanas.*
7. *Ja šā panta 6. punktā minētā 12 mēnešu laikposma otrajā pusē šā panta 2. punktā minētais nosacījums ir atkal izpildīts, Komisija, kurai palīdz ar Regulas (ES) 2018/1999 44. pantu izveidotā komiteja, novērtē pasākuma efektivitāti un, pieņemot īstenošanas aktu, var nolemt nepiemērot šā panta 6. punktu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.*
8. *Ja viens vai vairāki 1., 2. vai 3. punktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti un 6. punkts nav piemērojams, Komisija Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī nekavējoties publicē paziņojumu par datumu, kurā ir izpildīts vai izpildīti 1., 2. vai 3. punktā minētais nosacījums vai minētie nosacījumi.*
9. *Dalībvalstis, uz kurām attiecas pienākums iesniegt korektīvo pasākumu plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2018/842 8. pantu, apsverot papildu darbības, kas jāīsteno, kā noteikts minētās regulas 8. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, lai izpildītu savus pienākumus saskaņā ar minēto regulu, pienācīgi ņem vērā ietekmi, kādu iepriekšējos divos gados radījusi papildu kvotu atbrīvošana saskaņā ar šā panta 2. punktu.*

30.i pants

Šīs nodaļas pārskatīšana

Līdz 2028. gada 1. janvārim Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei ziņo par šīs nodaļas noteikumu īstenošanu, proti, par to lietderību, administrēšanu un praktisko piemērošanu, tostarp par to, kā tiek piemēroti noteikumi saskaņā ar Lēmumu (ES) 2015/1814¹. Vajadzības gadījumā Komisija minēto ziņojumu papildina ar leģislatīvā akta priekšlikumu šo nodaļu grozīt. Līdz 2031. gada 31. oktobrim Komisija izvērtē, vai ir iespējams šīs direktīvas III pielikuma aptvertos sektorus integrēt ES ETS, kura aptver šīs direktīvas I pielikumā uzskaitītos sektorus.

30.j pants

Procedūras III pielikumā minētās darbības vienpusējai paplašināšanai uz citiem sektoriem, uz kuriem neattiecas II un III nodaļa

- 1. No 2027. gada dalībvalstis var paplašināt III pielikumā minēto darbību, attiecinot to arī uz sektoriem, kas nav uzskaitīti minētajā pielikumā, un tādējādi var piemērot emisijas kvotu tirdzniecību saskaņā ar šo nodaļu šādos sektoros, ņemot vērā visus attiecīgos kritērijus, jo īpaši ietekmi uz iekšējo tirgu, iespējamās konkurences izkropļojumus, saskaņā ar šo nodaļu izveidotās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas vidisko integritāti un plānotās monitoringa un ziņošanas sistēmas uzticamību, ar noteikumu, ka Komisija ir apstiprinājusi minētajā pielikumā darbības paplašināšanu.***

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai papildinātu šo direktīvu attiecībā uz paplašināšanas apstiprināšanu, kā minēts šā punkta pirmajā daļā, atļauju papildu kvotu piešķiršanai un atļauju citām dalībvalstīm paplašināt III pielikumā minēto darbību. Komisija, pieņemot šādus deleģētos aktus, var arī papildināt paplašināšanu ar vēl citiem noteikumiem, kas reglamentē pasākumus, kuru mērķis ir novērst iespējamus dubultās uzskaites gadījumus, tostarp attiecībā uz papildu kvotu piešķiršanu, lai kompensētu kvotas, kas nodotas par degvielu izmantojumu I pielikumā uzskaitītajās darbībās. Jebkādi finansiāli pasākumi, ko dalībvalstis veic par labu uzņēmumiem nozarēs vai apakšnozarēs, kurās pastāv reāls oglekļa emisiju pārvirzes risks, kam par iemeslu ir ievērojamas netiešās izmaksas, kuras rada siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas izmaksu iekļaušana degvielas cenā vienpusējas paplašināšanas dēļ, atbilst noteikumiem par valsts atbalstu un nerada nepamatotus konkurences kropļojumus iekšējā tirgū.

2. *Papildu kvotas, kas piešķirtas saskaņā ar šajā pantā paredzēto atļauju, izsola atbilstīgi 30.d pantā noteiktajām prasībām. Neatkarīgi no tā, kas noteikts 30.d panta 1.–6. punktā, dalībvalstis, kuras vienpusēji paplašinājušas III pielikumā minētās darbības saskaņā ar šo pantu, nosaka, kā izlietojami ieņēmumi, kas gūti, izsolot minētās papildu kvotas.*

30.k pants

Emisijas kvotu tirdzniecības atlikšana ēku, autotransporta un papildu sektoros līdz 2028. gadam ārkārtīgi augstu enerģijas cenu gadījumā

1. *Līdz 2026. gada 15. jūlijam Komisija Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicē paziņojumu par to, vai ir izpildīts viens vai abi šādi nosacījumi:*
 - a) *vidējā TTF gāzes cena sešu kalendāro mēnešu periodā, kas beidzas 2026. gada 30. jūnijā, bija augstāka par vidējo TTF gāzes cenu 2022. gada februārī un martā;*
 - b) *vidējā Brent jēlnaftas cena sešu kalendāro mēnešu periodā, kas beidzas 2026. gada 30. jūnijā, vairāk nekā divas reizes pārsniedza vidējo Brent jēlnaftas cenu iepriekšējos piecos gados; piecu gadu pārskata periods ir piecu gadu periods, kas beidzas pirms sešu kalendāro mēnešu perioda pirmā mēneša.*

2. Ja ir izpildīts viens vai abi 1. punktā minētie nosacījumi, piemēro šādus noteikumus:

- a) atkāpjoties no 30.c panta 1. punkta, pirmais gads, kurā nosaka Savienības kvotu kopapjomu, ir 2028. gads, un atkāpjoties no 30.c panta 3. punkta, pirmais gads, kurā nosaka Savienības kvotu kopapjomu, ir 2029. gads;**
- b) atkāpjoties no 30.d panta 1. un 2. punkta, kvotu izsoles sākšanu saskaņā ar šo nodaļu atliek uz 2028. gadu;**
- c) atkāpjoties no 30.d panta 2. punkta, papildu kvotu apjomus pirmajam izsoļu gadam atskaita no 2030.–2032. gadā paredzētajiem izolāmajiem apjomiem un sākotnējos turējumus tirgus stabilitātes rezervē izveido 2028. gadā;**
- d) atkāpjoties no 30.e panta 2. punkta, sākotnējo kvotu nodošanas termiņu attiecībā uz kopējām emisijām 2028. gadā atliek līdz 2029. gada 31. maijam;**
- e) atkāpjoties no 30.i panta, termiņu, kurā Komisijai jāsniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, atliek līdz 2029. gada 1. janvārim.**

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp.).

** ***Padomes Lēmums (ES, Euratom) 2020/2053 (2020. gada 14. decembris) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu 2014/335/ES, Euratom (OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.).***”;

(30) iekļauj šādu nodaļu:

“IVb NODAĻA

ZINĀTNISKA KONSULTĀCIJA UN FINANSĒJUMA PAMANĀMĪBA

30.1 pants

Zinātniskas konsultācijas

Eiropas Zinātniskā konsultatīvā padome klimata pārmaiņu jautājumos (“Konsultatīvā padome”), kas izveidota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 401/2009 10.a pantu, pēc savas iniciatīvas var nodrošināt zinātniskas konsultācijas un sniegt ziņojumus saistībā ar šo direktīvu. Komisija ņem vērā attiecīgos Konsultatīvās padomes ieteikumus un ziņojumus, jo īpaši attiecībā uz:*

- a) vajadzību pēc papildu Savienības rīcībpolitikām un pasākumiem, lai nodrošinātu atbilstību šīs direktīvas 30. panta 3. punktā minētajiem mērķiem un mērķrādītājiem;*
- b) vajadzību pēc papildu Savienības rīcībpolitikām un pasākumiem, ņemot vērā gan ICAO vienošanās par globāliem pasākumiem, lai samazinātu aviācijas ietekmi uz klimatu, gan arī šīs direktīvas 3.gg pantā minētā SJO globālā tirgus pasākuma vērienīgumu un vidisko integritāti.*

30.m pants

Informācija, saziņa un publicitāte

1. Komisija nodrošina, ka 10.a panta 8. punktā minētais finansējums no ES ETS izsoļu ieņēmumiem ir pamanāms:

- a) nodrošinot, ka šāda finansējuma saņēmēji atzīst minēto līdzekļu izcelsmi un nodrošina Savienības līdzekļu pamanāmību, jo īpaši tad, kad tiek popularizēti projekti un to rezultāti, sniedzot dažādām auditorijām, tostarp medijiem un sabiedrībai, mērķētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga un**
- b) nodrošinot, ka šāda finansējuma saņēmēji izmanto šādu atbilstošu marķējumu —“(līdz)finansē no ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (“Inovāciju fonds”)” —, kā arī Savienības emblēmu un finansējuma apjomu; ja minētā marķējuma izmantošana nav praktiski iespējama, atsauci uz Inovāciju fondu norāda visās komunikācijas darbībās, tostarp uz paziņojumu dēļiem sabiedrībai redzamās stratēģiskās vietās.**

Komisija 10.a panta 8. punktā minētajā deleģētajā aktā nosaka nepieciešamās prasības, lai nodrošinātu Inovāciju fonda finansējuma pamanāmību, tostarp prasību atsaukties uz minēto fondu.

2. *Dalībvalstis nodrošina, ka no 10.d pantā minētajiem ES ETS izsoļu ieņēmumiem piešķirtais finansējums, kas atbilst šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajam, ir pamanāms, tostarp prasību atsaukties uz Modernizācijas fondu.*
3. *Ņemot vērā apstākļus valstī, dalībvalstis cenšas nodrošināt no ES ETS izsoļu ieņēmumiem finansēto darbību vai projektu finansējuma avota pamanāmību un nosaka šo ieņēmumu izmantošanu saskaņā ar 3.d panta 4. punktu, 10. panta 3. punktu un 30.d panta 6. punktu.*

* *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 401/2009 (2009. gada 23. aprīlis) par Eiropas Vides aģentūru un Eiropas Vides informācijas un novērojumu tīklu (OV L 126, 21.5.2009., 13. lpp.).”;*

- (31) Direktīvas 2003/87/EK I, IIb, IV un V pielikumu groza atbilstīgi šīs direktīvas I pielikumam, un III **un** IIIa **■** pielikumu Direktīvā 2003/87/EK iekļauj saskaņā ar šīs direktīvas I pielikumu.

2. pants

Lēmuma (ES) 2015/1814 grozījumi

Lēmumu (ES) 2015/1814 groza šādi:

(1) lēmuma 1. pantu groza šādi:

a) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. **Komisija līdz nākamā gada 1. jūnijam publicē katru gadu apritē esošo kvotu kopskaitu.** Konkrētā gadā apritē esošo kvotu kopskaits ir to kvotu kumulatīvais skaits, kuras piešķirtas **attiecībā uz iekārtām un kuģošanas sabiedrībām**, bet nav ieskaitītas rezervē periodā kopš 2008. gada 1. janvāra, turklāt te ietilpst arī to kvotu skaits, kas minētajā periodā piešķirts saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 13. panta 2. punktu tās 2018. gada 18. maijā spēkā esošajā redakcijā, un iekārtām dotās tiesības saskaņā ar ES ETS izmantot starptautiskos kredītus, līdz minētā konkrētā gada 31. decembrim, atskaitot ES ETS iekārtu **un kuģošanas sabiedrību** verificēto emisiju kumulatīvo daudzumu tonnās no 2008. gada 1. janvāra līdz tā paša konkrētā gada 31. decembrim **un** visas kvotas, kas anulētas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 12. panta 4. punktu. Neņem vērā emisijas, kas radušās trīs gadu laikposmā no 2005. gada līdz 2007. gadam, un kvotas, kas piešķirtas par šīm emisijām. Pirmā publiskošana tiek veikta līdz 2017. gada 15. maijam.”;

b) pantā iekļauj šādu punktu:

“4.a No ...[gads pēc šīs grozošās direktīvas spēkā stāšanās gada] **jebkurā konkrētā gadā** aprītē esošo kvotu kopskaita aprēķinā iekļauj aviācijas nozarē piešķirto kvotu **kumulatīvo** skaitu un **aviācijas nozarē radīto verificēto emisiju kumulatīvo tonnu daudzumu saskaņā ar ES ETS, izņemot emisijas, kas rodas no lidojumiem maršrutos, uz kuriem attiecas kompensēšana, kas aprēķināta saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 12. panta 6. punktu, laikā no ... [gads pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] 1. janvāra līdz tā paša gada 31. decembrim.**

Aprēķinot aprītē esošo kvotu kopskaitu, saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 3.gb pantu anulētās kvotas uzskata par piešķirtām kvotām.”;

c) panta 5. un 5.a punktu aizstāj ar šādiem:

“5. Jebkurā konkrētā gadā, ja aprītē esošo kvotu kopskaits ir no 833 miljoniem līdz 1096 miljoniem kvotu, tad tādu kvotu skaitu, kas ir vienāds ar starpību starp jaunāko, saskaņā ar šā panta 4. punktu publicēto, aprītē esošo kvotu kopskaitu, un 833 miljoniem kvotu, atskaita no to kvotu daudzuma, kas dalībvalstīm jāizsola saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 2. punktu, un ieskaita rezervē 12 mēnešu periodā, kas sākas attiecīgā gada 1. septembrī. Ja aprītē esošo kvotu kopskaits ir lielāks par 1096 miljoniem kvotu, tad to kvotu skaits, kas ir atskaitāms no kvotu daudzuma, kurš dalībvalstīm jāizsola saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 2. punktu, un ieskaitāms rezervē 12 mēnešu periodā, kas sākas attiecīgā gada 1. septembrī, ir 12 % no aprītē esošo kvotu kopskaita. Atkāpjoties no šīs daļas otrā teikuma, līdz 2030. gada 31. decembrim minētajā teikumā minēto procentuālo lielumu dubulto.

Neskarot to kvotu kopskaitu, kuras jāatskaita saskaņā ar šo punktu, Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētās kvotas neņem vērā līdz 2030. gada 31. decembrim, nosakot dalībvalstu daļas, kas veido minēto kopskaitu.

5.a Ja vien netiek noteikts citādi pirmajā pārskatīšanā, kas tiek veikta saskaņā ar 3. pantu, sākot no 2023. gada, rezervē turētās kvotas, kuru apjoms pārsniedz 400 miljonus kvotu, vairs nav derīgas.”;

d) *panta 7. punktu aizstāj ar šādu:*

“7. Jebkurā konkrētajā gadā, ja nav piemērojams šā panta 6. punkts un ir izpildīts Direktīvas 2003/87/EK 29.a panta 1. punktā minētais nosacījums, 75 miljonus kvotu atbrīvo no rezerves un pievieno kvotu apjomam, kas dalībvalstīm jāizsola saskaņā ar minētās direktīvas 10. panta 2. punktu. Ja rezervē ir mazāk nekā 75 miljoni kvotu, saskaņā ar šo punktu atbrīvo visas rezervē esošās kvotas. Ja minētās direktīvas 29.a panta 1. punktā minētais nosacījums ir izpildīts, saskaņā ar minēto pantu no rezerves atbrīvojamos apjomus vienmērīgi sadala triju mēnešu periodā, kas sākas ne vēlāk kā divus mēnešus no dienas, kad ir izpildīts minētās direktīvas 29.a panta 1. punktā paredzētais nosacījums, kā to Komisija paziņojusi saskaņā ar minētā punkta ceturto daļu.”;

(2) iekļauj šādu pantu:

“1.a pants

Tirgus stabilitātes rezerves izmantošana ēku, autotransporta *un papildu* sektoros

1. Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļas aptvertās kvotas ieskaita — un atbrīvo — ar šā lēmuma 1. pantu izveidotās rezerves atsevišķā sekcijā saskaņā ar šā panta noteikumiem.
2. Kvotas saskaņā ar šo pantu rezervē ieskaita no **2028.** gada 1. septembra. Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļas aptvertās kvotas rezervē ieskaita, rezervē tur un no rezerves atbrīvo atsevišķi no šā lēmuma 1. panta aptvertajām kvotām.
3. Šā panta 1. punktā minēto sekciju izveido **2027.** gadā saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.d panta 2. punkta otro daļu. No 2031. gada 1. janvāra minētajā daļā minētās kvotas, kas nav atbrīvotas no rezerves, vairs nav derīgas.

4. Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļas aptverto, aprītē esošo kvotu kopskaitu katrā gadā Komisija publicē līdz nākamā gada 1. **jūnijam** atsevišķi no to kvotu kopskaita, kuras ir aprītē saskaņā ar šā lēmuma 1. panta 4. punktu. To kvotu kopskaits, kas konkrētā gadā ir aprītē saskaņā ar šo pantu, ir to minētās nodaļas aptverto kvotu kumulatīvais skaits, kuras piešķirtas periodā kopš **2027.** gada 1. janvāra, atskaitot minētās nodaļas aptverto verificēto emisiju kumulatīvo daudzumu tonnās periodā no **2027.** gada 1. janvāra līdz tā paša konkrētā gada 31. decembrim un visas minētās nodaļas aptvertās kvotas, kas anulētas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 12. panta 4. punktu. Pirmā publiskošana tiek veikta līdz **2028. gada 1. jūnijam**.
5. Jebkurā konkrētā gadā, ja aprītē esošo kvotu kopskaits, kas ir noteikts šā panta 4. punktā minētajā jaunākajā publikācijā, ir lielāks par 440 miljoniem kvotu, tad no Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļas aptverto kvotu daudzuma, kas dalībvalstīm jāizsola saskaņā ar minētās direktīvas 30.d pantu, atskaita 100 miljonus kvotu un ieskaita rezervē 12 mēnešu periodā, kas sākas attiecīgā gada 1. septembrī.

6. Jebkurā attiecīgajā gadā, ja apritē esošo kvotu kopskaits ir mazāks par 210 miljoniem, no rezerves atbrīvo 100 miljonus Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļas aptverto kvotu un pieskaita minētās IVa nodaļas aptverto kvotu daudzumam, kas dalībvalstīm jāizsola saskaņā ar minētās direktīvas 30.d pantu. Ja rezervē ir mazāk nekā 100 miljoni kvotu, saskaņā ar šo punktu atbrīvo visas rezervē esošās kvotas.
7. Kvotu apjomus, kas jāatbrīvo no rezerves saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.h pantu, pieskaita minētās direktīvas IVa nodaļas aptverto kvotu daudzumam, kas dalībvalstīm jāizsola saskaņā ar minētās direktīvas 30.d pantu. ***No rezerves atbrīvojamos kvotu apjomus vienmērīgi sadala triju mēnešu periodā, kas sākas ne vēlāk ka divus mēnešus pēc dienas, kad nosacījumi atbilstoši publikācijai minētajā sakarā Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī ir izpildīti*** saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.h panta 8. punktu.
8. Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļas aptvertajām kvotām piemēro šā lēmuma 1. panta 8. punktu un 3. pantu.
9. ***Atkāpjoties no šā panta 2., 3. un 4. punkta, ja ir izpildīts viens vai abi Direktīvas 2003/87/EK 30.k panta 1. punktā minētie nosacījumi, šā panta 2. punktā minēto kvotu ieskaitīšanu rezervē veic no 2029. gada 1. septembra un šā panta 3. un 4. punktā minētos datumus atliek par vienu gadu.***”;

3) lēmuma 3. pantu aizstāj ar šādu:

“3. pants

Pārskatīšana

Komisija uzrauga rezerves darbību saistībā ar ziņojumu, kas paredzēts Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 5. punktā. Minētajā ziņojumā jāizvērtē būtiska ietekme uz konkurētspēju, jo īpaši rūpniecības nozarē, tostarp saistībā ar IKP, nodarbinātības un investīciju rādītājiem. Triju gadu laikā pēc rezerves darbības sākuma un pēc tam reizi piecos gados Komisija, pamatojoties uz Eiropas oglekļa tirgus pienācīgas darbības analīzi, pārskata rezervi un attiecīgā gadījumā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei leģislatīvā akta priekšlikumu. Katrā pārskatīšanā īpašu uzmanību pievērš procentos izteiktajam skaitlim, ar kuru nosaka, cik kvotu saskaņā ar šā lēmuma 1. panta 5. punktu jāieskaita rezervē, aprītē esošo kvotu kopskaita skaitliskajai robežvērtībai, tostarp nolūkā veikt minētās robežvērtības iespējamu korekciju atbilstoši Direktīvas 2003/87/EK 9. pantā minētajam lineārajam koeficientam, un to kvotu skaitam, kas jāatbrīvo no rezerves saskaņā ar šā lēmuma 1. panta 6. vai 7. punktu. Veicot pārskatīšanu, Komisija arī vērtē rezerves ietekmi uz izaugsmi, nodarbinātību, Savienības rūpniecības konkurētspēju un oglekļa dioksīda emisiju pārvirzes risku.”.

■

3. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2023. gada 1. decembrim izpildītu šīs direktīvas 1. panta **■** prasības. ***Tās piemēro minētos pasākumus no 2024. gada 1. janvāra.***

Dalībvalstis arī nodrošina, ka stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2024. gada 30. jūnijam izpildītu šādos pantos iekļautās prasības:

- a) ***šīs direktīvas 1. panta 3. punkta ae) līdz ai) apakšpunkts;***
- b) ***šīs direktīvas 1. panta 29. punkts, izņemot Direktīvas 2003/87/EK 30.f panta 4. punktu, kas iekļauts ar minēto punktu; un***
- c) ***šīs direktīvas 1. panta 31. punkts attiecībā uz Direktīvas 2003/87/EK III un IIIa pielikumu, kas iekļauts ar minēto punktu.***

Dalībvalstis ***tūlīt informē*** Komisiju par pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar pirmo un otro daļu.

Pieņemot minētos ***pasākumus***, dalībvalstis tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu **■** atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis ***nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce*** **■**.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

4. pants

Pārejas noteikumi

Izpildot šīs direktīvas 4. panta 1. punktā noteiktos pienākumus, dalībvalstis nodrošina, ka līdz 2025. gada 31. decembrim turpina piemērot tos valsts tiesību aktus, ar kuriem transponē Direktīvas 2003/87/EK 3. panta u) punktu, 10.a panta 3. un 4. punktu, 10.c panta 7. punktu un I pielikuma 1. **un** 3. punktu tādā redakcijā, kāda bija spēkā ... [diena pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā].

Atkāpjoties no 3. panta 1. punkta pirmās daļas pēdējā teikuma, savas valsts pasākumus, ar kuriem transponē minēto noteikumu grozījumus, dalībvalstis piemēro no 2026. gada 1. janvāra.

█

5. pants

Stāšanās spēkā *un piemērošana*

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī. Direktīvas 2. pantu piemēro no 2024. gada 1. janvāra.*

6. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm. ■

...

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētāja

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs / priekšsēdētāja

PIELIKUMS

1) Direktīvas 2003/87/EK I pielikumu groza šādi:

a) pielikuma 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. **Šī direktīva neattiecas uz** iekārtām vai iekārtu daļām, ko izmanto pētniecībā, jaunu produktu izstrādē un testēšanā. Šī direktīva neattiecas uz **iekārtām, ja iepriekšējā attiecīgajā piecu gadu laikposmā, kā minēts 11. panta 1. punkta otrajā daļā, vidēji** vairāk nekā 95 % no kopējām **vidējām** siltumnīcas efektu izraisošām gāzu emisijām veido emisijas no tādas biomasas sadedzināšanas, kas atbilst saskaņā ar 14. pantu noteiktajiem kritērijiem.”;

b) pielikuma 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Nosakot iekārtas kopējo nominālo siltumspēju, lai izlemtu par tās iekļaušanu ES ETS, summē visu to tehnisko vienību nominālo siltumspēju, kuras ir tās daļa un kurās šajā iekārtā tiek sadedzinātas degvielas. Minētās vienības var būt arī visu veidu katli, degkamas, turbīnas, sildītāji, kurtuves, incineratori, apdedzināšanas krāsnis, citu veidu krāsnis, ceplī, žāvētāji, dzinēji, degvielas elementi, ķīmiskie sadedzināšanas un CO₂ uztveršanas bloki (CLC), lāpas un termiskās vai katalītiskās pēcsadedzināšanas iekārtas. Šajā aprēķinā neņem vērā vienības ar nominālo siltumspēju, kura mazāka par 3 MW.”;

c) tabulu groza šādi:

i) pirmo rindu aizstāj ar šādu:

“

<p><i>Degvielu sadedzināšana iekārtās ar kopējo nominālo siltumspēju, kas pārsniedz 20 MW (izņemot iekārtas bīstamo atkritumu vai sadzīves atkritumu sadedzināšanai)</i></p> <p><i>No 2024. gada 1. janvāra degvielu sadedzināšana sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtās, kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauda pārsniedz 20 MW, — 14. un 15. panta vajadzībām.</i></p>	<p><i>Oglekļa dioksīds</i></p>
--	---------------------------------------

”;

ii) otro rindu aizstāj ar šādu:

“

<p>Naftas rafinēšana, kurā tiek izmantotas sadedzināšanas vienības, kuru kopējā nominālā siltumspēja ir lielāka par 20 MW</p>	<p>Oglekļa dioksīds</p>
---	-------------------------

”;

iii) piekto rindu aizstāj ar šādu:

“

<p>Dzelzs vai tērauda ražošana (pirmējā vai otrējā kausēšana), tostarp izmantojot nepārtraukto liešanu, kopējai jaudai pārsniedzot 2,5 tonnas stundā</p>	<p>Oglekļa dioksīds</p>
--	-------------------------

”;

iv) septīto rindu aizstāj ar šādu:

“

Primārā alumīnija vai alumīnija oksīda ražošana	Oglekļa dioksīds <i>un perfluorogļūdeņraži</i>
---	--

(a) ”;

v) piecpadsmīto rindu aizstāj ar šādu:

“

Ģipša žāvēšana vai apdedzināšana vai ģipškartona sausā apmetuma plātņu un citu ģipša izstrādājumu ražošana, ja apdedzinātā ģipša vai žāvētā sekundārā ģipša ražošanas jauda pārsniedz 20 tonnas dienā	Oglekļa dioksīds
---	------------------

”;

vi) astoņpadsmīto rindu aizstāj ar šādu:

“

Tehniskā oglekļa ražošana, karbonizējot tādus organiskās vielas saturošus materiālus kā nafta, gudrons, krekinga un pārtvaices atlikumus, ja ražošanas jauda pārsniedz 50 tonnas dienā	Oglekļa dioksīds
--	------------------

”;

vii) divdesmit ceturto rindu aizstāj ar šādu:

“

Ūdeņraža (H_2) un sintēzes gāzes ražošana, ja ražošanas jauda pārsniedz 5 tonnas dienā	Oglekļa dioksīds
--	------------------

viii) divdesmit septīto rindu aizstāj ar šādu:

“

Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu transportēšana uz uzglabāšanas vietu, kas saņēmusi atļauju saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK, izņemot tās emisijas, ko aptver kāda cita darbība saskaņā ar šo direktīvu	Oglekļa dioksīds
---	------------------

”.

ix) pēc pēdējās jaunās rindas iezīmē atdalīšanas līniju un pievieno šādu rindu:

“

Jūras transports Jūras transporta darbības ■ , uz kurām attiecas Regula (ES) 2015/757 ■ , <i>izņemot jūras transporta darbības, uz kurām attiecas minētās regulas 2. panta 1.a punkts un — līdz 2026. gada 31. decembrim — 2. panta 1.b punkts</i>	<i>Oglekļa dioksīds;</i> <i>No 2026. gada 1. janvāra: metāns un slāpekļa oksīds</i>
---	--

”.

(2) Direktīvas 2003/87/EK IIb pielikumu aizstāj ar šādu:

“IIb PIELIKUMS

A daļa. MODERNIZĀCIJAS FONDA LĪDZEKĻU SADALĪJUMS SASKAŅĀ AR
10. PANTA 1. PUNKTA TREŠO DAĻU

	Daļa
Bulgārija	5,84 %
Čehija	15,59 %
Igaunija	2,78 %
Horvātija	3,14 %
Latvija	1,44 %
Lietuva	2,57 %
Ungārija	7,12 %
Polija	43,41 %
Rumānija	11,98 %
Slovākija	6,13 %

B daļa. MODERNIZĀCIJAS FONDA LĪDZEKĻU SADALĪJUMS SASKAŅĀ AR
10. PANTA 1. PUNKTA CETURTO DAĻU

	Daļa
Bulgārija	4,9 %
Čehija	12,6 %
Igaunija	2,1 %
Grieķija	10,1 %
Horvātija	2,3 %
Latvija	1,0 %
Lietuva	1,9 %
Ungārija	5,8 %
Polija	34,2 %
Portugāle	8,6 %
Rumānija	9,7 %
Slovākija	4,8 %
Slovēnija	2,0 %

”.

(3) Direktīvā 2003/87/EK kā III **un** IIIa **■** pielikumu iekļauj šādus pielikumus:

“III PIELIKUMS

IVa NODAĻAS APTVERTĀS DARBĪBAS

Darbība:	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
<p>Tādu degvielu nodošana patēriņam, ko izmanto sadedzināšanā ēku, autotransporta un papildu sektoros.</p> <p>Pie šīs darbības nepieder:</p> <p>a) tādu degvielu nodošana patēriņam, ko izmanto I pielikumā uzskaitītajās darbībās, izņemot tad, ja tās izmanto sadedzināšanai darbībās, kuras saistītas ar siltumnīcas efektu izraisošo gāzu transportēšanu uz ģeoloģiskajām krātuvēm, ka izklāstīts minētā pielikuma tabulas darbības rindā Nr. 27, vai ja tās izmanto sadedzināšanai iekārtās, kuras ir izslēgtas no tvēruma saskaņā ar šīs direktīvas 27.a pantu;</p> <p>b) tādu degvielu nodošana patēriņam, kuru emisijas faktors ir nulle;</p> <p>c) tādu bīstamo vai sadzīves atkritumu nodošana patēriņam, kurus izmanto kā degvielu.</p> <p>Ēku un autotransporta sektori atbilst šādiem emisiju avotiem, kas definēti IPCC 2006 gada vadlīnijās par nacionālajiem siltumnīcas efektu izraisošo gāzu inventarizācijas pārskatiem, kuru definīcijās ir izdarītas nepieciešamās izmaiņas:</p> <p>a) siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerācijas stacijas (avota kategorijas kods 1A1a ii) un siltumenerģijas stacijas (avota kategorijas kods 1A1a iii), ciktāl tajās ražo siltumu, ko izmanto</p>	<p>Oglekļa dioksīds (CO₂)</p>

<p>šīs daļas c) un d) punktos noteiktās kategorijas vajadzībām vai nu tieši, vai ar centralizētās siltumapgādes tīklu starpniecību;</p> <p>b) autotransports (avota kategorijas kods 1A3b), izņemot izmantošanu lauksaimniecības mašīnās uz ceļiem ar cietu segumu;</p> <p>c) komerciālais/institucionālais sektors (avota kategorijas kods 1A4a);</p> <p>d) mājokļu sektors (avota kategorijas kods 1A4b).</p> <p><i>Papildu sektori atbilst šādiem emisiju avotiem, kas definēti IPCC 2006. gada vadlīnijās par nacionālajiem siltumnīcas efektu izraisošo gāzu inventarizācijas pārskatiem:</i></p> <p><i>a) enerģētikas nozares (avota kategorijas kods 1A1), izņemot šā pielikuma otrās daļas a) punktā noteiktās kategorijas;</i></p> <p><i>b) apstrādes rūpniecība un būvniecība (avota kategorijas kods 1A2).</i></p>	
--	--

IIIa PIELIKUMS

LINEĀRĀ SAMAZINĀJUMA KOEFICIENTA KOREKCIJA SASKAŅĀ AR 30.c PANTA 2. PUNKTU

1. Ja vidējās emisijas, kas saskaņā ar IVa nodaļu paziņotas par 2024.–2026. gadu, par vairāk nekā 2 % pārsniedz 2025. gadam paredzētā daudzuma vērtību, kas definēta saskaņā ar 30.c panta 1. punktu, un ja minētās starpības iemesls nav tas, ka pastāv par 5 % mazāka starpība starp emisijām, par ko paziņots saskaņā ar IVa nodaļu un Savienības 2025. gada inventarizācijas pārskata datiem par *UNFCCC* avota kategorijām IVa nodaļas aptvertajos sektoros, lineāro samazinājuma koeficientu aprēķina, koriģējot 30.c panta 1. punktā minēto lineāro samazinājuma koeficientu.
2. Koriģēto lineāro samazinājuma koeficientu saskaņā ar 1. punktu nosaka šādi:

$$LRF_{adj} = 100\% * \frac{MRV_{[2024-2026]} - (ESR_{[2024]} - 6 * LRF_{[2024]} * ESR_{[2024]})}{(5 * MRV_{[2024-2026]})}$$
, kur

LRF_{adj} ir koriģētais lineārais samazinājuma koeficients;

$MRV_{[2024-2026]}$ ir IVa nodaļas aptverto verificēto emisiju vidējais rādītājs 2024.–2026. gadā;

$ESR_{[2024]}$ ir 2024. gada emisiju vērtība, kas definēta saskaņā ar 30.c panta 1. punktu attiecībā uz IVa nodaļas aptvertajiem sektoriem;

$LRF_{[2024]}$ ir 30.c panta 1. punktā minētais lineārais samazinājuma koeficients.”;

4) Direktīvas 2003/87/EK IV pielikumu groza šādi:

a) A daļā iedaļu "Aprēķināšana" groza šādi:

i) trešajā daļā pēdējo teikumu "Emisiju koeficients biomasai ir nulle." aizstāj ar šādu:

"Tādas biomasas emisijas koeficients, kas atbilst biomasas izmantošanas ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, kuri noteikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001, ieskaitot korekcijas, kas nepieciešamas, lai tos piemērotu šīs direktīvas nolūkā, kā noteikts 14. pantā minētajos īstenošanas aktos, ir nulle.";

ii) piekto daļu aizstāj ar šādu:

"Lieto oksidācijas standartkoeficientus, kas izstrādāti saskaņā ar Direktīvu 2010/75/ES, izņemot gadījumus, kad operators var pierādīt, ka darbībai specifiskie koeficienti ir precīzāki.";

b) B daļā iedaļas "Oglekļa dioksīda emisiju pārraudzība" ceturtajā daļā pēdējo teikumu "Emisiju koeficients biomasai ir nulle." aizstāj ar šādu:

"Tādas biomasas emisijas koeficients, kas atbilst biomasas izmantošanas ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, kuri noteikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001, ieskaitot korekcijas, kas nepieciešamas, lai tos piemērotu šīs direktīvas nolūkā, kā noteikts 14. pantā minētajos īstenošanas aktos, ir nulle.";

c) pielikumam pievieno šādu daļu:

C DAĻA. III pielikumā minētajai darbībai atbilstošo emisiju monitorings un ziņošana

Emisiju monitorings

Emisiju monitorings notiek, izmantojot aprēķinus.

Aprēķināšana

Emisijas aprēķina pēc šādas formulas:

Patēriņam nodotā degviela × emisijas koeficients

Patēriņam nodotajā degvielā ietilpst tas degvielas daudzums, ko regulētais subjekts nodevis patēriņam.

Izmanto *IPCC* emisiju standarta koeficientus, kas ietverti *IPCC* 2006. gada inventarizācijas pārskatu vadlīnijās vai minēto vadlīniju turpmākos atjauninājumos, ja vien precīzāki nav konkrētajai degvielai specifiski emisijas koeficienti, ko noteikušas neatkarīgas akreditētas laboratorijas, izmantojot apstiprinātas analītiskas metodes.

Par katru regulēto subjektu un katru degvielu veic atsevišķus aprēķinus.

Ziņojumi par emisijām

Katrs regulētais subjekts ziņojumā iekļauj šādu informāciju:

A. Regulētā subjekta identifikācijas dati, tostarp:

- regulētā subjekta nosaukums;
- tā adrese, t. sk. pasta indekss un valsts;
- tas, kāda veida degvielu tas nodod patēriņam un ar kādām darbībām tas nodod degvielu patēriņam, t. sk. kādu tehnoloģiju tas izmanto;
- kontaktpersonas adrese, tālruņa numurs, faksa numurs un e-pasta adrese; un
- regulētā subjekta īpašnieka un jebkuras mātesabiedrības vārds vai nosaukums.

B. Par katru tādas patēriņam nodotās degvielas veidu, kuru izmanto sadedzināšanai III pielikumā minētajos sektoros , par kuriem tiek aprēķinātas emisijas:

- patēriņam nodotās degvielas daudzums;
- emisijas koeficienti;
- kopējās emisijas;
- patēriņam nodotās degvielas galalietojumi; un
- nenoteiktība.

Dalībvalstis veic pasākumus, lai koordinētu ziņošanas prasības ar jau esošām prasībām, lai uzņēmumiem samazinātu ziņošanas slogu.”;

5) Direktīvas 2003/87/ES V pielikumam pievieno šādu daļu:

C DAĻA. III pielikumā minētajai darbībai atbilstošo emisiju verificācija

Vispārīgie principi

1. III pielikumā minētajai darbībai atbilstošās emisijas verificē.
2. Verifikācijas procesā ņem vērā ziņojumu atbilstoši 14. panta 3. punktam un monitoringa pasākumus iepriekšējā gada laikā. Ir jāpārbauda monitoringa sistēmu ticamība un precizitāte un iesniegtie dati un informācija par emisijām, jo īpaši:
 - a) paziņotās patēriņam nodotās degvielas un saistītie aprēķini;
 - b) emisijas koeficientu izvēle un izmantošana;
 - c) kopējās emisijas noteikšanā veiktie aprēķini.
3. Paziņotās emisijas var validēt tikai tad, ja ticami dati un informācija ļauj emisiju noteikt ar augstu ticamības pakāpi. Lai nodrošinātu augsta līmeņa ticamību, regulētajam subjektam ir jāpierāda, ka:
 - a) iesniegtajos datos nav pretrunu;
 - b) datu apkopošana ir notikusi saskaņā ar zinātniskiem standartiem; un
 - c) regulētā subjekta reģistri ir pilnīgi un konsekventi.

4. Verificētājam ir jāsaņem piekļuve jebkuram objektam un jebkurai informācijai sakarā ar veicamo verifikāciju.
5. Verificētājam ir jāņem vērā, vai regulētais subjekts ir reģistrēts Savienības vides vadības un audita sistēmā (*EMAS*).

Metodika

Stratēģiskā analīze

6. Verifikācija ir jābalsta uz stratēģisku analīzi par visiem degvielas daudzumiem, ko regulētais subjekts nodevis patēriņam. Tas nozīmē, ka verificētājam ir pārskats par visām darbībām, kuru ietvaros regulētais subjekts nodod degvielas patēriņam, un par to, cik būtiskas tās ir no emisiju viedokļa.

Procesa analīze

7. Iesniegto datu un informācijas verifikāciju, ja vajadzīgs, veic regulētā subjekta atrašanās vietā. Verificētājs izmanto izlases veida pārbaudes, lai noteiktu iesniegto datu un informācijas ticamību.

Riska analīze

8. Verificētājs visus līdzekļus, ar kādiem regulētais subjekts nodod degvielas patēriņam, novērtē attiecībā uz to, cik ticami ir dati par regulētā subjekta emisijām kopumā.

9. Pamatojoties uz šo analīzi, verificētājs uzskatāmi identificē jebkādu elementu, kuru emisijas noteikšana saistīta ar paaugstinātu kļūdu risku, un citus monitoringa un ziņošanas procedūras aspektus, kuru dēļ varētu kļūdaini noteikt emisijas kopumā. It īpaši tas attiecas uz aprēķiniem, kas nepieciešami, lai noteiktu emisijas līmeni no atsevišķiem avotiem. Īpašu uzmanību pievērš tiek elementiem, kas saistīti ar paaugstinātu kļūdu risku, un minētajiem monitoringa procedūras aspektiem.
10. Verificētājs ņem vērā jebkuru efektīvo riska vadības metodi, ko izmanto regulētais subjekts, lai samazinātu kļūdas iespējamību.

Ziņojums

11. Verificētājs gatavo ziņojumu par validēšanas procesu, kurā norāda, vai ziņojums atbilstīgi 14. panta 3. punktam ir apmierinošs. Šajā ziņojumā aplūko visus jautājumus, kas relevanti paveiktajam darbam. Paziņot, ka ziņojums atbilstīgi 14. panta 3. punktam ir apmierinošs, var tad, ja verificētājs atzīst, ka, norādot kopējo emisiju, nav pieļautas būtiskas kļūdas.

Minimālās prasības verificētāja kompetencei

12. Verificētājs ir neatkarīgs no regulētā subjekta un veic savu darbu labi, profesionāli un pārzina:
- a) šīs direktīvas noteikumus, kā arī visus standartus un metodiskās norādes, ko Komisija pieņēmusi atbilstoši 14. panta 1. punktam;
 - b) normatīvās un administratīvās prasības attiecībā uz verificējamajām darbībām;
un
 - c) to, kā rodas visa informācija saistībā ar visiem līdzekļiem, ar kādiem regulētais subjekts degvielas nodod patēriņam, jo īpaši par datu vākšanu, mērījumiem, aprēķiniem un ziņošanu.”.

Komisijas paziņojumi saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2023/...*, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību, pieņemšanu

Inovācijas fonds un jūrlietas

Uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas minēti 10.a panta 8. punktā un attiecas tieši uz jūrlietu tematu, līdz 2030. gadam būtu jāaptver 20 miljoni kvotu, ievērojot attiecīgos piemērojamus noteikumus.

Tirgus pārredzamība

Lai vēl vairāk uzlabotu Eiropas oglekļa tirgus integritāti un pārredzamību, Komisija ieviesīs izmaiņas deleģētajos aktos, kas reglamentē emisiju kvotu izsoli un Savienības reģistra darbību, lai uzlabotu regulējumā noteiktos ziņojumus un tirgus uzraudzību emisiju kvotu un atvasināto instrumentu tirgū, veicinātu tirgus ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu un atklāšanu un palīdzētu uzturēt kārtību emisiju kvotu un saistīto atvasināto instrumentu tirgū.

Komisijas Regulas (ES) Nr. 1031/2010 (Izsoļu regula) 36. pantā ir noteikts pienākums izsoles platformai paziņot pilnīgas un precīzas ziņas par katru izsoles darījumu savai kompetentajai valsts iestādei, kas izraudzīta saskaņā ar Direktīvu 2014/65/ES (FITD2). Gaidāmajā Izsoļu regulas pārskatīšanā Komisija noteiks, ka dati par izsolēm jāpaziņo arī tieši Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei (EVTI). Tas uzlabos emisijas kvotu izsoļu efektīvu uzraudzību un attiecīgās saiknes ar sekundāro tirgu.

* OV: lūgums ievietot procedūrā 2021/0211A(COD) ietvertu dokumenta atsauces numuru un zemsvītras piezīmē ievietot publikācijas atsauci.

Komisijas Regulas (ES) 2019/1122 (Reģistra regula) 55. panta 4. punktā ir noteikts, ka, iniciējot emisijas kvotu pārskaitīšanu Savienības reģistrā, tīri divpusēji ārpusbiržas darījumi ir jāmarkē. Tomēr tirgus dalībnieki šo marķēšanu neveic sistemātiski. Komisija grozīs prasību marķēt tīri divpusējus ārpusbiržas darījumus, lai labāk informētu kontu turētājus un nodrošinātu šā noteikuma labāku īstenošanu. Turklāt Komisija īsteno tehniskus pielāgojumus Savienības reģistra sistēmā, lai šo marķējumu padarītu par obligātu prasību darījumu izpildei.

Lai uzlabotu to datu kvalitāti, kas pieejami tirgus regulatoriem tā sauktajā emisijas kvotu tūlītēju darījumu tirgū, Komisija arī grozīs Reģistra regulu, lai tirgus regulatori varētu pieprasīt regulāru piekļuvi Savienības reģistra datiem. Tas ļaus regulatoriem laikus saņemt informāciju, kuru var salīdzināt ar normatīvajiem datiem, kas saņemti par atvasināto instrumentu tirgiem, un vajadzības gadījumā iejaukties, lai nodrošinātu Eiropas oglekļa tirgus pienācīgu darbību.

Visbeidzot, Komisija vēlas atgādināt, ka no 2018. gada janvāra emisijas kvotas saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgu direktīvu (FITD2) ir klasificētas kā finanšu instrumenti. Iepriekš finanšu tirgus noteikumi attiecās tikai uz emisijas kvotu atvasināto instrumentu līgumiem. Praksē šī klasifikācija rada ļoti specifiskus pienākumus struktūrām, kas veic tirdzniecību Eiropas oglekļa tirgū.

Saskaņā ar Direktīvas 2014/65/ES (FITD2) 58. pantu visiem tirgus dalībniekiem katru dienu jāziņo par to pozīciju skaitu, kuras tie tur oglekļa tirgū (ziņošana par pozīcijām). Šos ziņojumus par pozīcijām iesniedz attiecīgajām valstu kompetentajām iestādēm, un EVTI tos publicē reizi nedēļā.

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 600/2014 (FITS) 26. pantu tirgus dalībniekiem ir arī jāziņo valstu iestādēm par visiem saviem finanšu darījumiem ar emisijas kvotām un to atvasinātajiem instrumentiem, tostarp ārpusbiržas darījumiem (pienākums ziņot par darījumiem). Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 596/2014 (Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regula) 16. pantu uz visiem tirgus dalībniekiem attiecas stingri noteikumi par tirgus ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, tostarp juridisks pienākums ziņot attiecīgajām finanšu iestādēm par jebkādu aizdomīgu tirdzniecības praksi.

Tirgus dalībniekiem par saviem darījumiem ar kvotām un to atvasinātajiem instrumentiem jāziņo attiecīgajām valstu kompetentajām iestādēm, kas ir atbildīgas par oglekļa tirgus pārraudzību. Eiropas līmenī to darbības tāpat kā citu finanšu instrumentu gadījumā koordinē EVTI.

Ieņēmumu izlietojums

Komisija uzskata, ka Direktīvas 2003/87/EK 3.d panta 4. punkts, 10. panta 3. punkts un 30.d panta 6. punkts neuzliek dalībvalstīm pienākumu valsts līmenī atlikt rezervē līdzekļus. Minētajā direktīvā ir noteikts gan ieņēmumu avots, gan vispārīgi mērķi, un dalībvalstis var izvēlēties, kuriem mērķiem minētos ieņēmumus izmantot.

Komisija apstiprina, ka dalībvalstīm nav pienākuma mērķiezīmēt ieņēmumus no ETS kvotu izsolēm, bet tās var izmantot šo ieņēmumu "finansiālās vērtības ekvivalentu".